

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

NÜFUS MÜBADELESİ SONRASI SELÇUK'A
YERLEŞEN MUHACİRLERİN GİRİT'TE KALAN
MÜLKLERİ

Mehmet AKKAYA

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Oktay GÖKDEMİR

İZMİR - 2013

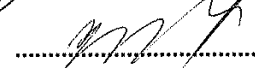
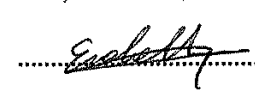
YÜKSEK LİSANS
TEZ/ PROJE ONAY SAYFASI

2008800333

Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Adı ve Soyadı : Mehmet AKKAYA
Tez Başlığı : Nüfus Mübadelesi Sonrası Selçuk'a Yerleşen Muhacirlerin Girit'te Kalan Mülkleri

Savunma Tarihi : 18.07.2013
Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Oktay GÖKDEMİR

JÜRİ ÜYELERİ

<u>Ünvanı, Adı, Soyadı</u>	<u>Üniversitesi</u>	<u>İmza</u>
Yrd.Doç.Dr.Oktay GÖKDEMİR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	
Doç.Dr.Melih TINAL	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	
Yrd.Doç.Dr.Erdal ASLAN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	

Oybirliği
Oy Çokluğu ()

Mehmet AKKAYA tarafından hazırlanmış ve sunulmuş "**Nüfus Mübadelesi Sonrası Selçuk'a Yerleşen Muhacirlerin Girit'te Kalan Mülkleri**" başlıklı Tezi ~~X~~ / Projesi() kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Utku UTKULU
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Nüfus Mübadelesi Sonrası Selçuk’a Yerleşen Muhacirlerin Girit’te Bıraktıkları Mülkler” adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

.../.../.....

Mehmet AKKAYA

İmza

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi
Nüfus Mübadelesi Sonrası Selçuk’a Yerleşen Muhacirlerin Girit’te
Bıraktıkları Mülkleri
Mehmet AKKAYA

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı
Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Programı

Zorunlu mübadele, göç edenlerin yaşamlarında köklü değişiklikleri de beraberinde getirmektedir. Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi sonrasında yapılan tevzi işlemlerinde mübadillerin ciddi memnuniyetsizlikleri ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada amaçlanan, göçmenlerin geldikleri yerlerde mal varlıkları üzerinden bir değerlendirme yapmaktır. Araştırmanın kapsamı Girit’ten Selçuk’a (Şirince) gelen mübadillerin mal varlıklarıdır. Üç bölümden oluşan tezin ilk bölümünde Girit ve Selçuk’un tarihi hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde süreç boyunca ortaya çıkan mübadele politikasına değinilmektedir. Üçüncü bölümde, mübadillerin mal varlıklarını gösteren Tasfiye Talepnameleri’nin özellikleri hakkında bilgi ve Osmanlıcadan transkripsiyonları yer almaktadır.

Araştırmada temel kaynak olarak Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi’nden edinilen Tasfiye Talepnameleri kullanılmıştır. Ayrıca bir dizi arşiv belgesi, gazeteler, kitap, makale ve akademik tezler diğer kaynakları oluşturmaktadır.

Tasfiye Talepnameleri ışığında, mübadillerin ekonomik ve sosyal durumları hakkında fikir edinilmiştir. Önemli bilgiler sağlayan Tasfiye Talepnameleri ileride yapılacak olan çalışmalarda daha fazla yer bulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girit, Mübadele, Selçuk, Şirince, Tasfiye Talepnameleri

ABSTRACT

Master's Thesis

**The Remaning Properties in Crete of the İmmigrants Settled on Selçuk
After the Exchange of Populations Between Grece and Turkey**

Mehmet AKKAYA

Dokuz Eylöl Universty

Graduate School of Social Sciences

Department of History

History of the Turkish Republic Program

Compulsory exchange brings along radical changes in the life of immigrants. In the distribution processes after the Turkish-Greek population exchange serious discontentments of immigrants appeared. The purpose of this study is to evaluate the immigrants by means of their properties in their home countries. The content of the study is the properties of immigrants who came from Crete to Selçuk(Şirince). The study consists of three parts. In the first part of the thesis, the information about the history of Crete and Selçuk is given. In the second part, the exchange politics throughout the process is mentioned. In the third part, there is information about the features of Clearence Documents that indicate the properties of immigrants and their transcriptions in the Ottoman Turkish. In this study the Clearence Documents allowed from the office of Republic Archieves of Prime Ministry are used as a basic source. The other references include some archieve documents, newspapers, books, articles and academic thesis. In the light of the Clearence Documents we have had an idea about the economic and social positions of immigrants. The Clearence Documents, which provide important information, are going to be used more in future studies.

Keywords: Crete, Exchange, Selçuk, Şirince, Clearence Documents.

**NÜFUS MÜBADELESİ SONRASI SELÇUK'A YERLEŞEN MUHACİRLERİN
GİRİT'TE BIRAKTIKLARI MÜLKLERİ**

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
EKLER LİSTESİ	xiii
 GİRİŞ	 1

**BİRİNCİ BÖLÜM
MÜBADELE ÖNCESİ GİRİT VE SELÇUK**

1.1. ATA OCAĞI GİRİT	8
1.1.1. Coğrafi Durum ve Osmanlı Hâkimiyeti Öncesi Girit	8
1.1.2. Osmanlı Dönemi Girit	10
1.1.3. Girit'in Osmanlı'dan Kopuş Süreci	11
1.2. GÖÇLE YAZILAN KADER: SELÇUK	15
1.2.1. Coğrafi Durum ve Türk Hâkimiyeti Öncesi Selçuk	15
1.2.2. Aydınoğulları Hâkimiyetinde Selçuk	17
1.2.3. Selçuk'un Osmanlı Dönemi	19

**İKİNCİ BÖLÜM
MÜBADELENİN SEBEPLERİ VE OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E NÜFUS
MÜBADELELERİ**

2.1. MÜBADELE SİYASETİNİN ORTAYA ÇIKIŞI	22
2.1.1. Balkanlarda Uluslaşma Politikaları	22
2.1.2. Politik Uygulamalar Sonucu Göç Hareketleri	27
2.1.3. Bulgaristan İle Yapılan Nüfus Mübadelesi	29

2.2. LOZAN BARIŞ GÖRÜŞMELERİ VE TÜRK-YUNAN NÜFUS MÜBADELESİ	31
2.2.1. Lozan Barış Antlaşmasında Mübadele Sorunu	32
2.2.2. Mübadele Uygulamasına İlişkin Yasal Düzenlemeler	34
2.2.2.1. Mübadele ve İskân Vekâletinin Kuruluşu	35
2.2.2.2. Mübadele, İmar ve İskân Kanunu	37
2.2.3. Nüfus Mübadelesinin Uygulanışı	39
2.2.3.1. Muhtelit Mübadele Komisyonu ve Çalışmaları	39
2.2.3.2. Mübadillerin Türkiye'ye Getirilişi	41
2.2.3.3. Mübadillerin Yerleştirilmesi ve Yaşanan Sorunlar	43

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TASFİYE TALEPNAMELERİ: MÜBADELE ÖNCESİ MÜLKİYET

3.1. TASFİYE TALEPNAMELERİNİN ÖZELLİKLERİ	48
3.1.1. Biçim ve İçerik Özellikleri	48
3.1.2. Dil Özellikleri	49
3.2. BELGELERİN ÇEVİRİSİ	50
SONUÇ	208
KAYNAKÇA	215
EKLER	

KISALTMALAR

BCA	Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
Çev.	Çeviren
D.İ.A.	Diyanet İslam Ansiklopedisi
Der.	Derleyen
Ed.	Editör
İ.A.	İslam Ansiklopedisi
M.Ö.	Milattan Önce
Md.	Madde
s.	Sayfa
ss.	Sayfadan Sayfaya
T.T.K.	Türk Tarih Kurumu
Yay.	Yayınları

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 101 439 8/1	s. 51
Tablo 2: 101 439 8/2	s. 52
Tablo 3: 101 439 8/3	s. 53
Tablo 4: 101 439 8/4	s. 54
Tablo 5: 101 439 8/5	s. 55
Tablo 6: 101 439 9/1	s. 56
Tablo 7: 101 439 9/2	s. 57
Tablo 8: 101 439 9/3	s. 58
Tablo 9: 101 439 9/4	s. 59
Tablo 10: 101 439 10/1	s. 60
Tablo 11: 101 439 10/2	s. 61
Tablo 12: 101 439 10/3	s. 62
Tablo 13: 101 439 10/4	s. 63
Tablo 14: 101 439 11/1	s. 64
Tablo 15: 101 439 11/2	s. 65
Tablo 16: 101 439 11/3	s. 66
Tablo 17: 101 439 11/4	s. 67
Tablo 18: 101 439 12/1	s. 68
Tablo 19: 101 439 12/2	s. 69
Tablo 20: 101 439 12/3	s. 70
Tablo 21: 101 439 12/4	s. 71
Tablo 22: 101 439 13/1	s. 72
Tablo 23: 101 439 13/2	s. 73
Tablo 24: 101 439 13/3	s. 74
Tablo 25: 101 439 13/4	s. 75
Tablo 26: 101 439 14/1	s. 76
Tablo 27: 101 439 14/2	s. 77
Tablo 28: 101 439 14/3	s. 78
Tablo 29: 101 439 14/4	s. 79
Tablo 30: 101 439 15/1	s. 80
Tablo 31: 101 439 15/2	s. 81
Tablo 32: 101 439 15/3	s. 82
Tablo 33: 101 439 15/4	s.83

Tablo 34: 103 450 13/1	s. 84
Tablo 35: 103 450 13/2	s. 85
Tablo 36: 103 450 13/3	s. 87
Tablo 37: 103 450 13/4	s. 89
Tablo 38: 104 459 11/1	s. 90
Tablo 39: 104 459 11/2	s. 91
Tablo 40: 104 459 11/3	s. 92
Tablo 41: 104 459 11/4	s. 93
Tablo 42: 106 475 8/1	s. 94
Tablo 43: 106 475 8/2	s. 95
Tablo 44: 106 475 8/3	s. 96
Tablo 45: 106 475 8/4	s. 97
Tablo 46: 107 486 1/1	s. 98
Tablo 47: 107 486 1/2	s. 99
Tablo 48: 107 486 1/3	s. 102
Tablo 49: 107 486 1/4	s. 104
Tablo 50: 108 491 2/1	s. 105
Tablo 51: 108 491 2/2	s. 106
Tablo 52: 108 491 2/3	s. 111
Tablo 53: 108 491 2/4	s. 118
Tablo 54: 110 501 1/1	s. 119
Tablo 55: 110 501 1/2	s. 120
Tablo 56: 110 501 1/3	s. 123
Tablo 57: 110 501 1/4	s. 126
Tablo 58: 110 501 3/1	s. 127
Tablo 59: 110 501 3/2	s. 128
Tablo 60: 110 501 3/3	s. 130
Tablo 61: 110 501 3/4	s. 132
Tablo 62: 110 501 4/1	s. 133
Tablo 63: 110 501 4/2	s. 134
Tablo 64: 110 501 4/3	s. 135
Tablo 65: 110 501 4/4	s. 136
Tablo 66: 110 501 5/1	s. 137
Tablo 67: 110 501 5/2	s. 138
Tablo 68: 110 501 5/3	s. 140

Tablo 69: 110 501 5/4	s. 142
Tablo 70: 110 501 6/1	s. 143
Tablo 71: 110 501 6/2	s. 144
Tablo 72: 110 501 6/3	s. 145
Tablo 73: 110 501 6/4	s. 146
Tablo 74: 110 501 7/1	s. 147
Tablo 75: 110 501 7/2	s. 148
Tablo 76: 110 501 7/3	s. 150
Tablo 77: 110 501 7/4	s. 152
Tablo 78: 110 501 8/1	s. 153
Tablo 79: 110 501 8/2	s. 154
Tablo 80: 110 501 8/3	s. 155
Tablo 81: 110 501 8/4	s. 156
Tablo 82: 110 501 8/5	s. 157
Tablo 83: 110 501 9/1	s. 158
Tablo 84: 110 501 9/2	s. 159
Tablo 85: 110 501 9/3	s. 162
Tablo 86: 110 501 9/4	s. 164
Tablo 87: 110 501 10/1	s. 165
Tablo 88: 110 501 10/2	s. 166
Tablo 89: 110 501 10/3	s. 168
Tablo 90: 110 501 10/4	s. 170
Tablo 91: 110 501 11/1	s. 170
Tablo 92: 110 501 11/2	s. 171
Tablo 93: 110 501 11/3	s. 174
Tablo 94: 110 501 11/4	s. 176
Tablo 95: 110 501 12/1	s. 177
Tablo 96: 110 501 12/2	s. 178
Tablo 97: 110 501 12/3	s. 181
Tablo 98: 110 501 12/4	s. 184
Tablo 99: 112 512 8/1	s. 185
Tablo 100: 112 512 8/2	s. 186
Tablo 101: 112 512 8/3	s. 189
Tablo 102: 112 512 8/4	s. 191
Tablo 103: 112 518 17/4	s. 192

Tablo 104: 112 518 17/2	s. 193
Tablo 105: 112 518 17/3	s. 194
Tablo 106: 112 518 17/4	s. 195
Tablo 107: 114 528 10/1	s. 196
Tablo 108: 114 528 10/2	s. 197
Tablo 109: 114 528 10/3	s. 199
Tablo 110: 114 528 10/4	s. 201
Tablo 111: 117 549 9/1	s. 202
Tablo 112: 117 549 9/2	s. 203
Tablo 113: 117 549 9/3	s. 206
Tablo 114: 117 549 9/4	s. 208

EKLER LİSTESİ

EK 1: 110 501 3/1	ek s.1
EK 2: 110 501 3/2	ek s.2
EK 3: 110 501 3/3	ek s.3
EK 4: 110 501 3/4	ek s.4
EK 5: 110 501 11/1	ek s.5
EK 6: 110 501 11/2	ek s.6
EK 7: 110 501 11/3	ek s.7
EK 8: 110 501 11/4	ek s.8

GİRİŞ

Göç, toplumların birçoğunun tarihi süreçte karşı karşıya geldikleri bir durumdur. Her ne kadar farklı gerekçelerle yapılmış olsa da genel tanımıyla göç; kişilerin bulundukları yerde yaşam şartlarının kısıtlı olması nedeniyle, hayatlarını daha iyi koşullarda devam ettirebilmek için yaptıkları coğrafi yer değiştirme hareketidir.¹ Göç konusunda farklı sınıflamalar vardır. Mekânsal olarak değerlendirildiğinde *iç göç* ve *dış göç* olarak ikiye gruba ayrılmaktadır. Araştırmanın konusu uluslararası boyutta olan göçler olması nedeniyle dış göç grubuna girmektedir. Çalışmaya konu olan göçmen grubu ise devlet tarafından yerleştirilmeleri nedeniyle *iskânlı göçmen* olarak adlandırılmışlardır.²

Türk tarihinde göç, sıklıkla karşılaşılan bir olgudur. Çin kaynaklarında daha erken tarihlerde Türk göçlerinden bahsedilmekle birlikte Orta Asya'dan batı yönündeki göçler 4. yüzyıldan itibaren başlamıştır. Selçuklu ve Osmanlı devletlerinin kuruluşuna kadar yapılan göçler daha küçük ölçekli olmuşlardır. Bu iki dünya devleti göç kavramını bir iskân metodu olarak kullanmışlardır.³ Türk toplumunda göçler asıl etkilerini Osmanlı döneminde göstermiştir.14.–16. yüzyıllarda Anadolu'dan Rumeli'ye ciddi miktarda göç gerçekleşmiş fakat bu dönemden sonra tedricen azalma göstermiştir. Osmanlı'nın ilk zamanlarındaki göçleri ayrı tutarsak ilk beş yüz yılda büyük göçler yaşanmamıştır.⁴

Türkiye'nin son üç yüz yıllık geçmişinde göç ve göçmen meselesi önemli sorunların başında gelmektedir. Bunun birincil nedeni; Avrupa merkezindeki iktisadi ve siyasi dönüşümle başlayan sürecin Osmanlı İmparatorluğu aleyhinde gelişmesidir. İkinci Viyana kuşatması sonrası Osmanlı İmparatorluğu'nda başlayan tedrici bir geri çekiliş, içe göçün başlangıcı olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu topraklarının giderek daralmasıyla başlayan bu göç hareketini İlhan Tekeli *Balkanlaşma Göçleri* olarak adlandırmaktadır. Geniş topraklara yayılmış henüz endüstrileşmemiş bir imparatorluğun ulus devletlere ayrılmasıyla ortaya çıkan bu göçle kaybedilen topraklarda barınamayan Müslüman nüfus kitleler halinde

¹ Taylan Akkayan, **Göç ve Değişme**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979, s.21.

² Cevat Geray, "Türkiye'de Göçmen Hareketleri Ve Göçmenlerin Yerleştirilmesi", **Amme İdaresi Dergisi**, Aralık 1970, Cilt:3, Sayı:4, s.9.

³ İbrahim Erdal, **Mübadele Uluslaşma Sürecinde Türkiye ve Yunanistan 1923-1925**, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 2006, ss.18-19.

⁴ Kemal Karpat, **Osmanlı'dan Günümüze Etnik yapılanma ve Göçler**, Çev. Bahar Tırnakçı, 2. Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.12.

Anadolu'ya sığınmışlardır.⁵ Avusturya'nın 1686'da Budin'i ele geçirmesiyle kaybedilen topraklardan başlayan göçler Tekeli'nin bahsettiği göçleri başlatmıştır. Avusturya burada din farkı gözeterek Müslüman ve Yahudilerin bir kısmını öldürmüş; geri kalanını da göçe zorlamıştır.⁶ Tüm süreci etkileyen ve kitlesel göçlerin nedeni ise özellikle Balkan coğrafyasındaki ulus-devlet anlayışıdır. 1856 Kırım Savaşı sonrasında Rusya'nın Kırım'da uyguladığı politikaların sonucu olarak Osmanlı'da kitlesel göçler başlamıştır.⁷ Osmanlı Devleti böylelikle muhacir ve mübadil kavramlarıyla tanışmıştır. 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı sonrasında imzalanan 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile Osmanlı Devleti o zamana kadar olan en ağır yenilgisini almıştır. Bu antlaşma ile Kırım'ın kaybedilmesinden, 1800 yılına kadar Anadolu'ya ve Balkanlar'a 500.000'e yakın insan göç etmiştir.⁸ Göçün ağır şartları sonucu çeşitli hastalıklar ve diğer nedenlerle ciddi kayıplar verilmiştir. Bu nedenle resmi kayıtlara bu miktar 300.000 olarak geçmiştir.⁹

1789 yılında gerçekleşen Fransız İhtilâli'nin en büyük etkilerinden olan milliyetçilik akımı Osmanlı azınlıklarının ayrılıkçı faaliyetlerinde etkili olmuştur. 19. yüzyıl Avrupasında azınlıklar arasında başat bir düşünce olan ulus-devlet kurma ideali böyle bir ortamda geniş bir hareket alanı bulmuştur. Bulgar, Rum, Sırp ve Hırvatların bu ideale ulaşmak için yaptıkları zulüm neticesinde 1806 ile 1812 yılları arasında yaklaşık 200.000 Müslüman göç etmek zorunda kalmışlardır.¹⁰ Sırp İsyanı ile başlayan ve Osmanlı azınlıklarının Balkanlar'da yeni devletler kurmasıyla devam eden süreçte Anadolu'ya daha yoğun göçler yaşanmıştır. Romanya ve Bulgaristan'ın kurulması sonucu bu iki ülkeden 1.500.000 kişi civarında göç olmuştur.¹¹ Bulgaristan ve Yunanistan ile yapılan mübadelelerin yanı sıra Girit'in Osmanlı'dan ayrılması bağlamında bu göçlere ilerleyen bölümlerde ayrıntılı olarak değinilecektir.

Rusya, Kırım ve Kafkasya'da uyguladığı re-organizasyon politikasıyla bölgeyi Müslüman nüfustan arındırma yoluna gitmiştir. Daha 1820'lerin sonunda söz konusu

⁵ İlhan Tekeli, **Göç ve Ötesi**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2011, s.43.

⁶ Kemal Karpat, **Osmanlı'dan Günümüze Etnik Yapılanma ve Göçler**, 2. Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.13.

⁷ Karpat, ss.13-14; Fikret Babuş, **Osmanlı'dan Günümüze Göç ve İskân**, Ozan Yayıncılık, İstanbul, 2006, s.47; Fahir Armaoğlu, **19. Yüzyıl Siyasi Tarih (1789-1914)**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1997, s.227.

⁸ H. Yıldırım Ağanoğlu, **Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Balkanlar'ın Makûs Talihi Göç**, Kum Saati Yayınları, İstanbul, 2001, s. 32.

⁹ Yusuf Halaçoğlu, **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, 4. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 2006, s.42.

¹⁰ A. Cevat Eren, **Türkiye'de Göç ve Göçmen Meseleleri**, Nurgök Matbaası, İstanbul, 1966, s. 33.

¹¹ Babuş, s.47.

bölgeye Osmanlı topraklarından bazı Gayrimüslimleri yerleştirmeye başlamıştır.¹² Bölgedeki kalıcılığını sağlamak amacıyla Rusya 1856 Kırım Savaşı'ndan sonra daha sert müdahalelerde bulunmuştur. Bunda Kafkasya'daki halkların Kırım'dakiler gibi uygulamalara boyun eğmeyip direnmeleri (müridizm)¹³ de etkili olmuştur. Bu direnişin simgesi olan Şeyh Şamil'in yakalanmasından sonra Rusya, 1864 yılında Batı Kafkasya ve Kuban'daki Müslüman halka bir ay süre verip bölgeyi boşaltmalarını istemiştir.¹⁴ 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'na kadar olan süreçte göç edenlerin sayısını Karpat 500.000'i çeşitli nedenlerle ölen toplam 2.000.000¹⁵ kişi olarak verirken Saydam 1.000.000-1.200.000 olarak miktar belirtmiştir.¹⁶

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı Balkanların siyasi şekillenmesini sağlamış; Osmanlı'nın nüvesini oluşturan coğrafyanın demografik değişimine ivme kazandırmıştır. Kafkasya Müslümanları savaş döneminde isyanlar çıkarmışlar ve Osmanlı kuvvetlerini desteklemişlerdir. Savaşı Rusya'nın kazanması sonucu göç etmek zorunda kalmışlardır.¹⁷ Bu göç sırasında göçmenlerin 1/3'ü hastalık ve Karadeniz'i geçerken boğulma nedeniyle ölmüştür. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşından 1890'a kadar 717.258 göçmen Anadolu'ya ulaşabilmiştir.¹⁸

93 Harbi olarak da bilinen bu savaş sırasında Rusların işgal ettikleri bölgelerde gerek kendilerinin, gerek Bulgar ve Kazak çetelerinin Müslüman halka yaptıkları mezalim göçlere neden olmuştur. Savaş sonrasında Berlin Antlaşması ile yeni kurulan devletlerin idaresindeki Müslüman halk koruma altına alınmış olsa da Balkan devletlerinin ulus-devlet politikaları nedeniyle bu göçler uzun süre devam etmiştir.¹⁹

19. yüzyılın son çeyreğinden itibaren olan göçler mübadele anlaşmalarına neden olduğu için çalışmanın ilerleyen bölümlerinde ayrıntılandırılacaktır. Burada belirtilmesi gereken durum, 1897 Osmanlı-Yunan savaşı sonrası yapılan göçler ağırlıklı olarak Girit'ten yapılmıştır.²⁰ Bu göçlerle Balkan Savaşları öncesinde

¹² Ferhat Berber, "19. Yüzyılda Kafkasya'dan Anadolu'ya Yapılan Göçler", **Karadeniz Araştırmaları**, Güz 2011, Sayı: 31, s.20.

¹³ Berber, s.21.

¹⁴ Erdal, s.20.

¹⁵ Karpat, s.170.

¹⁶ Abdullah Saydam, **Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1997, s. 91.

¹⁷ Süleyman Erkan, **Kırım ve Kafkasya Göçleri (1878-1908)**, Karadeniz Teknik Üniversitesi Yayını, Trabzon, 1996, ss.17-22.

¹⁸ Erkan, s.66.

¹⁹ Berber, s.34.

²⁰ Ağanoğlu, s.41.

Osmanlı Avrupasında nüfus oranı %51 Müslüman nüfusa karşılık %49 Gayrimüslim nüfus olarak değişmiştir.²¹

Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti döneminde tek taraflı bir göç yaşanmamıştır. Ciddi oranda Gayrimüslim nüfus da özellikle Yunanistan ve Bulgaristan'a göç etmiştir. I. Dünya Savaşı sonrasında göçe maruz kalan tüm devletlerin en büyük sorunu göçmenlerin iskânı olmuştur. Hem Osmanlı'da hem Türkiye Cumhuriyeti'nde göçmenlerin iskânı sosyal, siyasal ve iktisadi alanda başlangıçta büyük sorunlar yaratsa da zamanla sanat, ticaret, tarım ve günlük yaşamda bir takım olumlu yenilikler getirmişlerdir.

İfade edilen bilgiler doğrultusunda ilerleyen bölümlerde detaylandırılacak olunan bu çalışmada konu Girit ve Selçuk özelinde ele alınacaktır. Çalışmaya öncelikli olarak temel oluşturan kaynaklar aşağıda tanıtılıp; çalışmanın yöntemi ve sınırlılıkları hakkında bilgi verilecektir.

1. Yöntem ve Kaynaklar

Fransız tarih ekolü, Türkiye'deki tarih çalışmalarında kendini ancak 1980 sonrasında hissettirebildi. Mübadele de bu tarihlerden sonra artarak akademik çalışmalara konu olabildi. 1980 öncesinde her ne kadar göç ve mübadele konulu çalışmalar yapılmış olsa da bunlar genel olarak devletlerarası hukuk ve mübadelenin kavram ve sayısal değerleri üzerinde durmuşlardır. Türkiye'de Fransız tarih ekolünün etkisiyle devletlerin ve önemli şahsiyetlerin tarihlerinin yanında "*küçük insanların tarihi*" de araştırmalara konu olabildi.

Mübadele ile iskân edilecek olunan mübadillere, geldikleri yerlerde sahip oldukları mülklerine yaklaşık bir değer ve geçim kaynaklarına göre tefviz işlemlerinin yapılabilmesi için Tasfiye Talepnameleri düzenlenmiştir. Dört nüsha olarak düzenlenen bu belgelerden bir nüshası geline yerdeki memura, bir nüshası Muhtelit Mübadele Komisyonuna, bir nüshası göç edilen yerin hükümetine, bir nüsha da mübadilin kendine verilmiştir.²² Bu belgeler, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı tarafından "*Muhtelit Mübadele Komisyonu Tasfiye Talepnameleri Kataloğu*" adıyla tasnif edilmiş olup; bu çalışmanın temel kaynaklarını oluşturmaktadır. Söz konusu

²¹ Justin McCarthy, **Ölüm ve Sürgün**, Çev. Bilge Umar, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1998, ss.144-145.

²² Ercan Çelebi, "Mübadillerin Yunanistan'daki Mal Kayıtları ve Muhtelit Mübadele Komisyonu Tasfiye talepnameleri", **Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi**, Cilt:5, Sayı:12,s.37.

belgeler, gelen mübadillerin taşınır ya da taşınmaz olan beraberinde getiremedikleri tüm mal varlıkları hakkında bilgi vermektedir. Bu bilgiler ışığında belge sahibinin mal varlığının yanı sıra yaşadığı yerde nasıl bir sosyal yapının olduğu, var olan meslek grupları, üretim çeşitleri hakkında fikir verir. Bunun örnekleri çalışmanın ilgili bölümlerinde farklı yönleriyle detaylandırılacaktır.

Cumhuriyet Arşivi'nde yapılan taramalar sonucu Girit'ten Selçuk'a gelen mübadillere ait 31 adet *tasfiye talepname*si olduğu tespit edilmiştir. 19 Mart 1924 ile 14 Ekim 1929 arasına tarihlenen bu belgelerden 3 tanesi revizyonda olması nedeniyle edinilememiştir. Transkripsiyonu yapılan 28 belge üzerinden bir değerlendirme yapılacaktır.

Tasfiye talepnemeleri bu çalışmanın temel kaynaklarını oluştursa da tek başına kullanılması yetersiz olurdu. Bu nedenle konuyla ilgili başka arşiv belgelerinden de faydalandı. Tasfiye talepnemelerindeki bilgileri değerlendirirken Selçuk Mübadil Tevzi Defterine de başvuruldu.²³ Ayrıca Ahmet Piriştina Kent Arşivi ve Müzesi bünyesinde bulunan arşivde taramalar yapıp mübadele ile ilgili olan süreli yayınlara da çalışmada yer verildi.

İzmir, Aydın ve Çanakkale'deki üniversitelerin kütüphaneleri ve İzmir Milli Kütüphane'deki konu ile doğrudan ya da dolaylı olarak araştırma konusuyla ilgili olan kaynaklar tespit edilip incelenmiştir. Çalışmanın konusuyla uygunluk sağlayan kaynaklardan ilgili bölümlerde yararlanılmıştır. Ayrıca internet veri tabanı da kullanılarak çalışmaya katkı sağlanmıştır.

2. Araştırmanın Öncelikleri, Amacı ve İçeriği

Araştırma, 30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan mübadele sözleşmesi sonrası Girit'ten Selçuk'a gelen mübadillerin Girit'te bıraktıkları mal varlıklarını konu almaktadır. Bu çalışmada kapsamlı olarak mübadele uygulamalarından ziyade, şimdiye kadar tez konusu olarak ele alınmamış olan, mübadillerin geldikleri yerlerde bırakmak zorunda kaldıkları mülkleri araştırılacaktır.

Türk-Yunan nüfus mübadelesi ile ilgili çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda yoğunluklu olarak mübadelenin sebepleri, hukuksal temeli, uygulanışı ve karşılaşılan sorunlar ele alınmıştır. Bu sorunlardan biri de tefviz işlemleri sonucu bazı mübadillerin rayiç olarak hak ettiklerinden daha azını

²³ Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde yapılmış olan bitirme tezlerinden yararlanılmış olup; defter adı ve numarasıyla atıfta bulunulmuştur. Çalışmanın sonundaki kaynakça listesinde tezi hazırlayan öğrencilere ve tez başlıklarına yer verilmiştir.

aldıklarıdır. Çalışmalarda bu duruma değinilirken daha önce sahip oldukları hakkında bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmanın amacı; Girit'ten Selçuk'a gelen mübadillerin terk ettikleri mal varlığını resmi kayıtlara yansıdığı şekilde ortaya koymaktır.

Selçuk, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ciddi oranda Rum nüfusa sahipti. 19. yüzyılda Selçuk nüfusunun %91'i Gayrimüslim Rum, %9'u Müslüman olan Osmanlı tebaası idi. Bu özelliği ile Selçuk Batı Anadolu'da tek olma özelliğine sahipti.²⁴ Bu oranda Rum nüfusa sahip olan yerleşim mübadelenin doğal sonucu olarak demografik açıdan köklü bir değişime uğramıştır. Araştırma sahası olarak Selçuk'un seçilmesinde bu durum etkili olmuştur.

"Nüfus Mübadelesi Sonrası Selçuk'a Yerleşen Muhacirlerin Girit'te Kalan Mülkleri" adını taşıyan bu çalışma bir "Giriş", üç ana bölüm ve bir "Sonuç" kısmından oluşmaktadır. Aşağıda çalışmanın içeriği hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın birinci bölümü Girit ve Selçuk'un mübadeleye kadar olan süreçteki tarihlerini ele almakta olup, "Mübadele Öncesi Girit ve Selçuk" adını taşımaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'na son katılan topraklardan olan Girit'in fetih öncesi tarihinden kısaca söz edilip Osmanlı'nın hâkimiyet dönemi ve Osmanlı'dan kopuşu hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır. Çalışmaya konu mübadillerin iskân edildiği yer olan Selçuk'un Türk hâkimiyetinde inişli çıkışlı dönemleri olmuştur. Bu bölümde Selçuk'un söz konusu süreçteki tarihi hakkında bilgi verilecektir.

İkinci bölüm "Mübadelelerin Sebepleri ve Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Nüfus Mübadeleleri" olarak adlandırılmıştır. Bu bölüm ile yapılan mübadelelerin genel olarak sebepleri hakkında bir değerlendirme yapıldıktan sonra Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti dönemlerinde yapılan mübadeleler hakkında bilgi verilecektir. Çalışmanın konusu daha çok Cumhuriyet dönemindeki mübadele olması nedeniyle önceki mübadelelere göre daha geniş yer bulacaktır.

"Tasfiye Talepnameleri: Mübadele Öncesi Mülkiyet" adını taşıyan üçüncü bölümde araştırmaya temel kaynaklık eden belgeler yer almaktadır. Bu bölümde öncelikli olarak söz konusu belgelerin fiziki durumu, dil özellikleri ve içeriği hakkında bilgi verilecektir. Belgeler hakkında verilen ön bilgilerden sonra yapılan transkripsiyonlara ve belgelerin değerlendirilmesine yer verilecektir.

Üç ana bölümün değerlendirmesinin yapıldığı "Sonuç" bölümü ile çalışmada sunulan bilgiler toparlanmaya çalışılacaktır. Araştırmaya konu mübadillerin sosyo-

²⁴ Sabri Sürgevil (Ed.), **Değişim Sürecinde Aydın**, Aydın Ticaret Odası Kültür Yayınları, Aydın, 2010, s.162.

ekonomik durumları, Girit'te bıraktıkları mülkleri üzerinden sahip olduğu eşyalar, meslekleri ve üretim çeşitliliğinden yola çıkarak ele alınacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜBADELE ÖNCESİ GİRİT VE SELÇUK

1.1. ATA OCAĞI GİRİT

1.1.1. Coğrafi Durum ve Osmanlı Hâkimiyeti Öncesi Girit

Girit, Doğu Akdeniz'in Kıbrıs'tan sonra ikinci büyük adasıdır. Coğrafi konum olarak stratejik bir noktada bulunan Girit, tarih boyunca farklı siyasi sınırlar içinde yer almıştır. Akdeniz'i Ege denizinden ayıran noktada bulunan Girit,²⁵ en eski uygarlıkların doğup genişlediği bölgede Akdeniz ticaretinin denetimine olanak veren bir konuma sahiptir. Sahip olduğu coğrafi özelliği askeri savunmalara da kolaylık sağlamaktadır.²⁶

Ada'nın çevresinde irili ufaklı birçok ada bulunması nedeniyle coğrafi büyüklük değerleri konusunda muhtelif veriler vardır. Ada'nın yüzölçümü 8.261 km² dir. Doğu-batı doğrultusunda uzanan adanın uzunluğu 240 km. genişliği de 50 km. civarındadır. Bazı kesimlerde bu genişlik 15-20 km. ye kadar düşer.²⁷ Yunanistan ile Güney Anadolu sıradağları arasında bir bağ kuran Ada'nın doğu ucundaki Sidero Burnu ile Güneybatı Anadolu'ya uzaklığı 150 km. ve batıdaki Spada Burnu ile Mora'ya olan uzaklığı 90 km. dir.²⁸ Çevresindeki yerleşimlere bu kadar yakın olan ve kültürel anlamda etkileşim içinde olan Ada, buralardan gelebilecek saldırılara da o kadar uzaktır.²⁹

Akdeniz iklim özellikleri taşıyan Ada, Ege sahilleri ile benzerlik göstermektedir. Bu iklimin özelliği olarak da her mevsim çeşitli sebze ve meyve yetiştirilir.³⁰

İlk iskân izlerine M.Ö. 7. binde rastlanan Girit'e yerleşen halkların dilleri ve kökenleri hakkında fazla bilgi yoktur. Neolitik dönemdeki kültürüne bakıldığında Batı Anadolu ve Konya Ovası yerleşimleriyle gösterdiği benzerlik nedeniyle o dönemde

²⁵ Cemal Tukin, "Girit Maddesi", **Diyanet İslam Ansiklopedisi**, Cilt: 14, s. 85.

²⁶ Ayşe Nühket Adıyeke ve Nuri Adıyeke, **Fethinden Kaybına Girit**, 2. Baskı, Babıâli Kültür Yayıncılığı, İstanbul, 2007, (FKG) s. 218.

²⁷ Ayşe Nühket Adıyeke, **Osmanlı İmparatorluğu ve Girit Bunalımı (1896-1908)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2000, (GB), s. 7.

²⁸ A. N. Adıyeke, GB, s. 8.

²⁹ Arif Müfid Mansel, **Ege ve Yunan Tarihi**, 5. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1988, s. 5.

³⁰ Adıyeke, GB, s. 8.

Ada'ya Anadolu'dan bir göç olduğu düşünülmektedir.³¹ Ege dünyasında uygarlığın ilk filizlendiği yer olan Girit, ilkçağlardaki bu parlak döneminin hükümdarının adına atfen bu uygarlığın adı Minos Uygarlığı olarak adlandırılmıştır.³² Batı dillerinde Krete, Creta ve Crete olarak adlandırılan Ada'nın adı Arapça'ya Akritis olarak geçmiştir. Yunanca adı Kritis'dir.³³

M.Ö. 1400'den itibaren önce Akalar, sonra Dorlar Balkanları ve Yunanistan'ı istila ettikten sonra Girit'e yönelmişler ve burada yaşayan halkı toprağa bağlı köle haline getirmişlerdir. Dorlar'ın idaresinden sonra ortaya çıkan rakip şehir yönetimi ortaya çıkmış ve bu parçalanmışlık M.Ö. II. yüzyılda Girit'in siyasi önemini sona erdirdi.³⁴ M.Ö. 67 yılında Roma'nın Ada'yı fethetmesine kadar şehir devletleri arasında savaşlar devam etti. Roma İmparatorluğu'nun iskan bölgesinden ziyade zahire ambarı niteliğinde olan Ada, İmparatorluğun bölünmesinden sonra Doğu Roma İmparatorluğu'nun sınırları içinde kaldı.

İslam Devleti'nin Akdeniz egemenliğine yönelmesi Rodos'un fethinden sonra Girit'e yönelmelerini beraberinde getirdi. 823 yılında Ada'yı tamamen ele geçiren Müslüman Araplar burada yaklaşık 150 yıl hüküm sürdü.³⁵

On yıllık mücadeleden sonra 961 yılında tekrar Doğu Roma egemenliğine giren Girit'te İslam Devleti'nin izleri yok edilmeye çalışıldı. Uygulanan baskılar sonucu Ada'dan dışarıya göçler yaşandı.

IV. Haçlı Seferi sırasında 1202 yılında Bizans İmparatorluğu topraklarının taksimatı yapıldıktan sonra 1204 yılında Girit, 100.000 gümüş karşılığı Venediklilere bırakıldı.³⁶ Venedikliler anavatanlarından Girit'e iskân ettirdikleri nüfus ile kalıcı egemenliklerini tesis etmeye çalıştılar. Eickhoff Venedik'in Girit hâkimiyetini şu şekilde ifade etmektedir: *Venedik'in Girit'i alması O'na Ege'nin ve Doğu'nun en hatırı sayılır deniz hâkimiyetini sağlamıştır.*³⁷ Venedik'in Girit'te hâkimiyet kurmasından sonra Cenevizliler'in kışkırtmalarıyla çok sayıda isyan çıktı. Bu isyanlar sert bir şekilde güçlkle bastırıldı.³⁸

³¹ Oğuz Tekin, "Girit ve Minos Uygarlığı" **Toplumsal Tarih**, Sayı: 112, 2003, s. 67.

³² Tekin, s. 67.

³³ Adıyeke, GB, s. 8.

³⁴ Tekin, s. 85.

³⁵ A.N. Adıyeke, GB, s. 11.

³⁶ Tekin, s. 86.

³⁷ Ekkehard Eickhoff, "Denizcilik Tarihinde Kandiye Muharebesi", Çev. Mihin Eren, **Atatürk Konferansları**, Cilt: II, Türk tarih Kurumu Yayınları, 1970, s. 149.

³⁸ Niyazi Ahmet Banoğlu, **Tarihte Girit ve Osmanlılar Dönemi**, Kırmızı Beyaz, İstanbul, 2005, ss. 17-21.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Akdeniz'de egemenlik kurma siyasetinin başlamasıyla Venedik ile bölge hâkimiyeti üzerine mücadele de başlamış oldu. Venedik Ada'nın savunması için Hanya, Resmo ve Kandiye'yi birer üs olarak kullandı. Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenlik kurmaya çalıştığı Akdeniz'de korsan faaliyetlerinde Ada'nın oynadığı rol ve Osmanlı yönetiminin bundan duyduğu rahatsızlık nedeniyle Girit'in fethine karar verildi.³⁹ 1645 yılında başlayan savaş çok uzun sürmüş, en son kasabaya kadar ada'nın tamamı ile fethi 1715 yılında son bulmuştur.

1.1.2. Osmanlı Dönemi Girit

İstanbul'un fethi ile imparatorluk haline gelen Osmanlı siyasetinde de aynı oranda genişleme olmuş ve Akdeniz'de egemenlik zaruri hale gelmişti. Akdeniz için kilit bir noktada bulunan Girit'in İstanbul'un fethi sonrasında iktisadi ve stratejik açıdan önemi daha da arttı. Osmanlı'nın XV. ve XVI. yüzyıllarda Ada'ya akınları olsa da bunlar yağma amaçlı idi.

Osmanlı İmparatorluğu 1521 yılında Rodos'u, 1571 yılında da Kıbrıs'ı fethetmişti. Daha önceki dönemlerde bölgedeki hâkimiyet mücadelesine baktığımızda Kıbrıs'ı fetheden siyasi teşekküller daha sonra Girit'i fethetmek için mücadele vermişlerdir.⁴⁰ Bu nedenle Osmanlı İmparatorluğu da diğer adaların fethinin tamamlayıcısı niteliğinde olan Girit Adası'nın fethine yönelmiştir.

XVII. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu Rumeli, Suriye ve Adalar Denizi'ne doğru genişlemişti. Bu durum Girit'in iktisadi açıdan önemini kaybettirmiş olsa da stratejik önemini daha da arttırmıştı. Ancak Avusturya ile olan büyük mücadeleden sonra Girit fethinin şartları olgunlaşmıştı. 6 Eylül 1669 tarihinde sona eren savaş 16 yıl sürmüştü. Venedik ile yapılan 18 maddelik anlaşma ile Ada'da Venedik hâkimiyeti son buldu.⁴¹ Bu antlaşma ile Venedik hâkimiyeti sona ermiş olsa da Ada'nın tamamen Osmanlı hâkimiyetine geçmesi 1715 yılında oldu. Bu fetihle Karadeniz'den sonra Ege de Osmanlı'nın içdenizi haline geldi.

³⁹ Tuncay Ercan Sepetçioğlu, **Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Girit'ten Söke'ye Mübadele Öyküleri**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, 2007, s. 21.

⁴⁰ A. N. Adıyeke ve diğerleri, FKG, s. 15.

⁴¹ Adıyeke, GB, s.13.

Osmanlı hâkimiyetinde ayrıcalıklı bir eyalet haline gelen Girit Kandiye, Hanya ve Resmo olmak üzere üç sancağa ayrıldı.⁴² Kandiye, Ada'nın yönetim merkezi haline getirildi. 1850'de merkez, Kandiye'den Hanya'ya taşındı.⁴³

Osmanlı İmparatorluğu'nda 8 Ekim 1864 tarihli Vilayet Nizamnamesi sonrasında 1868 yılında Ada'da ilan edilen ferman hükmünce sancak sayısı artmıştır. Bu tarihten sonra Hanya, Kandiye, Resmo, Laşid ve İsfakiye olarak beş sancağa bölünmüştür.⁴⁴

Girit'te Osmanlı idaresinin tesisinden sonra Gayrimüslim tebaanın din ve eğitimi kendi iradelerine bırakılıp, mülkiyet hakları da korundu.⁴⁵ Hristiyanların hukuki işleri başlangıçta şer'i mahkemelerde çözümlenirken, 1868 Girit Vilayet Nizamnamesi sonrasında farklı din mensubu olanlar karma mahkemelerde sorunlarına çözüm aramışlardır.⁴⁶ Fetihten sonra Ada'da idari yönden bir farklılık olduğu gibi iktisadi yönden de farklı uygulamalar yapıldı. Otlak, tapu, ispenç tuz ve kışlak gibi vergiler imparatorluğun diğer bölgelerinde tahsil edilirken bu vergiler Girit'te uygulanmadı.⁴⁷

Girit'in fethinden sonra Ada'ya özel farklılıklar nedeniyle ayrıcalıklı bir eyalet haline gelmesi imparatorluğun diğer bölgelerinde pek rastlanmayacak uygulamalara da olanak sağladı. Ada'da yaşayan Müslümanlar genelde Rumca konuşup Türkçe pek bilmiyorlardı. Bunun yanı sıra doğan bebeklerine dahi Rumca isim verebiliyorlardı.⁴⁸

1.1.3. Girit'in Osmanlı'dan Kopuş Süreci

18. yüzyılda imparatorluğun dünya siyasetindeki güç kaybı azınlıkların bu durumdan faydalanıp bazı kazanım amaçlarını doğurdu. Osmanlı yönetimine karşı ilk ayaklanma Osmanlı-Rus savaşı sırasında 1770 yılında oldu.⁴⁹ Bu yüzyılda

⁴² Tukin, s.87. Bu konuda Tukin Mili Eğitim İslam Ansiklopedisinde Hanya, Resmo, Kandiye ve Sitia olmak üzere dört sancağa ayrıldığını belirtmektedir bkz: Cemal Tukin, "Girit Maddesi", **İslam Ansiklopedisi**, Cilt:4, s. 792.

⁴³ Andrea Kopasi, "Girit'in Ahvali Umumiyesi ve tarihiyesi", **Mecmua-yı Ebuzziya**, Cilt:VII, Sayı:63, s. 1433'den aktaran A. N. Adıyeke, GB, s. 43.

⁴⁴ A. N. Adıyeke, GB, ss. 43-45.

⁴⁵ Tukin, s. 87-88.

⁴⁶ Adıyeke, GB, ss. 72-73.

⁴⁷ Adıyeke, GB, s. 15.

⁴⁸ Tahmisci-zade Mehmed Macid, **Girit Hatıraları**, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul, 1977, ss. 31-32.

⁴⁹ Alan Palmer, **Osmanlı İmparatorluğu, Son Üç Yüz Yıl, Bir Çöküşün Yeni Tarihi**, 5. Baskı, Çev. Belkıs Çorakçı Disbudak, Sabah Kitapları, İstanbul, 1995, s. 201'den aktaran Urhan, s. 7.

Avrupalı büyük güçlerin kendi siyasi çıkarları için azınlıkları kışkırtması etkili oldu. Girit'e Osmanlı idaresinin ayrıcalıklar vermesine rağmen, Ada'da bulunan Rumlar da bu ayrılıkçı hareketlerin içinde yer aldılar.

Osmanlı egemenliği, Yunan kültürünün ve eğitiminin yaşamasına engel olmadı. 17. yüzyılda ticaretle zenginleşen Rumlar, Batı Anadolu'da, Karadeniz'de, Girit'te ve Kıbrıs'ta okullar açtılar. Bunun yanında zenginleşen ticaret burjuvazisinin çocukları da Batı'da eğitim gördüler.⁵⁰ Rumlar arasındaki milliyetçi düşüncelerin ilk filizlenmelerinde bunların etkisi oldu. Rönesans ile birlikte Avrupa'da oluşan fikirlerin etkisi ile kültürel alanda bir Yunanlılık bilinci oluştu ve Avrupalı devletlerin 18. yüzyılda ve sonrasında emperyalizm politikalarına hizmet edecek şekilde kullanıldı. Avrupa ile iç içe bir vaziyette olan Rumlar, Fransız Devrimi'nin milliyetçilik düşüncesi etkisi ile Osmanlı İmparatorluğu'nun da Mora'daki güçsüz durumundan faydalanıp burada isyan çıkardılar.⁵¹

1821 yılında Mora'da başlayan isyan Girit'te de destek buldu. Bu isyana Rumların yanında bir kısım Müslüman da destek vermiştir. Osmanlı'da pek örneği olmayan bu durum sonucunda mürted olanların hepsi can güvenliği nedeni ile adadan kaçmışlardır.⁵² Bu isyan Osmanlı İmparatorluğu'nun Girit sorununun başlangıcı oluşturdur.

Osmanlı İmparatorluğu büyük devlet olmasına rağmen giderek güç kaybetmesi nedeniyle iç sorunları ile baş edememişti. Bu nedenle Mora Ayaklanması'nı batıramayan Osmanlı yönetimi kendi valisinden yardım istedi ve ancak bu şekilde bu isyanı bastırabildi. Mısır valisi Mehmet Ali Paşa'dan istediği yardım sonucu 1827 yılında isyan sert bir şekilde bastırıldı. Ayaklanma bitmesine rağmen uluslararası siyaset külleri sıcak tutuyordu. Rusya'da Çar I. Aleksandr'ın yerine geçen Çar I. Nikola Yunanistan meselesini ulus meselesi olarak değil; bir din meselesi olarak algıladığından Osmanlı yönetimiyle 7 Ekim 1826 tarihinde Akkerman Sözleşmesi'ni imzaladı.⁵³ Mora meselesine değinilmeyen bu sözleşme ile Sırbistan'ın özerkliği onaylandı ve Osmanlı İmparatorluğu ağır şartları da kabul etmek zorunda kaldı.

⁵⁰ İlber Ortaylı, **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı**, 20. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000, s. 64.

⁵¹ Vahit Cemil Urhan, **1908-1913 Tarihlerinde Girit Olayları**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyayl Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s. 25.

⁵² A. N. Adıyeke ve diğerleri, FKG, ss. 126-127.

⁵³ Ateş, 297.

Mehmet Ali Paşa'nın isyanı bastırmasından sonra Girit ve Mora'ya yerleşmesi İngiltere'nin çıkarlarına ters düşüyordu. İngiltere o bölgede güçlü bir Mehmet Ali Paşa yerine, küçük bir Yunanistan ve güçsüz bir Osmanlı İmparatorluğu'nu kendi çıkarları için daha uygun görüyordu. İngiltere, Fransa ve Rusya aralarında yaptıkları Yunanistan'a özerklik verilmesini öngören anlaşmayı Osmanlı Devleti'ne kabul ettiremeyince bu üç devlet Osmanlı ve Mısır donanmasını Navarin'de yok ettiler.⁵⁴ Bu olay sonucunda Osmanlı İmparatorluğu tazminat talebinde bulundu. Bu talebe Osmanlı adına olumlu bir cevap gelmemiş ve Rusya Nisan 1828'de Osmanlı İmparatorluğuna savaş açmıştı.

Osmanlı İmparatorluğu 1828 yılında Rusya ile girdiği savaşı kaybetmiş ve 1829'da Edirne Antlaşmasını imzalamak zorunda kalmıştı. Bu antlaşma ile Yunanistan bağımsızlığını kazanmış oldu.

Girit, bağımsızlığını kazanan Yunanistan'ın sınırları dışında bırakıldı. Fakat Megali İdea belirlenirken Yunanistan'a katılacak ilk yer olarak Girit belirlendi.⁵⁵ Venizelos'un ilk hedefi "Girit Giritlilerindir" söylemiyle gelişen, Girit'in Girit halkına ait olduğu anlayışıydı. Ada'daki Rum halkın çoğu kendilerini Yunanistan'ın bir parçası hissetsin diye Venizelos "Enosis: Birleşme" politikasını güttü.⁵⁶

Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanmasından 1897 Osmanlı-Yunan savaşına kadar Girit'te isyanlar devam etmiştir. Bu isyanlar genelde Osmanlı İmparatorluğu başka devletlerle savaş halindeyken veya özellikle Rusya'nın kışkırtmaları sonucu çıkmıştır. Rusya'nın bu kışkırtmalarına rağmen İngiltere 19. yüzyılın sonuna kadar Ada'daki Osmanlı hâkimiyetine destek verdi. Bu desteğinin nedeni, İngiltere'nin Doğu Akdeniz politikası ve sömürgelerine giden ticaret yollarının Rusya'nın sıcak denizlere inmesi sonucu tehlikeye girecek olmasıydı.⁵⁷

Girit sorununun başlangıcından 1866 yılına kadar Rusya ve İngiltere haricindeki devletler Ada ile ilgili politikalarını belli etmemişlerdi. İlk kez 1866 yılında çıkan isyanda İngiltere ve Avusturya'nın Osmanlı lehindeki politikalarına karşılık; Rusya, Prusya, Fransa ve İtalya isyancıların lehinde politika uygulamışlardı. Bu devletler arasındaki farklı politikalar isyanın büyümesine neden oldu. Girit Sorunu nedeni ile toplanan 9 Ocak 1869 tarihli Paris Konferansı'nda Yunanistan'ın Osmanlı'nın Girit'teki hâkimiyet haklarını ihlal etmemesi adına karar alındı.⁵⁸

⁵⁴ Ateş, ss. 297-299.

⁵⁵ Bilal N. Şimşir, **Ege Sorunu-Belgeler**, Cilt:I, T.T.K. Yay., Ankara, 1976, s. XXXI.

⁵⁶ A. N. Adıyeke ve diğerleri, FKG, s. 164, 171.

⁵⁷ Urhan, s. 8.

⁵⁸ Ali İhsan Gencer, "Tanzimat Fermanı (1839)'dan 1876'ya Kadar Osmanlı İmparatorluğu" **Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi**, Cilt: XI, Çağ Yayını, İstanbul, 1989, s. 500.

1866 yılında çıkan bu isyan sonucunda Osmanlı İmparatorluğu Ada'da yeni uygulamalara gitti. Daha önce Mısır Sorunu ve Kırım Savaşı nedeni ile Avrupa devletlerinin desteğini sağlamak amacı ile Tanzimat ve Islahat fermanlarıyla azınlıklara geniş haklar veren Osmanlı idaresi, bu defa bir benzerini Girit Sorunu'nda destek sağlayabilmek için gerçekleştirdi. 30 Eylül 1867 tarihli Girit Vilayet Nizamnamesi ile azınlıklara çok geniş haklar verildi. Verilen tavizler isyanların teşvikçisi oldu.

1877-1878 Osmanlı-Rus savaşını fırsat bilen ayrılıkçı Rumlar, tekrar isyan ettiler.⁵⁹ Savaştan yenik çıkan Osmanlı İmparatorluğu'nun imzaladığı Berlin Antlaşması'na Girit ile ilgili hüküm koyulması ile Girit Sorunu, Avrupalı devletlerin de sorunu haline geldi.⁶⁰ Bu antlaşmada alınan kararlardan biri mahalli ihtiyaçları karşılayacak yeni düzenlemelerin yapılması gerektiği idi. Yapılan düzenlemelerin denetimi de Avrupalı devletler tarafından yapılacaktı.⁶¹ Osmanlı hükümeti bu düzenlemelerin yapılması için Ahmet Muhtar Paşa başkanlığında bir komisyonu Girit'e gönderdi. Komisyon incelemeler yaptıktan sonra 25 Ekim 1878 tarihinde Yunan temsilcileri ile Halepa Sözleşmesi'ni imzaladı. Rumlara geniş haklar verilen bu sözleşme sonrası Girit'in merkezle bağları iyice zayıfladı.⁶² Tedricen güç kaybeden Osmanlı İmparatorluğu'na karşı Rumların Girit bağlamında talepleri hiçbir zaman son bulmadı. Asıl amaç Girit'in Yunanistan'a ilhakı olması nedeniyle ayaklanmalar devam etti. Girit'in özerkliği ile sonuçlanan 1895 isyanı bu bağlamda önemlidir.

1895 yılında başlayan isyan, 1896'da Müslümanların ve Hristiyanların Ada'da sert çatışmalarına neden olmuştu. Avrupalı büyük devletler Ada'ya filo çıkarıp olayları durdurmayı amaçladı.⁶³ Çatışmaların devam etmemesi için önlemler alınmış olsa da Rumların saldırgan tavırlarının devam etmesi nedeniyle savaş kaçınılmaz hale gelmişti. Osmanlı ile Yunanistan arasında başlayan savaş 19 Mayıs 1897 tarihinde Osmanlı İmparatorluğu'nun galibiyetiyle neticelendi. Osmanlı, savaşı kazanmasına rağmen İngiltere'nin de içinde bulunduğu Avrupalı devletler Girit'in özerkliğini ilan ettiler.⁶⁴

⁵⁹ Rifat Uçarol, **Siyasi Tarih 1789-2001**, 6. Baskı, Der Yay., İstanbul, 2006, s. 363.

⁶⁰ Urhan, s. 9.

⁶¹ A. N. Adıyeke, GB, s. 28.

⁶² A. N. Adıyeke, GB, s. 29.

⁶³ Metin Hülal, "1897 Türk-Yunan Harbine Kadar Osmanlı İdaresinde Girit", **CIEPO 14. Türk İncelemeleri Kongresi**, Ege Üniversitesi, 18-22 Eylül 2000, İzmir, <http://www.metinhulagu.com/icerikler.asp?id=153>, (05.03.2013), s. 14.

⁶⁴ Tukin, ss. 91-92.

Girit Sorunu, Avrupalı devletlerin de Doğu Sorunu ile ilgili politikalarının uygulama alanı olmuştur. Girit'in muhtariyetinden sonra bu devletlerin faaliyetleri I. Dünya Savaşı taraflarının da oluşumunu şekillendirmiştir. İngiltere, Rusya, Fransa ve İtalya Türk askerlerini adadan tahliye etme hazırlığında iken Almanya ve Avusturya Ada'dan çekilmişlerdi. Olayların sorumlusu olarak gösterilen Osmanlı askerleri 1898'de Ada'dan çıkarıldılar.⁶⁵

Girit Sorunu ile ilgili olarak 1898 Haziran'ında bir konferans toplandı. Bu konferansta büyük devletler Ada'da geçici bir yönetimin kurulmasını ve Ada'nın idaresinin kendi amirallerinin denetiminde olması kararını aldılar. Alınan karar, ada Müslümanları tarafından tepki ile karşılandı ve ayaklanma çıktı. Sert bir şekilde bastırılan ayaklanma sonrasında Yunan Kralı'nın oğlu Prens Yorgi Ada'ya vali olarak atandı.⁶⁶ Büyük devletlerin şimdiye kadar aldığı kararlarda olduğu gibi bu da Yunanistan lehine bir karar oldu.

Hukuki olarak Osmanlı İmparatorluğu'na bağlı özerk bir yapıda olan Ada, Balkan Savaşları'na kadar bu statüsünü devam ettirdi. Balkan Savaşı'ndan sonra Girit hukuki olarak da Yunanistan'a bağlandı.

1.2. GÖÇLE YAZILAN KADER: SELÇUK

1.2.1. Coğrafi Durum ve Türk Hâkimiyeti Öncesi Selçuk

Selçuk, Küçük Menderes Ovası'nın güneydoğusunda bulunan bir tepenin yamaçlarında bulunmaktadır. Günümüzde denize uzaklığı 9 km. kadar olan⁶⁷ Selçuk, Aydın-İzmir karayolu ve demiryolu üzerinde bulunmaktadır. Küçük Menderes nehrinin taşıdığı alüvyonların zamanla sığ körfezi doldurması nedeniyle M.Ö. 3. yüzyılda şehrin yerleşim merkezi batıya, bugünkü Efes⁶⁸ Antik Kenti'nin bulunduğu yere taşınmıştır.⁶⁹ Yerleşimin taşındığı yeni yerde de limanın zamanla dolması üzerine, Efes eski önemini kaybetti. Ortaçağ'da, daha önce terk edilen yerde yeniden şehir canlanmaya başladı.⁷⁰

Son göçten sonra bu yeni şehir, Efes'te yaşayan ve mezarı burada bulunan havari St. Jhon Theologos'un adına atfen Bizans ve İtalyan kaynaklarında Agio

⁶⁵ A. N. Adıyeke, GB, ss. 195-207.

⁶⁶ Ateş, ss. 405-406.

⁶⁷ Feridun Emecen, "Ayasuluk", **D.İ.A.**, Cilt: 4, İstanbul, 1991, s. 225.

⁶⁸ Çalışmanın bu bölümünde Selçuk yerine Efes adı kullanılacaktır.

⁶⁹ Besim Darkot, "Ayasuluk", **İ.A.**, 2. Baskı, İstanbul, 1997, s. 56.

⁷⁰ Emecen, s. 226.

Teologo, Aya Thologo, Altolugo ve Altologo gibi isimlerle anıldı.⁷¹ Ortaçağ İslam kaynaklarında da Altouogo, Altologo ve Latolgo gibi isimlerle anılan⁷² bu yerleşim yerinin adı Türkler tarafından Ayasuluk ya da Ayasuluğ olarak adlandırılmıştır.⁷³ Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde İttihat ve Terakki yönetimin Türkçülük ideolojisinin etkisi ile 1914 yılında kentin adı Selçuk olarak değiştirilmiştir.⁷⁴

Efes ile ilgili birçok bilgi arkeolojik bulgular sayesinde edinilmiştir fakat kentin kuruluşu ile ilgili net bir bilgi mevcut değildir. M.Ö. 11. yüzyılda İyon şehri olan Efes, birkaç defa farklı yönetimlerin hâkimiyetine girdikten sonra Lidya egemenliğine girdi. M.Ö. 547-546'da Perslerin eline geçtikten sonra M.Ö. 334 tarihinde İskender İmparatorluğu'na katıldı. İskender İmparatorluğu'ndan sonra Selevkoslar'ın hâkimiyetine giren Efes, M.Ö. 133 yılında Roma İmparatorluğu'na katılmış ve Anadolu eyaletinin merkezi olmuştur.⁷⁵

Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasından sonra Bizans İmparatorluğu yönetimine giren Efes, Hristiyanlık tarihi açısından önemli olan Efes Konsili'ne ev sahipliği yaptı. 431 yılındaki ilk konsilden sonra 449 yılında ikinci konsil de Efes'te yapıldı.⁷⁶ Bu konsillerin Efes'te yapılması şüphesiz kentin önemini daha da arttırıyordu.

Efes, Bizans İmparatorluğu döneminde imparatorluk yolu üzerinde bulunuyordu.⁷⁷ Bu açıkça göstermektedir ki Bizans döneminde Efes parlak dönemlerinden birini yaşamıştır. Şükrü Tül'ün ifadesi ile:

Arap akınlarının artması, aşağıdaki Hellenistik-Roma Ephesos'unun terk edilmesini getirdi. Oysa limanın alüvyonlarla dolması, Efesliler'i yıldırmaı. Çamurların üstüne kurulan antrepolarla, dar bir kanaldan da olsa ticaret iyi kötü sürüyor, gemilerin denetimi ise Pamucak'taki gümrük aracılığı ile yapılıyor. Kanaldan çıkarılan çamurlar ovada, Pamucak kıyılarında dev yığınlar oluşturyordu. Ephesos bu taşınma kararı sırasında; depremlerle yıkılmış olan yapıların yığınsal görüntüleriyle, her köşede ayakta durmaya çalışan Hristiyan imparatorların heykelleriyle, Kuretler Caddesi'ndeki tunçtan "Nike"lerle, güneşin batışını izleyen Herakles kapısı eşiğiyle; Yukarı Agora tapınağından sökülmiş

⁷¹ Emecen, s. 226.

⁷² Darkot, s. 56.

⁷³ Cahit Telci, **XV.-XVI. Yüzyıllarda Ayasuluğ Kazası**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi, S.B.E., İzmir, 1999, s. 14.

⁷⁴ **BOA., DH. HMS.**, 30/108.

⁷⁵ Emecen, s. 226.

⁷⁶ Timothy E. Gregory, **Bizans Tarihi**, Çev. Esra Ermert, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2008, ss. 111, 112.

⁷⁷ Cyril Mango, **Bizans Yeni Roma İmparatorluğu**, Çev. Gül Çağalı Güven, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2008, s. 23.

ve Skholastikia hamamı önünde yeni duvarlara dönüşmüş taşlarıyla zaten çoktan tükenmişti."⁷⁸

798 yılında başlayan Arap saldırıları sonrasında Anadolu'yu yurt edinen Türkler'in de Efes'e saldırıları başladı. Şehir bir süreliğine Türkler'in eline geçmişti fakat 1097 Haçlı seferi sırasında tekrar Bizans yönetimine dâhil oldu.⁷⁹ Şehir, 14. yüzyılın başına kadar Bizans hâkimiyetinde kaldı. Bu dönemden sonra Türk hâkimiyeti başladı.

1.2.2. Aydınöğulları Hâkimiyetinde Selçuk

1261 yılında Bizans, İstanbul'daki Latin istilasını sona erdirmiş ve bu tarihten sonra da Anadolu'dan daha çok Rumeli ile meşgul olmuştu. Anadolu'daki Bizans siyasi etkisi azalınca, Batı Anadolu'da 1280 yılında Bizans ile Türkler arasındaki savaşı Bizans'ın kaybetmesi üzerine bölge Türk hâkimiyetine geçmiştir.⁸⁰ Bu tarihten sonra bölgede Türk egemenliği devam etti.

Anadolu'nun batı ucunda bulunan Ayasuluğ,⁸¹ 14. yy. başlarında Türk hâkimiyetine girdi. Emecen, Ekim 1304'te Menteşe Bey'in damadı Sasa Bey, 1309'da da Aydınöğlü Mehmed Bey tarafından⁸² alındığını belirtirken; Telci, Melikof edisyonundaki Düsturname'den yaptığı aktarmada Aydınöğlü Mehmet Bey'in Sasa Bey'in hizmetinde olarak burayı fethettiğini⁸³ ifade etmektedir.

Aydınöğlü Beyliği'nin kurucusu olan Aydınöğlü Mehmed Bey, Germiyan ordusunda subaşı olup, sonradan fethettiği İzmir, Birgi, Tire ve Ayasuluğ'u içine alan bir Birgi'nin beylik merkezi olduğu bir siyasi teşekkül kurmuştu. Oğulları arasında yaptığı idari taksimatta büyük oğlu Hızır Bey'e Ayasuluğ ve Sultanhisar'ın idaresini vermişti.⁸⁴

Aydınöğulları, liman kenti olan Ayasuluğ'u ele geçirdikten hemen sonra Batı ile ticari ilişkiler kurdular. Venedik ticaretini Aydın sathına yayma amacıyla yapılan anlaşma ile Aydınöğulları bir yıl boyunca Ege civarında donanma faaliyetinde bulunmayacaklardı. Ayrıca anlaşmaya göre Modon, Koron, Negroponte ve

⁷⁸ Şükrü Tül, "Efes'e Gitmek/Kartpostal Göndermek", **Souvenir d'Ephése Eski Kartpostallarda Ayasuluğ/Efes**, 2. Baskı,(Ed. Ali Can), Selçuk Kent Belleği Yayınları, İzmir, 2012, s. 11.

⁷⁹ Emecen, s. 226.

⁸⁰ Mükrimin Halil, **Düsturname-i Enveri**, İstanbul, 1930, ss. 20-21.

⁸¹ Çalışmamın bu bölümünde Selçuk yerine Ayasuluğ adı kullanılacaktır.

⁸² Emecen, s. 226.

⁸³ Cahit Telci, **Ayasuluğ**, Selçuk-Efes Kent Belleği Yay., İstanbul, 2010, (AYA), s. 26.

⁸⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal**, 4. Baskı, T.T.K. Yay., Ankara, 1988, s. 133.

Venedikliler serbest ticaret hakkına sahip olup şehirde onların konaklayacakları yerler sağlanacaktı ve ticaretin denetlenmesi amacı ile Venedik Konsolosluğu kurulacaktı.⁸⁵ Bu anlaşma ile bölge ticaretini daha da canlandırmak amaçlandı fakat sonraki gelişmeler anlaşmanın amacına ulaşmadığını göstermektedir.

Anlaşma beklenen düzeyde ticareti geliştirmemiş olmalı ki Venedik Umur Bey'e karşı oluşturulan ittifakın içinde yer aldı. Umur Bey'in ölmesi üzerine Hızır Bey kutsal ittifak ile yeni bir anlaşma yapmak zorunda kaldı.⁸⁶ Aydınogulları adına ağır şartlar içeren bu antlaşma papanın onaylamaması nedeni ile yürürlüğe girmede.⁸⁷

14. yüzyıl başlarında Ayasuluğ ticarete önemli bir merkez haline gelmişti. İhraç ürünleri sürü hayvanları, atlar, kösele, deri, şap ve kuru meyveler iken; ithal edilen ürünler şarap ve sabun idi.⁸⁸ İbn Batuta, Ayasuluğ'a geldiğinde buradan ayrılırken Rum köle aldığından bahsediyor.⁸⁹ Bu ifadeden anlaşıldığı üzere şehirde köle ticareti de yapılmaktaydı. Ayasuluğ'da gerçekleşen ticaret yalnızca kendi alım satımı değildi. Örneğin, Germiyanogulları'nın ihraç ticari metaları Büyük Menderese nehri üzerinden kayıklar vasıtasıyla Ayasuluğ ve Balat'a ulaştırılıyor, buradan da Batı'ya sevk ediliyordu.⁹⁰

Umur Bey'in ölümünden sonra Hızır Bey idaresindeki Aydınoglu Beyliği için parlak dönemler geride kaldı. Hızır Bey döneminde idari merkez Birgi'den Ayasuluğ'a taşındı.⁹¹ Hızır Bey'in 1370 yılında ölümünden sonra yerine hayatta kalan tek kardeşi olan İsa Bey geçti.⁹² Osmanlı yönetimi ile iyi ilişkileri olan İsa Bey, 1390'da Yıldırım Bayezid'in Alaşehir'i almasından sonra Osmanlı'ya tâbiyetini bildirip bunun sonrasında idari merkezi Ayasuluğ'dan Tire'ye taşındı.⁹³

Bu tarihten itibaren Osmanlı egemenliğinde olan Ayasuluğ, 1402 Ankara Savaşı'ndan sonra Osmanlı hâkimiyetinden çıkmıştır. Timur'un savaşı kazanması sonrası fetihnamelerle bu zafer duyurulmuştur. Osmanlı'nın daha önce ele geçirdiği

⁸⁵ Telci, AYA, s. 26.

⁸⁶ Himmet Akın, **Aydınogulları Beyliği Hakkında Bir Araştırma**, 2. Baskı, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1968, ss. 52-53.

⁸⁷ Şerafettin Turan, **Türkiye İtalya İlişkileri I**, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2000, s. 245'den aktaran Telci, AYA, s. 27.

⁸⁸ Darkot, s. 57; Telci, AYA, s. 24.

⁸⁹ İbn Batûta Tancî, **İbn Batûta Seyahatnamesi**, Çev. A. Sait Aykut, Yapı Kredi Yay., İstanbul, 2005, s. 293.

⁹⁰ Salim Koca, "Anadolu'da Türk Beylikleri", **Türkler**, (Ed. Hasan Celal Güzel ve diğerleri), Yeni Türkiye Yay., Ankara, 2002, s.733.

⁹¹ Zerrin Günel Öden, "Aydınogulları Beyliği", **Türkler**, (Ed. Hasan Celal Güzel ve diğerleri), Yeni Türkiye Yay., Ankara, 2002, s.796.

⁹² Akın, s. 56.

⁹³ Öden, S. 796.

beylikler, hanedan sahiplerine iade edilmiştir.⁹⁴ Böylece Ayasuluğ yeniden Aydınoğlu Beyliği himayesine girmiş oldu. Beyliğin yeniden tesis edilmesinden sonra tahtta bulunan II. Umur Bey 1403 yılında ölünce yerine 1404 yılında Cüneyd Bey geçmiştir. Osmanlı yönetimi ile sürekli olarak ters düşen ve mücadele içinde olan Cüneyd Bey dönemi, 1426 yılında II. Murad'ın beyliği ele geçirmesi ile sona erdi.⁹⁵

1.2.3. Selçuk'un Osmanlı Dönemi

Ankara Savaşı'ndan sonra yaşanan toprak kayıpları ve Anadolu'daki idari boşluklar Fetret Devri'nin ardından Osmanlı yönetimini tekrar buraya sevk etti. II. Murad döneminde Ayasuluğ kesin olarak Osmanlı egemenliğine girdi. Osmanlı hâkimiyetindeki Ayasuluğ ilk olarak kendisine bağlı bir köyü bulunan (Any), padişah hassı bir merkez nahiyesi konumunda idi.⁹⁶

1475 tarihli bir tahrir defterine göre, Aydın'a bağlı bir kaza merkezi olan Ayasuluğ, 11 mahallesi ve burada yaşayan 1.850'si Müslüman, 350'si Hristiyan olan 2.200 nüfuslu idi.⁹⁷ Zamanla gelişmiş yerleşim yeri hüviyeti kazanan kaza, mahalle sayısını ve nüfusunu arttırdı.

Aydınoğulları zamanında da faaliyet gösteren bir darphanesi bulunan Ayasuluğ'da Osmanlı için de sikkeler basılmıştı. Osmanlı egemenliğine girmediği zamanlarda da Osmanlı adına sikke basılan⁹⁸ Ayasuluğ'da son olarak 1470 yılında Fatih döneminde sikke basılmıştı.⁹⁹ Daha sonraki dönemlerde burada sikke basımı yapılmamıştır.

İstanbul'un ve sarayın ılaşesi için taşradaki birçok yerleşim yerinden merkeze sevkiyat yapılmakta idi.¹⁰⁰ Bu yerleşim yerleri arasında yer alan kazadan merkeze kurutulmuş meyveler, balmumu ve zeytinyağı gönderiliyordu.¹⁰¹ Tarımsal ürünler

⁹⁴ Yaşar Yücel, **Timur'un Ortadoğu-Anadolu Seferleri ve Sonuçları (1393-1402)**, T.T.K. Yay., Ankara, 1989, ss. 135-136.

⁹⁵ Telci, AYA, ss. 28-29.

⁹⁶ Telci, s. 30.

⁹⁷ Emecen, s. 226.

⁹⁸ Telci, s. 32

⁹⁹ Mustafa Akdağ, **Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi 2 (1453-1559)**, Cem Yayınevi, İstanbul, 1995, ss. 248-249.

¹⁰⁰ İlaş bağlamında merkez taşra ilişkileri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Suraiya Faroqhi, **Osmanlı Şehirleri ve Kırsal Hayatı**, Çev. Emine Sonnur Özcan, Doğu Batı Yay., Ankara, 2005.

¹⁰¹ Feridun Emecen, "XVI. Asrın İkinci Yarısında İstanbul ve Sarayın İlaşesi İçin Batı Anadolu'dan Yapılan Sevkiyat", **Tarih Boyunca İstanbul Semineri**, İstanbul Üniversitesi, 29 Mayıs-1 Haziran 1988, İstanbul, 1989, s. 201'den aktaran Telci, AYA, s. 33.

bağlamında baktığımızda günümüzde de devam eden üretimin o dönem için de geçerli olduğu görülmektedir.

16. yüzyılda tüm Akdeniz’de görülen nüfus artışı Anadolu’da etkisini göstermişti. Nüfus artışının doğal sonucu olarak ortaya çıkan kıtlık¹⁰² bölgede yaşayan halkı perişan etmiştir. 1565 yılında baş gösteren kıtlıktan hemen önce bu bölgede yaşanan suhte isyanları¹⁰³ kazada yaşayanları zor durumda bırakmıştı.

1575 yılına kadar daha önceki konumunu muhafaza eden Ayasuluğ, Sığıla Sancağı’nın ihdas edilmesi ile küçülmüş, bazı köyleri Akçaşehir Kazasına bağlanmış idi.¹⁰⁴ Bu değişiklik şehrin yapısında mahalle sayısında önemli bir değişikliğe yol açmadı. Kazada bazı vergi yükümlülüklerinin olmaması nedeniyle 16. yüzyılda bazı yörük gruplarının buraya göçü¹⁰⁵ bu durum etki olmuş olmalıdır.

17. yüzyıla gelindiğinde Ayasuluğ 100 hanelik bir köy durumuna gelmişti.¹⁰⁶ Bu durumda özellikle İzmir’de ve Kuşadası’nda ticaretin tedrici olarak gelişmiş olmasının önemi büyüktür. 1660 yılı civarında yapılan avarız tahririne göre Ayasuluğ’un nüfusu hayli azalmış, 500’ü bile bulamamıştır. Evliya Çelebi ve Tavernier seyahatnamelerindeki Ayasuluğ tasvirleri bu durumu açıkça göstermektedir.¹⁰⁷ Muhtemelen böylesi bir durum nedeniyle Ayasuluğ, bir zaman “Viranşehir” olarak anılmıştır. Ayasuluğ’un nüfusunun azalmasında veba ve sıtma gibi salgın hastalıklar da neden olmuştur. Bataklıklar nedeniyle ortaya çıkan sıtma hastalığından korunmak için halkın büyük bir kısmı bugünkü Şirince köyüne göç etmişlerdi.¹⁰⁸

17. yüzyılda başlayan bu tenhalaşmanın 18. ve 19. yüzyıllarda da devam ettiği muhtemeldir. Bu gerileme nedeniyle Ayasuluğ, Kuşadası kazasına bağlı bir nahiye konumuna geldi.

19. yüzyılda Ayasuluğ Aydın Sancağı’na bağlı bir nahiye konumundadır. Bataklıkların merkezdeki yaşamı olumsuz etkilemesi nedeni ile nüfus merkezden çok çevre köylerde yaşamakta idi. Ayasuluğ’un bu dönemde dikkat çeken özelliği nüfusun Müslim ve Gayrimüslim dağılımıdır. Genel nüfusta Müslümanların oranı %9 iken Hristiyan nüfus ise %91’dir. Bu özelliği ile Ayasuluğ Aydın Sancağı’nda tek

¹⁰² Telci, AYA, s.33.

¹⁰³ Mustafa Akdağ, **Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası Celali İsyanları**, Barış, Ankara, 1999, (Cl), ss.165-166.

¹⁰⁴ Telci, s. 36.

¹⁰⁵ Emecen, s. 226.

¹⁰⁶ Telci, s. 36.

¹⁰⁷ Emecen, s. 227.

¹⁰⁸ Telci, s. 37.

örnektir.¹⁰⁹ Ayasuluğ nüfusunun %92'si tamamı Osmanlı tebaası olan Çirkince'de idi. Bu durum asıl merkezin Çirkince olduğunun açık göstergesidir.¹¹⁰

Ayasuluğ'un kaderi Ekim 1857'de yapımına başlanan İzmir-Aydın Demiryolu ile değişti.¹¹¹ Demiryolunun ilk bölümü Punta (Alsancak) İstasyonundan başlayıp, Ayasuluğ yakınlarındaki Kozpınar'a kadar geliyordu. Buradan Selatin Dağı'nda açılacak bir tünelle Aydın'a bağlanması planlanan demiryolu inşaatı, planlandığı gibi devam edemedi. Kozpınar'dan güney'e yönelerek 11 aylık çalışma sonucu Kozpınar-Ayasuluğ arası demiryolu inşaatı tamamlandı ve istasyona Efes adı verildi.¹¹² Demiryolunun buradan geçmesi sonucu Ayasuluğ'daki hareketlenme giderek artmıştı.

Ayasuluğ'un ekili arazilerinin durumu dikkate alındığında yoğunluğun Çirkince'de olduğu görülmektedir. Dikili arazilerde bağ, zeytin, incir ve dut; ekili arazilerde arpa, buğday, darı, susam ve tütün ağırlıklı ürünlerdir.¹¹³

Ayasuluğ, İzmir ve çevresindeki tütün üretiminin ilk olarak başladığı yerdir. Burada üretilen ve çok kaliteli olan tütünün tohumu da ünlenmiş olup, *Ayasuluğ Tohumu* olarak adlandırılmıştı.¹¹⁴ Tütünün en önemli tarım ürünü olması nedeniyle buraya reji idaresine bağlı tütün depoları inşa edilmişti. Bu tütün deposu günümüzde Selçuk-Efes Kent Belleği hizmet binası olarak varlığını devam ettirmektedir.

1914 yılında İttihat ve Terakki Partisi döneminde alınan kararla Ayasuluğ adı Selçuk olarak değiştirilmiştir.¹¹⁵ Bu değişimin, Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde etkisini hayli göstermeye başlayan Türkçü düşüncenin bir sonucu olduğu aşikârdır. 22 Mayıs 1919 tarihinde Yunan işgaline uğrayan Selçuk, 8 Eylül 1922 tarihinde işgalden kurtarılmıştı.

¹⁰⁹ Sabri Sürgevil (Ed.), **Değişim Sürecinde Aydın**, Aydın Ticaret Odası Kültür Yay., Aydın, 2010, ss. 161-162.

¹¹⁰ Sürgevil, s. 163.

¹¹¹ Emecen, s. 227.

¹¹² Olcay Pullukçuoğlu Yapucu, **Aydın Sancağı 1845-1914 (Sosyal, Ekonomik, Kültürel, İdari Durum)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2006, ss. 125-126.

¹¹³ Sürgevil, ss. 166-167.

¹¹⁴ Oktay Gökdemir, **Aydın Vilayetinde Tütün Rejisi**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İzmir, 1994, s. 51.

¹¹⁵ BOA., DH. HMŞ., 30/108.

İKİNCİ BÖLÜM

MÜBADELENİN SEBEPLERİ VE OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E NÜFUS MÜBADELELERİ

2.1. MÜBADELE SİYASETİNİN ORTAYA ÇIKIŞI

Osmanlı İmparatorluğu'nun 19. yüzyılı birçok gelişmeye sahne olmuştur. İliber Ortaylı tarafından *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı* olarak adlandırılan bu dönemde Osmanlı'da yaşayan azınlıkların faaliyetleri, gerek imparatorluğun ideolojisinde; gerek Avrupa siyasi haritasının değişiminde etkili olmuştur. Ayrılıkçı faaliyetleri ilk olarak Sırp'lar başlatmış, Rumlar da bağımsızlığını ilan eden ilk azınlık grup olmuşlardır. Devlet kurmalarından sonra irredentist politika uygulayan Rumlar süreç içinde yeni kazanımlar elde etmişlerdir.

Pragmatist bir anlayışa sahip olan Jön Türkler zaman zaman II. Abdülhamid'e karşı Rum çeteleriyle işbirliği yapmışlardır.¹¹⁶ Jön Türk Devrimi ile parlamentonun tekrar açılıp anayasanın tekrar uygulanmaya başlanması imparatorluktaki Hristiyanlarda imparatorluğu birlikte yönetme fikri oluştursa da Jön Türklerin azınlıkları Osmanlılaştırma politikası nedeniyle bu düşünce uygulama alanı bulamamıştır. Bu durum ve Venizelos'un "Büyük Yunanistan" söylemleri Rumları Atina'ya yaklaştırmıştır. Kaybedilen savaşlar nedeniyle elde kalan topraklara yapılan göçler, bu süreçte özellikle Balkanlar'da ve Girit'te Müslümanlara yapılan baskı ve zulümler, Anadolu'da da Hristiyanlara baskı ve göçe zorlama olarak karşılık bulmuştur. Her iki tarafın bu uygulamaları ve savaş dönemlerinde yaşananlar farklı zamanlarda Müslim-Gayrimüslim nüfus mübadelelerine zemin oluşturmuştur. Mübadeleler, ancak toplu kıyımların önü alınamayıp barış imzalandıktan sonra gerçekleşebilmektedir.¹¹⁷

2.1.1. Balkanlarda Uluslaşma Politikaları

Yeni Dünya'nın keşfinden sonra Batı'da yaşanan gelişmeler uzun vadede Osmanlı'nın dağılma sürecini de beraberinde getirdi. Avrupa'ya çok büyük miktarda

¹¹⁶ Justin McCarthy, **Osmanlı'ya Veda**, Çev. Mehmet Tuncel, Etkileşim Yay., İstanbul, 2006, (OV) s. 61.

¹¹⁷ Michael Barutciski, "Lozan'a Yeniden Bakış: Uluslararası Hukuk ve Siyasette Nüfus Mübadeleleri", **Ege'yi Geçerken 1923 Türk-Yunan Zorunlu Nüfus Mübadelesi**, (Der. Renée Hirschon) 2. Baskı, Çev. Müfide Pekin, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007, s. 32.

gelen değerli madenler Osmanlı İmparatorluğunun ekonomisinde ve dolaylı olarak tüm sistemde aksamalara neden oldu. Osmanlı idaresi tarafından önü alınamayan bu durum Avrupa'daki merkantilist anlayışın etkisiyle imparatorluğa enflasyon ve siyasi istikrarsızlıklar getirdi.¹¹⁸ Osmanlı padişahları aslında bu durumun farkında olup, önlem niteliğinde bazı girişimlerde bulunmuşlardı. Bu girişimler genel olarak toplumun ekonomik yapısından çok onların disiplinine yönelik olması nedeniyle¹¹⁹ başarılı olunamadı. Bu kısımda Balkan uluslarının bağımsızlıklarını nasıl kazandıklarından ziyade bu bağlamdaki önemli gelişmelere kısaca değinilecektir.

16. yüzyıldan itibaren Osmanlı Avrupası, Avusturya ve Rusya'nın kendi aralarındaki çekişmelerin yaşandığı bölge oldu. Bu mücadeleler nedeniyle ortaya çıkan asayişsizlik ve düzensizlik nedeniyle bölge halkını da her anlamda yıprattı. Avusturya'nın Orta Avrupa ve Balkan; Rusya'nın kuzeybatıdan ve kuzeydoğudan güneye inme politikaları Osmanlı İmparatorluğu'nun bu coğrafyadaki savaşlar silsilesinin temel nedenini oluşturuyordu.¹²⁰ 1768 yılında başlayan Osmanlı-Rus savaşı sonucu 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması bu iki imparatorluk arasındaki ilişkilerde dönüm noktası olması olmuştur. 28 maddeden oluşan antlaşma ile Rusya, Osmanlı'da bulunan Ortodoks tebaanın hamisi konumuna geldi.¹²¹ Rusya'nın güneye inme amaçlı politikalarından rahatsız olan İngiltere ve Fransa Osmanlı İmparatorluğu'nu Rusya'ya karşı savaşa teşvik ettiler. Bunun etkisiyle 1787 yılında Rusya'ya savaş ilan eden Osmanlı İmparatorluğu İngiltere ve Fransa'nın tarafsızlıklarıyla Rus-Avusturya ittifakına karşı iki cephede savaş vermek zorunda kaldı. İsveç ve Prusya ile ittifakları olsa da Osmanlı bu savaşlarda hezimete uğradı. Fransız Devrimi'nin patlak vermesi sonucu Avusturya barış istemesi üzerine 5 Ağustos 1791 tarihinde Avusturya ile Zıştovi Antlaşması imzalandı.¹²² Tahta yeni geçen III. Selim, Kırım'ı geri almak için savaşa devam etse de başarılı olunamadı. Yine Fransız Devrimi'nin etkisi ile Rusya da barışa razı geldi. 7 Ocak 1792 tarihinde Rusya ile imzalanan Yaş Antlaşması ile Osmanlı İmparatorluğu fazla toprak kaybına uğramamıştır fakat bundan sonraki siyaset

¹¹⁸ Misha Glenny, **Balkanlar 1804-1999: Milliyetçilik, Savaş ve Büyük Güçler**, Çev. Mehmet Harmancı, Sabah Kitapları, İstanbul, 1999, ss. 24-25.

¹¹⁹ Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, Cilt: V, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1947, s. 57.

¹²⁰ Toktamış Ateş, **Siyasal Tarih**, 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007, s. 170.

¹²¹ Akdes Nimet Kurat, **Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917'ye Kadar**, 2.Baskı, Türk Tarih kurumu Yayınları, Ankara, 1987, ss. 290-291.

¹²² Ateş, s. 171.

kaybedilen toprakları geri kazanmaktan ziyade mevcut olanları elde tutmak oldu.¹²³ Balkanlar'daki Osmanlı otoritesi Rusya'nın etkisiyle sarsılmaya başladı. Rusya bu durumu zaman içinde kendi emperyalist politikalarına hizmet edecek şekilde kullandı.¹²⁴

19. yüzyılda Balkan coğrafyası İngiltere, Fransa, Avusturya ve Rusya'nın Osmanlı ile ilgili politikalarını uygulama sahası oldu. Başlangıçta Rusya daha avantajlı bir konuma sahipti. Ortodoks tebaanın hamisi konumunda olan Rusya onları Osmanlı'ya karşı kışkırtıp kendi amaçları doğrultusunda bu durumu kullanıyordu. Bu Rusya'nın "Panortodoks" olarak adlandırılan politikası olup Küçük Kaynarca sonrasında uygulandı. Balkanlar'daki siyasi şekillenmeye asıl etkisi olan 1877-78 Osmanlı-Rus savaşıyla meyvelerini vermeye başlayan "Panslavizm" politikası oldu.¹²⁵

19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu dünya siyasetindeki etkisini büyük oranda yitirmiş olsa da topraklarının hala büyük olması ve sahip olduğu coğrafi konum itibari ile güçlü devletler arasında yer alıyordu. Önemli kısmı Osmanlı egemenliği altında bulunan İslam dünyası, ümmetçilik siyaseti sayesinde bir süre barış içinde yaşadı. Balkanlar da ise durum daha farklı idi. 19. yüzyılla birlikte Balkanlarda, özellikle Rusya ve Avusturya'ya karşı sürekli toprak kayıplarının olması Osmanlı'nın dağılışına ivme kazandıran milletler sorununu kronik hale getirdi. Bu yüzyılın "ulusçuluk çağı" olması Balkanlarda Osmanlı hâkimiyetinin kaybolmasında daha etkili olmuştur.¹²⁶ Bu nedenle "Panslavizm" politikası yüzyılın ikinci yarısında etkisini daha yoğun göstermiştir.

Osmanlı Devleti teokratik bir yapıda olmasına rağmen sahip olduğu imparatorluk anlayışı nedeniyle azınlıklara karşı hoşgörülü bir siyaset izlemiştir. İmparatorluğun egemenliği altındaki yerlerden maddi ihtiyaçlar sağlandığı sürece bir sorun yaşanmamıştır. Kimi yerlerde uygulanan bölgesel özerklikler, buralarda ulusal kimliğin devamına olanak sağladığından ulusçuluk akımının Doğu Avrupa'da etkili bir hareket alanına zemin hazırlamıştır.¹²⁷ Bu durum Osmanlı'nın güçsüz olmasıyla açıklanabilecek bir şey değildir. Çünkü aynı dönemlerde İngiltere'nin İrlanda karşındaki tutumu; Avusturya'nın İtalya ve Macaristan karşısındaki tutumu;

¹²³ Ateş, s. 173.

¹²⁴ **Balkan Savaşları'nın 100. Yıldönümünde Balkan Tecrübeleri**, TASAV, Ekim 2012, s. 5.

¹²⁵ Stefanos Yerasimos, **Az gelişmişlik Sürecinde Türkiye**, Çev. Babür Kuzucu, Belge Yayınları, İstanbul, 1987, s. 53.

¹²⁶ Ateş, s. 284.

¹²⁷ Oral Sander, **Siyasi Tarih İlkçağlardan 1918'e**, 9. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2001, s. 292.

Rusya'nın da Polonya karşısındaki tutumu güçlü devletlerin de ulusçuluk karşısında çaresiz kaldıklarının kanıtıdır.¹²⁸ Buradan anlaşılacağı üzere Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkanlardaki toprakları kaybetmesinin devletin güçsüz oluşundan daha ziyade çağın konjonktürünün doğal sonucudur. Bu durumu hızlandıran, bölgedeki ayrılıkçı faaliyetlerin dış destekli oluşudur.

Fransa, Avusturya ve Rusya siyasetleri birbiriyle çatışmış olsa da Osmanlı İmparatorluğu yerine kurulacak olan Grek devletini yeğleyip bunu ortak payda edindiler. Bu nedenle özellikle Rusya Mora ve Adalar'daki Rum isyanları destekledi. Otokrat olan Rusya'nın bu devrimi desteklemesi özgürlükçü olmasından ziyade Balkanlardaki Osmanlı toprakları üzerindeki hâkimiyet emelinden kaynaklanmaktadır.¹²⁹ Bu durum bize göstermektedir ki yeni siyasi oluşumlar milliyetçilik akımının yanı sıra büyük güçlerin emperyalist politikalarının etkisiyle gerçekleşmiştir.

Osmanlı-Türk milliyetçiliği Trablusgarp ve Balkan savaşları sonrasında tecrübelerle oluştu. Balkanlardaki Hellen ve Slav ulusçulukları ise; daha erken tarihlerde olup tecrübe ile değil fikri etkilenme ile oldu.¹³⁰ Osmanlı İmparatorluğu'nun 19. yüzyılda ciddi güç kaybı Balkanlardaki azınlıklarda özerklik ya da ayrılık düşüncesini güçlendirdi. Bu bölgedeki güç boşluğu azınlıklar bağlamında ilk olarak Sırp İsyanı ile karşılık buldu. Sırp Ayaklanması ile başlayan ve Balkan savaşlarına kadar giden dönemi McNeill şu şekilde ifade etmektedir:

*Eski biçim Balkan eşkıyalığıyla büyük ölçüde çakışan bu ruh, Sırp Devrimine (1803-1815) ve Yunan Devrimine (1821-1830) kendine özgü bir karakter kazandırdı. Aynı zamanda bu halkların Batı toplumuna ileride daha eksiksiz bir biçimde katılmaları yolunda ilk adımlarını atmalarına yol açtı. Ancak çok geçmeden Balkanlar'ın Hristiyan uluslarının, birbiriyle çatışan toprak istekleri yüzünden ortaya önemli sorunlar çıktı. Ne var ki bu çıkar çelişkileri, her yerde devrimci çevreleri sarmış olan özgür insanların kardeşliğine dayalı bir geleceğe duyulan inançla, 1850'den sonraki tarihlere dek örtüldü.*¹³¹

Osmanlı İmparatorluğu'nda ayaklanan ilk azınlık olan Sırp'lar oldu. Ayaklanma başlamadan önce Kara Yorgi III. Selim'e başvurmuştu. III. Selim başlangıçta isteklerin karşılanması taraftarı iken Sırp'ların özerklik istemeleri sonucu anlaşmayı kabul etmedi. Yaşanan bu gelişmeler sonucu 1804 yılında Kara Yorgi

¹²⁸ Ateş, s.284.

¹²⁹ Niyazi Berkes, **Türkiye'de Çağdaşlaşma**, 3. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2002, s. 151.

¹³⁰ İlber Ortaylı, "Osmanlı İmparatorluğunda Milliyetçilik (En kalıcı Miras), **XIII. Türk Tarih Kongresi Kongreye Sunulan Bildiriler II. Cilt**, Türk Tarih Kurumu, Ankara 4-8 Ekim 1999, , (KSB)s. 8.

¹³¹ William H. McNeill, **Dünya Tarihi**, 13. Baskı, Çev: Alâeddin Şenel, İmge Kitabevi, Ankara, 2008, s. 565.

önderliğinde Sırp Ayaklanması başlamış oldu.¹³² Kara Yorgi büyük güçlerle görüşmeler yapıp destek talebinde bulunmuştu. İlk olarak Avusturya ile görüşmüştü. Avusturya, bu isyanı desteklediğinde hem kendi içindeki Sırları etkileyeceğini hem Osmanlı İmparatorluğu ile ilişkilerinin bozulacağını düşündüğü için destek vermedi.¹³³ Avusturya'dan istediği desteği bulamayan Sırlar Rus desteğini sağladılar.

Uzun süren Sırp Ayaklanması başlangıçtaki amacından farklı bir şekilde sonuçlandı. 1829 yılında Edirne Antlaşması ile Sırlar özerklik amaçlarına ulaşmış oldular. Hukuken özerk olan Sırbistan fiili olarak bağımsız hale gelmişti. Hukuki bağımsızlığını da 1878 Berlin Kongresi'nde kazanacaktır.¹³⁴

Azınlıklar içinde ilk ayaklanan Sırlar olmuştur fakat ilk bağımsız olan Yunanistan'dır. Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanması diğer ulusal azınlıklar için örnek teşkil etmiştir. Bu Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasında yeni bir süreci başlatmıştır.¹³⁵ Sırp İsyanı'nda olduğu gibi Yunan İsyanı'nda da Rusya ve diğer devletlerin kışkırtmaları olmuştur. Bu kışkırtma, Osmanlı aleyhine Balkan siyasetlerinin uygulama şekilleridir.

Bağımsızlıkla sonuçlanan Rum İsyanı 1821 yılında Mora'da başladı. Osmanlı Devleti'nin Rumlara verdiği siyasi imtiyazlar, Moralı Rumlar arasında milliyetçilik fikirlerinin gelişmesinde etkili oldu.¹³⁶ Yunan Ayaklanması'nı iki bölüme ayırmak yerinde olur. Ayaklanmanın çıktığı 1821 yılı ile 1824 yılları arası birinci dönem, uluslararası nitelik kazandığı 1824 yılı ile Bağımsızlığın elde edildiği 1829 Edirne Antlaşması arasındaki süreç de ikinci dönemdir.¹³⁷ İlk dönemde soylular halktan gelenleri ihtilal yönetiminden uzaklaştırmışlardı. Bu çekişmeler 1823-1824 yıllarında Rumlar arasında iç savaflara neden olmuştu.¹³⁸

Rum Ayaklanması'nın uzun süre bastırılmaması Babıâli'yi kendi valisinden yardım istemek zorunda bırakmıştır. 1825 yılında Mısır valisi Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa tarafından Mora'daki isyan sert kısa sürede bastırılmıştır. Uluslararası siyasi ortam da bu gelişme ile değişime uğradı. Rusya'nın Rumların

¹³² Ortaylı, ss. 79-80.

¹³³ Selim Aslantaş, "Sırp İsyanları (1804-1815): Milli Bağımsızlık Hareketi Mi Burjuva Devrimi Mi Köylü Ayaklanması Mı?", **Doğu Batı Düşünce Dergisi**, Sayı: 39, 2006-2007, s. 91.

¹³⁴ Ortaylı, ss. 80-81.

¹³⁵ Sander, s. 298.

¹³⁶ Serap Toprak, **XIX. Yüzyılda Balkanlarda Ulusçuluk Hareketleri ve Avrupalı Devletlerin Balkanlar Politikası**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2011, s. 171.

¹³⁷ Ateş, ss. 293-294.

¹³⁸ Nikos Svoronos, **Çağdaş Hellen Tarihine Bakış**, Çev: Panayot Abacı, Belge Yayınları, İstanbul 1988, s. 42.

durumuna dini mesele haline getirmesi, İngiltere'nin Girit ve Mora'da Mehmet Ali Paşa'nın hâkimiyetinden rahatsız olması kendi siyasi çıkarları için Yunanistan'a yardım etmelerini sağladı. Bu birliktelik sonucu Navarin Olayı gerçekleşti.¹³⁹

Navarin Olayı sonrasında 1828 yılında Rusya Osmanlı İmparatorluğu'na savaş açtı. Osmanlı yenilgisiyle sonuçlanan bu savaşın sonucunda imzalanan Edirne Antlaşması ile Yunanistan bağımsızlığını kazandı. Bu antlaşma ile Eflak, Boğdan ve Sırbistan'ın özerklikleri de güçlendirilmiş oldu.

Hristiyan halkların uluslaşma faaliyetleri Osmanlı siyasetinde de değişimi beraberinde getirmiştir. Daha önce hâkim olan Osmanlılık anlayışı imparatorluktan kopmaları önlemek adına Osmanlıcılık ideolojisine dönüşmüştü. Milliyetçilik akımının etkisi ile Balkanlardaki kopuşlarla İslamcılık ideolojisi uygulanmaya başlandı. Bu ideoloji devletin yıkılışına kadar hâkim ideoloji olarak kaldı.¹⁴⁰

Balkan halklarının arasındaki uzlaşmazlıkların başlıca nedeni büyük devletlerin Balkan ulusçuluğunu etkilemesindendir.¹⁴¹ Günümüz Balkan devletlerine baktığımızda 19. yüzyıldan bugüne bu durumun aynı şekilde devam ettiğini görülmektedir.

2.1.2. Politik Uygulamalar Sonucu Göç Hareketleri

19. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nun hızlı bir çöküş yaşadığı dönem olmuştur. Milliyetçi ve emperyalist işgallere maruz kalan Osmanlı İmparatorluğu'nun iskân siyasetinde değişim yaşanmıştır. Kuruluş ve yükselme dönemlerinde fethedilen yerlere iskân edilen nüfus, savaşlar sonucu imparatorluktan ayrılan yerlerde kalınca, Osmanlı'nın elinde kalan topraklara yerleşmeye başladı.

Genel olarak Müslüman bir toplumun vatan edinebileceği toprak, Müslüman bir hükümdarın idaresi altında olmasına bağlıdır. Müslüman olan hükümdarın idaresi sona erdiğinde dindaşlarının hükümrânlığı altında olan başka coğrafyaya göç zorunluluk halini alır.¹⁴² Bu nedenle Osmanlı İmparatorluğu'na yapılan göçlerde aidiyet milliyete göre değil de din esasına göre oldu.

¹³⁹ Ateş, ss. 297-299.

¹⁴⁰ Berkes, s. 155.

¹⁴¹ Ortaylı, s. 83.

¹⁴² Karpat, s. 50.

İmparatorluğu uzunca bir süre meşgul eden azınlık ayaklanmaları, Osmanlı-Rus Savaşları, Balkan Savaşı ve I. Dünya Savaşı genel anlamda olumsuz sonuçlanınca göç hareketleri bitmeyen ve tam olarak çözülemeyen bir hale geldi.¹⁴³

19. yüzyıldaki iskân siyasetini değişime uğratan azınlıkların ulusçuluk hareketleri olmuştur. Avrupa devletlerinin baskıları sonucu Tanzimat ve Islahat Fermanları ile azınlıklara verilen haklar ulusçuluk bağlamında onlara geniş bir hareket alanı sağladı. Azınlıklara verilen haklar kazanılmış bir zafer olarak algılandığı için, yeni hak taleplerinin zemini oluşturdu.¹⁴⁴

Osmanlı Devleti bu ayrılık hareketleri karşısında Osmanlıcılık fikri çerçevesinde bir çözüm aradı fakat bu yeterli olmadı. Avrupa'da ciddi anlamda etkili olan ulusçuluk akımından sonra bu ideolojinin tutmaması için pek çok neden vardı.¹⁴⁵ Ulusalılık akımı sonrasında dağınık haldeki çeşitli unsurlar belli bölgelerde yoğunlaşıp kendilerine yeni bir vatan yaratma gayesini doğurdu. Bu durum kaçınılmaz olarak söz konusu bölgelerde Müslüman halkın göçe zorlanmasını da beraberinde getirdi.

Rumeli'de oluşan Müslüman karşıtı tutumun nedeni; Hristiyan milliyetçilerin kendilerine ait olduğunu düşündükleri topraklarda çoğunluğu ya da güçlü azınlığı oluşturanların Müslüman olması onlar açısından sorun yaratıyordu. Bu nedenle Müslüman nüfus ya zararsız azınlık haline getirilmeli ya da tasfiye edilmeliydi.¹⁴⁶ Osmanlı İmparatorluğu'na ve Türkiye Cumhuriyeti'ne Rumların, Sırpların, Bulgarların ve Romenlerin yaptığı göçe zorlama politikaları ulusçuluğun etkisiyle gerçekleşti.

Osmanlı İmparatorluğu'nun güç kaybetmesinden sonra Avrupa'nın büyük devletleri emperyalist politikalarını daha rahat uygulama alanı buldular. İngiltere bir süre toprak bütünlüğünü korumaktan yana olduğu Osmanlı azınlıklarını 19. yüzyılın sonuna doğru kışkırtma, destekleme siyasetine gitti. Avusturya, önceleri Osmanlı'nın azınlıklarını kışkırtan bir siyaset izler iken milliyetçiliğin etkisini kendi topraklarında da hissetmeye başlamasıyla bu politikasını bir süreliğine uygulamamıştı.

Rusya daha 18. yüzyıldan itibaren Osmanlı toprak bütünlüğünü bozucu faaliyetler içerisindeydi. Önce din üzerinden sonra da milliyet üzerinden ayaklanmaları destekledi. Son dönemlerinde Osmanlı İmparatorluğu'nun en çok savaştığı ve genelinde yenildiği Rusya neredeyse her savaş sonucunda

¹⁴³ Babuş, s. 37.

¹⁴⁴ Babuş, s. 37.

¹⁴⁵ Yusuf Akçura, **Üç Tarz-ı Siyaset**, 2. Baskı, Lotus Yay., Ankara, 2005, ss. 50-53.

¹⁴⁶ Karpas, s. 175.

Müslümanların göçlerine neden oldu. Kırım, Kafkas ve Balkanlar'dan gelen göçlerde Rusya'nın emperyalist politikasının etkisi büyüktür.

Osmanlı İmparatorluğu'na yapılan göçlerde temelde büyük devletlerin emperyalist politikaları etkili olmuştur. Fransız Devrimi sonrasında ulusçuluk akımı nihayetinde yeni siyasi teşekküllerin ortaya çıkarmasını sağlayacak olsa da emperyalist politikalar bu süreci hızlandırdı.

2.1.3. Bulgaristan İle Yapılan Nüfus Mübadelesi

Balkan Savaşı sonrasında Bulgaristan ile yapılan 26 Eylül 1913 tarihli İstanbul Barış Antlaşması'nda iki devlet arasında gerçekleşecek bir nüfus mübadelesi konu edilmiştir. Bu antlaşma, nüfus değişimini sağlayan ilk antlaşmadır.¹⁴⁷ Nüfus mübadelesi kararında etkili olan nüfusu homojenleştirme, olası sorunların önüne geçme düşüncesidir. Uzun zaman boyunca birbirleriyle çatışmış, sorun yaşamış halkların bir arada yaşamaları pek olası bir durum değildir. Yapılan bu antlaşma ile Bulgaristan'da bulunan Türk halkın hakları güvence altına alınmıştır.

Antlaşma ile Türk-Bulgar sınırı boyunca 15 kilometrelik sahada yer alan köylerin mübadelesi kararlaştırılmış ve bunun için *Muhtelit Komisyon* oluşturulması hükme bağlanmıştı.¹⁴⁸

1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı sonrasındaki barış görüşmelerinde Osmanlı temsilcisi olan Saffet Paşa daha o dönemde mübadele fikrini ortaya atmıştı. Balkan Sıradağları'nın kuzeyi ve güneyindeki nüfusun yer değiştirmesini ön gören bu fikir Rus delegesi tarafından reddedildi.¹⁴⁹ Bu savaş sonrasında 1.500.00 kadar Türk nüfus yerlerinden edildi. Göç yollarındaki zulümler sonrasında da 450.000 kadarı da öldü. Saffet Paşanın mübadele önerisi kabul edilmiş olsa idi bu durum yaşanmayacaktı.¹⁵⁰

Bulgarlar ulusçuluk akımı etkisiyle kurdukları devletlerinde önemli bir orana sahip olan Türk nüfusu istemiyorlardı. Bu durum onların milli devlet algılarına ters düştüğü için Türk nüfusun göçe zorlanması, onlara yapılan zulüm bir gereklilik

¹⁴⁷ Harry J. Psomiades, **The Eastern Questions A Study in Greek-Turkish Diplomacy**, İnstitute for Balkan Studies, Thessalonike, 1968, s. 60'dan aktaran Selahattin Önder, **Balkan Devletleri İle Türkiye Arasındaki Nüfus Mübadeleleri (1912-1930)**, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Eskişehir, 1990, s. 25.

¹⁴⁸ Önder, ss. 25-26.

¹⁴⁹ Önder, s. 24.

¹⁵⁰ Serdar Sarısır, "1913 Türk-Bulgar Mübadele Sözleşmesi", **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, Genel Kurmay yay., Sayı:7, 2006, s. 55.

olarak görülüyordu.¹⁵¹ Böylesi bir tecrübeden sonra Balkan Savaşları sonrasında Osmanlı İmparatorluğu ve Bulgaristan arasında mübadele gündeme geldi.

Balkan Savaşı sonrasında imzalanan İstanbul Antlaşması'nın ek protokolünde yer alan mübadele ile tarafların tüm emlakının isteğe bağlı ve karşılıklı olarak mübadelesi¹⁵² başlangıçta uzlaşmacı bir tavır ortaya çıkarması nedeni ile Trakya göçmenlerinin mübadelesini konu alan yeni bir sözleşme daha imzalandı.¹⁵³

Mübadele sözleşmesi son haliyle mübadeleye tabi tutulan halkaların iskân bölgeleri, sahip oldukları emvalin tespiti ve değerinin belirlenmemesi, kurulan komisyonların yetki ve sorumlulukları, isteyenlerin Bulgar vatandaşlığına geçip, dilerlerse dört yıl içinde tekrar Osmanlı vatandaşlığına geçebilecekleri ilgili hükümler içeriyordu.¹⁵⁴ İki devlet tarafından kurulan karma komisyonlar olası sorunların tespiti ve çözümünde etkili olurken ihtiyar heyetleri de bu komisyonlara yardımcı olmuşlardı.

Türk-Bulgar Mübadelesi ile 48.750 Müslüman 46.764 Bulgar karşılıklı nüfus değişimine tabi tutuldu. Osmanlı İmparatorluğu'nun güçsüzlüğü nedeni ile Bulgaristan'da kalan Müslümanlar, mübadele ile kendilerine verilen haklardan tam anlamıyla faydalanamadılar.¹⁵⁵ Mübadillerin mal varlıklarının tespiti ile ilgili olarak Özgür'ün verdiği bilgi önemlidir:

*Yaptığımız araştırmalarda hem Bulgar belgelerinde hem de Osmanlı belgelerinde mübadele çerçevesinde göç ettirilen kişilerin taşınır ve taşınmaz mal varlıklarının listelerine rastlanmıştır. Özellikle Bulgar Komisyonu tarafından tespit edilen malların listesi daha ayrıntılıdır. Bu listelerde köylerdeki kişilerin tek tek isimleri kaydedildikten sonra yaşları, büyük baş ve küçük baş hayvanlarının cinsi ve adedi, değirmen, ev, at arabası ya da manda arabası, tarla, bağ, bahçe, orman arazisi ve bunların leva olarak bedelleri tespit edilmiş. Ayrıca göç ederken tarlaların ürünle birlikte bırakılıp bırakılmadığı ve bunların değerleri konusunda bilgiler vardır. Tarlalardaki ürünler genellikle ekin ve fasulye gibi ürünlerdir.*¹⁵⁶

¹⁵¹ Sarısır, s. 55.

¹⁵² Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, **Belgelerle Mustafa Kemal Atatürk ve Türk-Bulgar İlişkileri (1913-1938)**, 1.Baskı, Başbakanlık Yay., Ankara, 2002, ss. 36-40.

¹⁵³ Önder, s. 28.

¹⁵⁴ Gülay Özgür, **Balkan Savaşları ve Sonrasında Bulgaristan ve Osmanlı Devleti Arasında Nüfus Göçü**, Dokuz Eylül Üniversitesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İzmir, 2008, ss. 86-87.

¹⁵⁵ Önder, s.30.

¹⁵⁶ Özgür, s. 89.

Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması ile Osmanlı Devleti tasfiye işlemlerine son vermiştir. Bu süre zarfında sadece mübadillerin listeleri hazırlanmıştı. Bulgarların göç ettirilmesi sonrası onlardan boşalan yerlere Türk muhacirler yerleştirilmeye çalışılmıştır. Muhacirin Müdüriyeti bununla ilgili olarak Karesi Mutasarrıflığı ile irtibata geçmiştir.¹⁵⁷ Mübadele ile görevli olan komisyon, mübadillerin Anadolu'da ve Trakya'da iskân edilmesini sağladı. En fazla iskân Doğu Trakya ve Batı Anadolu'ya yapıldı. Kayıtlı sığınmacı sayısı 413.922 idi.¹⁵⁸

Osmanlı İmparatorluğu yaşadığı tecrübelerle ilerleyen zamanlarda Bulgar ve Rum azınlıkların kendisine sorun yaşatabileceği düşüncesinde idi. Bu nedenle yapılacak mübadeleler önemli idi. Yunanistan ile 1914 yılında yapılan fakat gerçekleşmeyen mübadele girişiminin sebebi de bu olmalıdır.

2.2. LOZAN GÖRÜŞMELERİ VE TÜRK-YUNAN NÜFUS MÜBADELESİ

Kurtuluş Savaşı fiili olarak 9 Eylül 1922 tarihinde Türk Ordusu'nun İzmir'e girip vilayet binasına Türk bayrağının asılması ile son bulmuştu. Savaş sonrası 11 Ekim 1922 tarihinde Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalanmıştı. Bu antlaşma ile Musul ve Hatay haricindeki Misak-ı Milli sınırlarına kavuşulmuştu fakat Türkiye'nin diğer devletler nezdinde tam olarak bağımsızlığı Lozan Barış Antlaşması ile olmuştu.

Doğu Trakya ve Anadolu'da Yunan İşgali'nin 1922 yılı Eylül ayında sona ermesi ile göç hareketleri başladı. Anadolu'dan Yunanistan'a yoğun bir göç yaşandı. Aynı şekilde Batı Trakya dışındaki Yunanistan Türkleri'nin Türkiye'ye göçleri zorunlu bir hal aldı.¹⁵⁹ Yaşanan bu göç durumu dengeleri alt üst etti.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde yoğunlaşan savaşlar ve Kurtuluş Savaşı'nın bitimi itibari ile on yıldır savaş halinde olan Türk milleti önemli kayıplar vermişti. Savaş yıllarında çok sayıda erkek şehit ya da gazi olmuşlardı. Yunan İşgali ile cephe gerisinde de çok fazla sayıda kayıplar verilmişti. Yaşanan bu olaylar ülkenin nüfusunun arttırılmasını, mübadelenin yapılmasını gerekli kılıyordu.

Türk ordusunun taarruza geçip Yunan ordusunu Anadolu'dan çıkarması sürecinde çok sayıda Rum nüfus Yunanistan'a göç etmek zorunda kalmıştı. Bu zorunluluğun nedeni Yunan işgali sırasındaki işbirlikçi tavırları etkili olmuştu.

¹⁵⁷ Ağanoğlu, s. 123.

¹⁵⁸ McCharty, s. 186.

¹⁵⁹ Kemal Arı, **Büyük Mübadele Türkiye'ye Zorunlu Göç (1923-1925)**, 3. Baskı, İstanbul, 2003, s. 6.

İngiltere'nin etkisi ile Megali İdea düşüncesini uygulamaya çalışan Yunanistan'ın savaş sonunda Batı Anadolu'yu kendi sınırlarına katacağına olan inanç, Anadolu'daki Rumların işbirliği yapmalarında etkili oldu.

Yunanistan'a yapılan göçler sonrasında iskân edilmesi mümkün olmayan bir nüfus yoğunluğu sorunu ortaya çıktı. Bu durum Yunanistan'ın da mübadele konusundaki tutumunda etkili oldu. Lozan Barış Konferansı'nda mübadele protokolünün barış görüşmelerinden önce yapılması mübadelenin ön koşul olduğunun göstergesidir.¹⁶⁰

2.2.1. Lozan Barış Antlaşmasında Mübadele Sorunu

Lozan'da konferans toplanması, Türk-Yunan Savaşı'na son veren Mudanya Mütarekesi görüşmelerinde karar verilmişti. Türkiye ile Batılı devletler arasında savaş ortamını sonlandırmak amacı ile toplanan Lozan Barış Konferansı'nda siyasal sınırların belirlenmesinin yanında siyasal, hukuksal ve ekonomik sorunların da görüşülmesi gerekiyordu.¹⁶¹

Balkanlar'daki ulusçuluk düşüncesinin etkisi ve büyük devletlerin emperyalist politikaları nedeni ile geçen yüzyıl mirası olan göçler, Türk-Yunan Savaşı devam ederken ve sonrasında da devam etmişti. Savaş şartları ile yoğun Rum göçünün yaşanması mübadeleye zemin hazırlamıştı.¹⁶² Mevcut şartlar, uluslararası hukuk çerçevesinde göç sorununu çözmeyi zorunlu kılmıştı.

Milletler Cemiyeti barış görüşmeleri öncesi Dr. Fridtjof Nansen'i süreç içindeki nüfus hareketleri sonucu ortaya çıkan durumu incelemesi için görevlendirdi. Norveçli olan Dr. Nansen'in her iki ülkeyi ziyaret ettikten sonraki ilk raporu tartışmalara neden oldu.¹⁶³ Bu ilk rapor, Yunanistan'daki Müslümanlar ile Anadolu'daki Ortodoksların isteğe bağlı olarak mübadelesi ve İstanbul'daki Rumların bu değişime tabi olmamasını öneriyordu.¹⁶⁴ Türkiye bu raporu kabul etmedi. Çünkü Türkiye, İstanbul'un değil Batı Trakya'nın değişim dışı tutulmasını istiyordu. Bunun nedeni Müslümanlar'ın Batı Trakya'da azınlık değil çoğunluğu oluşturuyor olması idi. Yunanistan ise aldığı aşırı göç nedeniyle iskân sorunu yaşadığından 350.000

¹⁶⁰ Baskın Oran, "Kalanların Öyküsü 1923 Mübadele Sözleşmesi'nin Birinci ve Özellikle de İkinci Maddelerinin Uygulanmasından Alınacak Dersler", **Ege'yi Geçerken 1923 Türk-Yunan Zorunlu Nüfus Mübadelesi**, (Renée Hirschon) 2. Baskı, Çev. Müfide Pekin, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007, s. 162-163.

¹⁶¹ Arı, s. 15.

¹⁶² Arı, s. 16.

¹⁶³ Ağanoğlu, s. 283.

¹⁶⁴ Arı, s. 16.

Türk'ün derhal Anadolu'da Rumlar'dan boşalan yerlere gönderilmesini istiyordu.¹⁶⁵ Her iki tarafın durumdan memnuniyetsizliği nedeni ile Nansen ikinci bir rapor hazırladı ve bu raporu 1 Aralık 1922 tarihinde Lozan Barış Konferansı'nda okudu.

Yaptığı incelemeler sonucu Nansen'in hazırladığı ikinci rapor özetle şunu ifade ediyordu: Bir milyondan fazla insanın göç ettiğini ve her iki ülkenin ekonomisinin çok kötü durumda olduğu için mübadelenin çok kısa zamanda en azından bir kısmının yapılması zorunludur. İskân edilen mübadiller atıl halde olan toprakları işleyip, üretim yapıp olası felaketin önüne geçmelidir. Yaz hasadına yetişmek için en geç Şubat sonuna kadar mübadelenin bir kısmı gerçekleştirilmelidir.¹⁶⁶

Konferans boyunca Yunanistan mübadelenin gönüllülük esasına göre olmasını savunurken, Türkiye zorunlu olup İstanbul Rumları'nın da mübadele kapsamına alınmasını savunuyordu.¹⁶⁷ Türkiye'nin zorunlu olmasını savunması Lord Curzon tarafından da desteklenmiştir. Çünkü isteğe bağlı yapılacak olan uygulama çok uzun sürede gerçekleşecekti.¹⁶⁸

Uzun süren mübadele görüşmeleri sonrasında 30 Ocak 1923 tarihinde sözleşme ve alt protokoller imzalandı. Bu sözleşmenin şartlarını Arı Özetle şu şekilde ifade etmektedir:

Türk topraklarında yerleşmiş Rum-Ortodoks dininden Türk uyruklar ile Yunan topraklarında yerleşmiş Müslüman dininden Yunan uyrukların, 1 Mayıs 1923 tarihinden başlayarak zorunlu mübadelesine girişilecek; bu kimselerden hiçbirisi, Türk Hükümeti'nin izni olmadıkça Türkiye'ye; ya da Yunan Hükümeti'nin izni olmadıkça Yunanistan'a dönerek orada yerleşemeyeceklerdi. Mübadele İstanbul'da oturan Rumlar ve Batı Trakya'da oturan Müslümanları kapsamayacaktı. 1912 yılı yasası ile sınırlandırıldığı biçimde İstanbul Belediyesi (Şehremaneti) sınırları içinde, 30 Ekim 1918 gününden önce yerleşmiş (etablis) bulunan tüm Rumlar, İstanbulda Oturan Rumlar; 1913 Bükreş Antlaşması'nın saptamış olduğu sınır çizgisinin doğusundaki bölgeye yerleşmiş tüm Müslümanlar da Batı Trakya'daki Müslümanlar sayılacaktı. Mübadele uygulamasında, her iki halkın mülkiyet haklarına ve alacaklarına hiçbir zarar verilmeyecek, mübadele edilecek halklara mensup bir kimsenin hangi nedenle olursa olsun gidişine hiçbir engel çıkarılmayacaktı. Göçmenler, bırakıp gidecekleri ülkenin uyrukluğunu yitirecekler, vardıkları ülkenin topraklarına ayak bastıkları an, bu ülkenin uyrukluğunu edinmiş sayılacaklardı. Göçmenler her çeşit taşınır mallarını yanlarında götürmekte ya da bunları taşıtırmakta serbest olacaklar, bunlar için çıkış ve giriş vergisi alınmayacaktı.¹⁶⁹

¹⁶⁵ Seçil Akgün, "Birkaç Amerikan Kaynağından Türk-Yunan Mübadelesi Sorunu", **Üçüncü Askeri Tarih Semineri: Türk-Yunan İlişkileri**, Genel Kurmay Yay., Ankara, 1986, s. 248-249.

¹⁶⁶ Arı, 16-17.

¹⁶⁷ Ağanoğlu, s. 283.

¹⁶⁸ Arı, s. 17.

¹⁶⁹ Arı, ss. 18-19.

Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanan mübadele sözleşmesinin içeriği özetle bu şekilde idi. Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren bir aylık süre içinde karma bir komisyonu kurulacaktı. Bu komisyon üyeleri Birinci Dünya Savaşı'na katılmamış devletlerden, Milletler Cemiyeti aracılığı ile seçilecekti. Oluşturulacak olan karma komisyona sıra ile başkanlık edilecek, gerekli görüldüğünde alt komisyonlar oluşturulacaktı.¹⁷⁰

Mübadele Sözleşmesi ile birlikte Savaş Esirleri Mübadelesi ve Sivil Tutukluların İadesine ilişkin sözleşmeler her ne kadar barış antlaşması ile bir tutulsa da pek ilgisi yoktu. Antlaşmanın imzalanmasından yaklaşık altı ay önce imzalanması, bu sözleşmelerin barış antlaşmasının ön koşulu olduğunun göstergesidir.¹⁷¹

2.2.2. Mübadele Uygulamasına İlişkin Yasal Düzenlemeler

Osmanlı İmparatorluğu 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'ndan itibaren gelemeye başlayan göçmenler için örgütlü bir iskân faaliyetlerine gereksinim duymuştu. Gelen göçmenlerin ihtiyaçlarının karşılanması ve iskân edilmesi amacı ile komisyonlar kurulmuştu. Bu komisyonların yanı sıra Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti'ne bağlı müdürlükler aracılığı ile iskân faaliyetleri yürütülmeye çalışılmıştı.¹⁷² İli Trabzon'da 1860 yılında kurulan İdare-i Umumiye-i Muhacirin Komisyonu göçlerin giderek artması sonucu her vilayette teşkilatlanmıştı.¹⁷³ Bu komisyonlar Aşair ve Muhacirin Müdüriyeti Umumiyesi'nin 1914 yılında kuruluşuna kadar gelen göçmenlere yardım ve onların iskânı ile ilgilenmiştir.¹⁷⁴ Osmanlı dönemindeki bu örgütlenme bazı aksaklıklar yaşatsa da göçmenlerin bir kısmının ciddi mağduriyetleri olsa da henüz yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti için geçici bir süre çözüm seçeneği olmuştu.

Lozan Görüşmelerinin devam ettiği, mübadele sözleşmesinin henüz imzalanıp yürürlüğe konulmadığı sırada sınırlarda hareketlilikler yaşanıyordu. Kendi imkânları dâhilinde vapurlarla ve trenlerle yanına alabildikleri eşyalarıyla insanların göç etmeye başlaması üzerine Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti *Mübadele*

¹⁷⁰ Hikmet Öksüz, "Atatürk Döneminde Balkan Türkleri'nin Durumu", **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 107, 1997, s. 92.

¹⁷¹ Oran, ss. 162-163.

¹⁷² Eren, s. 21.

¹⁷³ Erdal, s. 99.

¹⁷⁴ İlhan Tekeli, "Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskân Sorunu", **Toplum ve Bilim**, Sayı: 50, 1990, (İS), s.52.

Talimatnamesi yayınlamıştı.¹⁷⁵ Talimatname ile Yunanistan'dan gelen göçmenlerin oluşturduğu karışıklıkların önüne geçilmeye çalışılmıştı.

Bu talimatname içerik olarak komisyonun üyelerinden, nasıl faaliyet göstereceğinden, iskân edilecek olan göçmenlerde aranan şartlardan ve göçmenlerin uyması gereken şartlardan bahsetmektedir.¹⁷⁶ Göçmenlerin yerleştirilmesinde yaşanan sıkıntıları giderebilmek için silahlı kuvvetler gibi devletin faklı kurumlarından da yardım istenmiştir.

Lozan Görüşmeleri sonrasında Mübadele Sözleşmesi'nin imzalanıp yürürlüğe girmesi sonucunda Yunanistan'dan Türkiye'ye geleceği düşünülen yaklaşık 500.000 civarında olan nüfusun yerleştirilmesi daha büyük karışıklıklar ve sorunlar yaşatacağı için yeni yasal düzenlemelere, yeni teşkilatlara ihtiyaç duyulmuştu. Bu amaçla Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti kurulmuş, Mübadele, İmar ve İskân Kanunu çıkarılmıştır.

2.2.2.1. Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti'nin Kuruluşu

Mübadele Sözleşmesi'nin imzalanması sonrasında Yunanistan'dan Türkiye'ye gelecek olan mübadillerin sayısının 500.000 civarında olduğu tahmin edilmekte idi. Bahse konu mübadillerin Türkiye'ye taşınması, sevk ve iskân edilmeleri için yeni bir yapılanmaya ihtiyaç duyuluyordu. Mübadele öncesinde gelen göçmenlerin yerleştirilmesi için oluşturulan komisyonlar sözleşme sonrasındaki göçün yükünü kaldıracabilecek nitelikte değildi. Ayrıca daha önceki göç olaylarında çok fazla mağduriyetin olması nedeniyle basın da uyarılarda bulunup yeni bir yapının gerekliliğine işaret ediyordu. Oluşturulacak olan yeni yapılanmanın merkezi teşkilat içerisinde, geniş yetkiye sahip, etkinliği fazla olan, yeterli bütçeye sahip, bağımsız bir yapıda olması gerekiyordu.¹⁷⁷

Milli Mücadele döneminde, Yunan Ordusu'nun işgal ettiği yörelerden iç bölgelere kaçan nüfusun uygun yerlere yerleştirilmesi işi ile Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti'ne bağlı Aşair ve Muhacirin Müdüriyeti Umumiyes'i ilgilenmişti. Savaş sonrasında daha Mübadele Sözleşmesi imzalanmadan önce Yunanistan'dan

¹⁷⁵ Erdal, s. 100.

¹⁷⁶ **Vatan**, 17 Temmuz 1923'den aktaran Erdal, ss. 100-101.

¹⁷⁷ Ercan Çelebi, **Mübadele, İmar Ve İskân Vekâleti (Kuruluşu, Teşkilat Yapısı Ve Faaliyetleri)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 2005, (MİV) s. 42.

Türkiye'ye göç hareketi başlamıştı. Bu göç hareketleri sonucunda Anadolu'da yaşanan sorunların çözülmesi için Mübadele Talimatnamesi yayınlandı.¹⁷⁸

Anadolu'daki yığılmanın ve iskân sorunlarının çözülmesi konusunda çözüm olan bu talimatnameye göre; muhtelit bir komisyon be ona bağlı ikincil komisyonlar oluşturulmuştu. I. Dünya Savaşı'na katılmamış ülkelerden gelen üç üyeden biri komisyonun başkanı olup ayrıca dört tane de çeşitli bakanlıklardan müsteşarlar Türk ve dört tane de Yunan üyeler belirlenmişti. Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen Türk olmayan tebaanın kabul edilmeyerek geri gönderilmesi kararı alınmıştı. Mübadillerin sevkiyatları sırasında yanına alacaklarının ağırlık olarak miktarı ve bunun için devletin vereceği desteğin sınırları belirlenmişti.¹⁷⁹ Vekâletin kuruluşuna kadar mübadele bu talimatnamenin hükümleri gereğince gerçekleştirildi.

Mübadele Sözleşmesi'nin imzalanmasından sonra göç ve göçmenlerin iskânı konusunda yaşanan sorunlar işlemlerin vekâlet aracılığı ile yapılmasının daha uygun olacağı kanaatini uyandırmıştı. 1923 yılı Eylül ayında Fethi (Okyar) Bey başkanlığındaki İcra Vekilleri Heyeti raporunda ilk defa hükümet nezdinde mübadele ve imar konusuna yer verildi. Bu raporda Mübadele ve İmar İşleri için yeni teşkilatlanmanın kararı yer alıyordu.

İmar Vekâleti kurulmasına dair daha önce verilen tasarının yerine *İmar ve Mübadele-i Ahâli Müdüriyeti Umumisi* adıyla bir genel müdürlük kurulup, bu müdürlüğe bağlı *İmar ve Mübadele* adlı iki müdüriyet oluşturulup genel müdürlükte her vekaletten bir üyenin bulunup, genel müdürlüğün de İcra Vekilleri Başkanlığı'na bağlı olması kararı verilmişti.¹⁸⁰ Kurulacak olunan Genel Müdürlükte Erkan-ı Harbiye-i Umumiye, Müdafaa-i Milliye, Dâhiliye, Hariciye, Maliye, Nafia ve İktisat Vekâletleri'nden birer temsilci olacaktı. Usullere uygun yazışmaların tertibi için de Evrak Şubesi açılacaktı.¹⁸¹

Hükümetten böyle öneriler gelirken duruma farklı yaklaşan vekiller oldu. Kütahya Mebusu Tunalı Hilmi Bey, 23 Ağustos 1923 tarihinde "İmar Vekâleti'nin Teşkilî Hakkında" kanun teklifi vermiş fakat bu teklif reddedilmişti. Hükümetin müdürlük kurulması ısrarına karşılık Tunalı Hilmi Bey'in meclis içinde sağladığı destek ile 13 Ekim 1923 tarihinde vekâletin kurulmasına dair olan teklif kabul

¹⁷⁸ Erdal, s. 100.

¹⁷⁹ **Vatan**, 17 Temmuz 1923'den aktaran Erdal, ss. 100-101.

¹⁸⁰ Erdal, s. 101.

¹⁸¹ Arı, s. 25.

edildi.¹⁸² Böylelikle İcra Vekilleri'nin müdürlük olarak teşkilatlanmasını düşündüğü yeni yapılanmanın vekâlet olarak teşkilatlanması kararı alınmış oldu.

Vekâletin kurulması kararı alındıktan sonra başına kimin geçeceği konusunda meclis içinde olası adayların çoğu görev kabul etmeyince 20 Ekim 1923 tarihinde İzmir Mebusu Mustafa Necati Bey yapılan oylama ile vekil seçildi.¹⁸³ İşin zorluğu ve mali olarak kısıtlılıklar nedeniyle pek kişinin kabl etmediği bu görev Mustafa Necati Bey tarafından imkanlar dâhilinde en iyi şekilde ifa edilecekti.

Mustafa Necati Bey göreve başlamasının hemen ardından bütçe sıkıntısının yanı sıra bu işlerle ilgili vekâletin bilgi ve birikiminin de olmadığını belirtmişti. Bu nedenle diğer ülkelerdeki yasa ve mevzuatlar incelenip daha önce yaşanan göçmen mağduriyetlerinin olmaması için çağdaş yöntemlere yönelme amacıyla idi.¹⁸⁴ Böylesi bir amacın etkisi ile öncelik mübadele işlerine verilmişti.

1 Kasım 1923 tarihinde vekâletin merkez teşkilatı kurulmuştu. Mübadele İmar ve İskan Müdüriyet-i Umumiyesi ve İmar Müdüriyet-i Umumiyesi olarak ikiye ayrılan merkez teşkilatında ortak bir müsteşarlık kurulmuştu.¹⁸⁵ Bu yeni yapıya göre; Mübadele ve İskan Müdüriyet-i Umumiyesi'nde Sevkiyat ve Nakliyat, Muhacirin, İaşe, İskan ve Emlakin olarak 4, İmar Müdüriyet-i Umumiyesi'ne de Muamelat, İnşaat ve Tamirat, Hey'et-i Fenniye olarak 3 şube açılmış ve toplamda 7 şube ile merkez teşkilatı oluşturulmuştu.¹⁸⁶ Bu şubelerin taşradaki faaliyetlerine bulunulan yerdeki vekâlete bağlı memurlar yardımcı olacaktı.

Mustafa Necati Bey İsmet Paşa Kabinesi döneminde Adliye vekilliğine atandı.¹⁸⁷ 6 Mart 1924 tarihinde yapılan bu atama sonucu yerine Mahmut Celal (Bayar) Bey geldi. 17 Temmuz 1924 yılında göreve başlayan Mahmut Celal Bey'in görevi 11 Aralık 1924 tarihinde vekâletin Dâhiliye Vekâleti'ne bağlanmasına kadar devam etti.¹⁸⁸

2.2.2.2. Mübadele, İmar ve İskân Kanunu

Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti'nin kurulmasından sonra bütçe ile ilgili belirlemeler yapılmıştı. Vekâletin yapacağı işlemlerin yasal zeminini oluşturacak bir

¹⁸² Erdal, s. 102.

¹⁸³ Çelebi, (MİV), ss. 49-51.

¹⁸⁴ Arı, s. 30.

¹⁸⁵ **Hâkimiyet-i Milliye**, 22 Kasım 1923.

¹⁸⁶ Erdal, s. 106.

¹⁸⁷ **Hâkimiyet-i Milliye**, 7 Mart 1924.

¹⁸⁸ Erdal, ss. 105-106.

kanuna olan ihtiyaçla 23 Ekim 1923 tarihinde hazırlanan yasa önerisi 8 Kasım 1923 tarihinde kabul edildi.¹⁸⁹ Yapılacak olan işin çok etraflıca olması nedeniyle çıkarılan kanun da çok ayrıntılı idi. Yirmi maddeden oluşan kanunun içeriği özetle:

Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti, ahali mübadelesine dayanarak, ahalinin taşınma, beslenme, barınma ve yerleşmesini, göçmenlerden yardıma ihtiyacı olduğu belirlenenlerin indirme iskelelerinde ve yollarda yerleştirilmelerinden sonra da yerleştirildikleri yerde beslenmelerine iki ay devam edilmesini sağlayacaktı. 1912 yılından beri herhangi bir yerde yerleştirilmemiş olan göçmen ve sığınmacılarla, konargöçer aşiretlerin ve daha sonrası dönemlerde hükümetçe kabul edilecek göçmenlerin, yıkıma uğramış yöre halkından evleri yıkılmış olanları yerleştirmek, refahlarını sağlamak yerleşme alanlarını belirlemek, ülkenin yıkıma uğramış yörelerinin onarımı şartlarını hazırlamak ve sağlamakla da görevliydi.¹⁹⁰

Çok geniş yetkilerle donatılan Vekâlet, söz konusu görevlerde yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin, tembelliği ve ilgisizliği olanların bağlı oldukları vekâlet ya da devlet kurumu fark etmeksizin Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti'nin isteği ile işten el çektirilmesi, mahkeme edilmesi ve buna yeltenenlerin ilgili kanun mucibince en ağır ceza ile cezalandırılması yetkisini de elinde bulunduruyordu.¹⁹¹ Bu derece geniş yetkilere sahip olmasının nedeni, mübadele haricinde savaş yıllarında evleri zarar görmüş harikzedeler, göçmen olarak yaşayan aşiretler, Rusya'nın Doğu illerinde faaliyetleri nedeniyle iç bölgelere iltica edenler ve mübadele öncesinde Türkiye'ye göç etmiş olanların iskânının kurulan vekâletin sorumluluğunda olması idi.¹⁹² Vekâlete verilen bu geniş yetkiler tek başına sorunların çözümünde yeterli olmayacaktı.

Çıkarılan kanunla Sıhhiye ve Muavenet-i İctimaiye Vekâleti'nin alt birimi olan İskan Müdüriyeti kaldırıldı. Dâhiliye Vekâletine bağlı olan İskân-ı Aşair ve Muhacirin Müdüriyet-i Umumiyesi'nin İskân Müdüriyeti'nin tüm görevlileri kullandıkları araç ve gereçler yeni kurulan Vekâlete devredilmişti. Bu kanunla birlikte Muavenet-i İctimaiye'nin bütçesi de Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti'ne devredildi.¹⁹³

Vekâletteki başkan değişiklikleri, vekâlet memurlarının işin uzmanı olmayışı ve mahalli memurlarla aralarındaki kopukluklar ve buna yoğun iş yükünün de eklenmiş olması gibi nedenlerle Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti beklenen verimliliği sağlayamadı. Bu nedenle 11 Aralık 1924 tarihinde Vekâlet ilga edilerek

¹⁸⁹ **TBMM Zabıt**, Devir: II, İctima: I, Cilt: II, Ankara, s. 631'den aktaran, Arı, s. 33.

¹⁹⁰ Abdurrahman Çalışkan, **Lozan Antlaşmasına Göre Nüfus Mübadelesi Ve Sonrası**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 1997, s. 42.

¹⁹¹ Arı, s. 33.

¹⁹² Çelebi, MİV, s. 78.

¹⁹³ Arı, ss. 33-34.

yerine Dâhiliye Nezareti'ne bağlı çalışacak olan İskân Müdüriyet-i Umumiyesi kuruldu. Vekâletin sahip olduğu tüm yetkiler İskân Müdüriyet-i Umumiyesine devredildi.¹⁹⁴

2.2.3. Nüfus Mübadelesinin Uygulanışı

2.2.3.1. Muhtelit Mübadele Komisyonu ve Çalışmaları

30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan Mübadele Sözleşmesi ile anlaşmanın uygulanmasını sağlamak ve bundan çıkacak uyuşmazlıkları çözüme ulaştırmam için karma bir komisyonun kurulması kararı alınmıştı. Aynı sözleşme ile kurulacak olan bu Komisyon'un görev, yetki ve sorumluluklarının çerçevesi de belirlenmişti.

Sözleşmenin ilgili maddelerine göre, Mübadele Sözleşmesi'nin yürürlüğe girdiği tarih itibari ile bir ay içerisinde Türk Hükümeti'nden dört, Yunan Hükümeti'nden dört ve I. Dünya Savaşı'na katılmamış devletlerin vatandaşlarından Milletler Cemiyeti tarafından seçilecek üç üyeden oluşan Karma Komisyon kurulacaktı. Kurulan bu komisyonun başkanlığı tarafsız üyelerden her birine dönüşümlü olarak verilecekti. İhtiyaç olması halinde Komisyon tali komisyonlar da kurabilecekti.¹⁹⁵ Oluşturulan bu komisyon Türk ve Yunan Hükümetleri adına mübadelenin uygulamasına dair karar verebilme yetkisinde idi.

Teşkilat yapısı bu şekilde olan Muhtelit Mübadele Komisyonunun göçü denetlemek, mübadillere ait taşınır ve taşınmaz malların tasfiyesini gerçekleştirmek,¹⁹⁶ taşınmaz mallara değer biçmek,¹⁹⁷ bulunduğu ülkenin hükümetine bırakılan malların karşılığı olan belgeyi yani *Tasfiye Talepnamesi*'ni mübadile vermek¹⁹⁸ gibi görevleri vardı. Ayrıca Muhtelit Mübadele Komisyonu'nun giderlerinin¹⁹⁹ ve Komisyona verilecek avansların²⁰⁰ her iki hükümetin karşılamasına ilişkin hükümler de bu sözleşmenin maddeleri arasında yer alıyordu.

¹⁹⁴ İpek, ss. 38-39.

¹⁹⁵ "Türk ve Yunan Halklarının Mübadelesine İlişkin Sözleşme ve Protokol", **Ege'yi Geçerken 1923 Türk-Yunan Zorunlu Nüfus Mübadelesi**, (Renée Hirschon) 2. Baskı, Çev. Müfide Pekin, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, ss. 395-400.

¹⁹⁶ Mübadele Sözleşmesi, Md. 12.

¹⁹⁷ Mübadele Sözleşmesi, Md. 13.

¹⁹⁸ Mübadele Sözleşmesi, Md. 14.

¹⁹⁹ Mübadele Sözleşmesi, Md. 17.

²⁰⁰ Mübadele Sözleşmesi, Md. 15.

Her iki hükümet adına mübadeleye ilişkin karar verme yetkisinde olan bu komisyon 9 Aralık 1933 tarihli *Türk-Rum Ahali Mübadelesi Muhtelit Komisyonu'nun İlgasına Dair Ankara Mukavelenamesi* ile kaldırıldı.²⁰¹

İcra Vekilleri Heyeti'nin 8 Ağustos 1923 tarihli toplantısında Muhtelit Mübadele Komisyonu'ndaki Türk Heyeti üyeleri belirlenmişti. Heyet'in başkanlığına Doktor Tevfik Rüştü (Aras) Bey getirilmişti. Heyetteki diğer görevliler ise; Dâhiliye Vekâleti'nden Haydar Bey, Muhacirin Müdüriyet-i Umumisi Hamdi Bey, Maliye Vekâleti'nden Müfettiş İhsan Bey, Evkaf Vekâleti'nden Senüyiddin Bey, müşavir olarak Hariciye Vekâleti'nden Haydar Bey ve İktisat Vekâleti'nden Harun Bey idi.²⁰² Heyet üyeleri seçilirken liyakat sahibi olmalarına dikkat edilmişti.

Komisyonunda bulunan tarafsız üyelerden olan Mr. Widding'in komisyonun yapacağı çalışmalara dair İstanbul'da Türk Gazetecilere verdiği beyanatta şunları ifade etmektedir:

*Mübâdele-i ahâli gayet mühim bir iştir. Cemiyet-i Akvam'da bu işe lâıyk olduğu derecede ehemmiyet atfetmektedir. Binaenaleyh biz tarafsızlar hüsn-i niyetten ayrılmayarak bu mühim meselede gerek Türk ve gerek Rumlar'a muavenet etmek ve her iki tarafın refah ve saadetine hizmet edebilmek ümidiyle işe başlayacağız Derûhte ettiğimiz vazife-i insaniyetin Türk ve Yunan murahhaslarının yardımıyla bir kat daha suhûlet kesbedeceğine eminim.*²⁰³

Komisyon çalışmalarının merkezi olarak Türk Heyeti Selanik olmasını isterken Yunan Heyeti Atina'da olması konusunda ısrarcı idi. Yapılan toplantı sonucu merkez olarak Atina belirlendi. Böylelikle Yunanlılar Türk mübadillere uyguladıkları zulümlere devam edebileceklerdi.²⁰⁴ Burada uygulanan baskıların Komisyona iletilmesi sonucu Türk Heyeti Selanik'e gitmiş ve incelemelerde bulunmuştu. Tevfik Rüştü Bey mübadillerden sabırlı olmalarını ve iki sene içerisinde işlemlerin sona ereceğini belirtmişti.²⁰⁵ Komisyonun işlerini daha sistemli yürütebilmesi amacıyla daha tali komisyonlar da kurulmaya başlandı. Komisyon üyeleri arasındaki uyamazlıklar nedeniyle zaman zaman faaliyetlerde kesintiler olmuştu.

Muhtelit Mübadele Komisyonu'nun yaptığı çalışmalar sonucunda sahip oldukları malların kaydı, bunların Altın Türk Lirası olarak ederi, mübadillerin

²⁰¹ Çelebi, MİV, s. 83.

²⁰² Çelebi, MİV, ss. 83-84.

²⁰³ **Vatan**, 4 Teşrinievvel 1339'dan aktaran, Ercan Çelebi, "Türk ve Rum Ahalinin Mübadelesine dair Oluşturulan Muhtelit Mübadele Komisyonu ve Faaliyetleri", **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 1, 2006, (MMK)s. 115.

²⁰⁴ Çelebi, MMK, s. 115.

²⁰⁵ Çelebi, MMK, s. 116.

meslekleri ve yetenekleri tespit ediliyordu. Böylece Türkiye’de nereye yerleşecekleri, kendilerine verilecek olan gayrimenkullerin belirlenmesine olanak sağlanıyordu.

2.2.3.2. Mübadillerin Türkiye'ye Getirilişi

Yunanistan'dan Türkiye'ye getirilecek olan mübadeleye tabi olan halkların birçoğu, orada pek uygun olmayan şartlarda Türkiye'ye getirilmelerini bekliyorlardı. Bu duruma Rumlar tarafından uygulanan baskı da eklenince bu işin bir an önce gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Sevk işlemlerinin gerçekleştirilmesi için taşıma araçlarının belirlenmesi, iskân bölgelerinin belirlenmesi, bu bölgelerde öncelikle meskenlerin onarımı ve yeni köylerin kurulması gibi pek çok hazırlık devam ediyordu.

Türkiye’deki hazırlıklarda öncelik verilen şey mübadillerin yerleşeceği yerler idi. Bu nedenle Rumlardan kalan taşınmazların nerede olduğu, miktarı ve durumları hakkında çalışmalar yapıldı. 17 Temmuz 1923 tarihli İcra Vekile Heyeti Kararnamesi ile sekiz iskan bölgesi belirlenmişti. Yapılan çalışmanın yetersiz olduğunu düşünen Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti başkanı olan Mustafa Necati Bey, yapılan çalışmayı yeterli bulmayıp vilayetler yazılar yazıp ayrıntılı bilgiler istedi. Bu bilgiler; söz konusu bölgelerde ne tür tarımla uğraşıldığı, emval-i metruke sayısı, emvali metruklerin ne kadarının boş olup boşaltılabilir olanların sayıları ve emvali metruke arazisinin miktarı gibi bilgileri istemişti. Mustafa Necati Bey aynı zamanda Yunanistan’daki Türk Murahhas Heyeti’nden de hangi kazadan, kaç mübadilin geleceği ve gelenlerin durumları ve uğraşları hakkında bilgi istemişti.²⁰⁶ Edinilen bilgiler neticesinde on iskân bölgesi belirlendi. Bu bölgeler:

Birinci Alan : Sinop, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Amasya, Gümüşhane, Tokat, Çorum.

İkinci Alan : Edirne, Tekfurdağı, Gelibolu, Kırkikilise, Çanakkale.

Üçüncü Alan : Balıkesir.

Dördüncü Alan: İzmir, Manisa, Aydın, Menteşe, Afyon.

Beşinci Alan : Bursa.

Altıncı Alan : İstanbul, Çatalca, Zonguldak.

Yedinci Alan : İzmit, Bolu, Bilecik, Eskişehir, Kütahya.

Sekizinci Alan : Antalya, Isparta, Burdur.

²⁰⁶ Mehmet Kiracı, **Cumhuriyet Dönemi İlk Türk Göçü: Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 2006, s. 39-40.

Dokuzuncu Alan : Konya, Niğde, Kayseri, Aksaray, Kırşehir.
Onuncu Alan : Adana, Mersin, Silifke, Kozan, Ayıntab, Maraş.²⁰⁷

İskân bölgeleri belirlenirken büyük oranda Rumlardan kalan emlakı metrukeler dikkate alınmıştı. Mübadele öncesinde gelen göçmenlerin buralara yerleşmiş olması nedeniyle planlanandan farklı durum ortaya çıktı. Birçok iskân bölgesinde buna bağlı olarak sorunlar yaşandı.

Muhelit Mübadele Komisyonu, Atina'da yaptığı toplantıda Tevfik Rüştü Bey'in öneri ve isteğinin etkisiyle 10 Teşrinisani 1923 tarihinden sonra mübadeleni n başlaması kararını aldı. Uygulama olarak da önce Yunanistan'ın kıyı kentlerinde yığılan göçmenlerden başlanıp daha sonra iç kesimlerde kalan halkların taşınması kararı alındı.²⁰⁸ Bundan sonra yerleşik durumdaki göçmenlerin taşınması durumu vardı. Bu göçmenlerin taşınmasında bulundukları yerde ne işle meşgul oldukları, çiftçi iseler ne ürettikleri de önemli idi. Bundaki amaç Türkiye'ye geldiklerinde kısa vadede üretici konuma gelmeleri idi.

Göçmenlerin mal varlıklarının sayımı ve taşınmaları için bir komisyon oluşturuldu. Komisyon, göçmenleri taşıyacak olan vapurların çalışma koşullarını saptayıp, gemiye ödemesi gereken ücreti karşılayamayacak olan göçmenlerin ücretinin vekâlet tarafından karşılanmasına çalıştı.²⁰⁹

Muhelit Mübadele Komisyonu'na bağlı tali komisyonlar mübadelenin uygulanacağı bölgelerde çalışmalara başlayıp, öncelikli olarak liman kentlerine yığılan göçmenlerin taşınmasına başlandı. Daha sonra kıyıdan iç bölgelere doğru uzanan yerleşim yerlerindeki Müslüman halk taşınmaya başlandı.²¹⁰ Şehir ve kasabalarda ikamet edenler genelde trenlerle Türkiye'ye geliyorlardı. Buralarda oturanların ya mallarının azlığından ya çoğunu paraya çevirmeleri nedeniyle vapur yerine treni tercih ediyorlardı. Kırsal kesimde yaşayanlar ise mümkün olduğunca taşınır mallarını da yanlarında getirme gayesindeydiler. Beraberlerinde hayvanları, tarım aletleri ve ev eşyalarından alabildikleri kadarını yanlarını alıyorlardı. Bu durumda trenle gelmeleri mümkün olmadığından vapur ile geliyorlardı.²¹¹

Göçmenlerin taşınması işi Seyr-i Sefain İdaresi ve diğer vapur şirketleri aracılığı ile yapılıyordu. 1923 Kasım ayında başlayan taşıma işi Selanik, Kavala, Hanya, Kandiye ve Resmo gibi kıyı kentlerinden, göçmenlerin gidecekleri yere göre

²⁰⁷ Tanin, 13 Teşrinisani 1923; Arı, 52-53.

²⁰⁸ Arı, s. 76.

²⁰⁹ Arı, s. 77.

²¹⁰ Çalışkan, s. 54.

²¹¹ Çalışkan, s. 55.

yapılıyordu.²¹² Vapurların kamaraları, hasta, yaşlı, kadın ve çocuklara ayrılmıştı. Ciddi sayıdaki göçmenler koridorlarda yolculuklarını yapmak zorunda kalıyorlardı. Her vapurda görevli bir doktor bulunuyordu. Gidilecek yere ve vapurun teknik durumuna göre değişmekle birlikte yolculuk süresi üç ile beş gün arasında değişmekte idi.²¹³ Göçmenleri taşıyan vapurların yolcuları indirecekleri iskeleler ise Tuzla, İzmir, Samsun, İzmit, Antalya ve Mersin limanları idi.²¹⁴ Söz konusu iskelelere mübadiller indirildikten sonra büyük sıkıntılar yaşamışlardır. Sağlık kontrolünden geçemeyen bazı göçmenler aileleri ile ayrı düşmüşlerdir.

Göçmenlerin Yunanistan'dan Türkiye'ye getirilmesi Türk vapurlarının yanında birkaç İtalyan ve Yunan vapurları ile sağlanıyordu. Mübadele sırasında yaşananlar göstermiştir ki göçmenler bir şekilde Türkiye'ye getiriliyorlar fakat asıl mesele onların uygun yerlere iskân edilmesidir.

2.2.3.3. Mübadillerin Yerleştirilmesi ve Yaşanan Sorunlar

Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen göçmenler vapurlarda indikten sonra kimlik kontrolüne tabi tutuluyorlardı. Muhtelit Mübadele Komisyonu tarafından kendilerine verilen hüviyet vesikalarını ibraz etme zorunluluğu vardı. Bununla amaçlanan şey, gelen göçmenlerin içinde casus, cani veya savaş döneminde Türkiye aleyhinde faaliyette bulunanlardan tekrar Türkiye'ye yerleşmek isteyenlerin tespit edilmesi idi.²¹⁵ Bu kontrol güvenlik amaçlı yapılmaktaydı.

Gelen göçmenlerin yanlarında bulundurması gereken diğer belgeler, Aile Kimlik Belgesi, Aşı Belgesi, tasfiye taleptnamesi ve Yunanistan'da müsadere edilen mallara karşılık verilen makbuz ve resmi tutanaklar.²¹⁶ Gelen mübadillerden ihtiyacı olanlar bir süreliğine misafirhanelere alınıyorlardı. Daha sonra kendileri için belirlenen yerlere gönderiliyorlardı. Maddi olarak güçlü olanlar ise misafirhane yerine isterlerse bir otelde kalabiliyorlar ve devletin yardımı olmadan kendileri yerleşebileceklerse özgür bırakılıyorlardı.²¹⁷ Bu kişilerden kendi istekleriyle ayrıldıklarına dair imzalı belge alınıyordu.

Genellikle üç gün misafirhanede kalan göçmenler, daha önceden belirlenen yerleşim yerlerine götürülüyorlardı. Öncelikli olarak barınabilecekleri evler

²¹² **Hâkimiyet-i Milliye**, 23 Teşrinisani 1924.

²¹³ Ağanoğlu, s. 293; Arı, s. 84.

²¹⁴ **Ahali**, 11 Haziran 1924.

²¹⁵ **İskân Tarihçesi**, Hamit Matbaası, İstanbul, 1932, s. 21'den aktaran, Çalışkan, s. 58.

²¹⁶ Arı, ss. 89-90.

²¹⁷ Çalışkan, s. 60.

dağıtılıyordu. Dağıtılacak olan taşınmazların yetersiz kalması veya fuzuli işgaller nedeniyle misafirhanede kalan süreleri uzayabiliyordu. Bu sorunların bir süre çözülemediği durumlarda göçmenler farklı yerleşim yerlerine gönderilip oralara iskân ediliyordu.²¹⁸ Yaşanan bu gibi olaylar doğal olarak mübadillere büyük sorunlar yaşatmıştır.

Göçmenler kimi zaman trenle, kimi zaman yaya olarak ikinci iskan yerlerine götürüldüler. Bazı yerlerde Hilal-i Ahmer Camiyeti'nin tahsis ettiği araçlarla taşındılar. Göçmenler verilecek olan evleri ellerindeki Tasfiye Talepnameleri'ne göre belirlemeye çalışıldı.²¹⁹ Evlerin dağıtımını zorlaştıran şeylerden biri de hükümetin bu konudaki tutumu idi. Göçmenlerin barınabilmeleri için bazı evler boşaltılırken bazı evler de hükümet tarafında kiraya verilip gelir elde ediliyordu.²²⁰ Arı ise bu uygulamanın nedeni terk edilmiş olan konutları koruma amaçlıydı. Çünkü öç alma duygusu ile Rumlardan kalan taşınmaz malların halkın saldırısına uğrama durumu söz konusu idi.²²¹ Hükümet bunu koruma amaçlı yapmış olsa da yaşanan bu olaylar sorunların daha fazla yaşanmasına neden oluyordu.

Vekâlete bağlı olan iskân komisyonları tarafından 88.700 ev dağıtıldı. Mübadeleden önce gelen sığınmacı göçmenlere de 20.797 ev dağıtılmıştı. Mübadeleye tabi olmayan, Romanya, Bulgaristan, Yugoslavya ve Sovyetler Birliği'nden gelen ve Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti tarafından Rum ve Ermenilerden kalan evlere 172.029 göçmen yerleştirilmişti. Ayrıca 14.312 harikzede, 35.936 sığınmacı, 18.340 felaketzede ve 2.774 doğudaki illerden gelen göçmenler terk edilmiş Rum ve Ermeni evlerine yerleştirilmişlerdi.²²² Bu durum vekâleti hayli zor durumda bırakmış, kısa zamanda üretici durumuna geçirilmesi düşünülen mübadillere dağıtılacak olan arazilerde de benzer durum yaşanacağı aşikârdı.

Türkiye'de Rumlardan kalan üretim malzemelerinin ve araçlarının, tarım arazilerinin, değirmen, fabrika ve tezgâhların dağıtımı da önemli bir mesele idi. Gelen göçmenlerin faaliyet kollarına bakıldığında tamamına yakınının çiftçi olması ve bu işlerde ekim dikim sezonlarının önemli olması bu alanda yapılacak dağıtıma öncelik verilmesini zorunlu kılıyordu. Tarım mevsimi geçmeden çiftçi göçmenlerin üretici hale gelmesi ülke ekonomisi için de önemli idi. Tarımla ilgili dağıtım bu kadar önemli iken tevzi işlemlerinde ciddi sorunların yaşanacağı belliydi. Çünkü kişi sayısı olarak düşünüldüğünde giden Rumlar fazla olmasına karşılık meslek olarak tarımla

²¹⁸ Arı, s. 105.

²¹⁹ Arı, s. 107.

²²⁰ Ahenk, 6 Ağustos 1923.

²²¹ Arı, s. 132.

²²² İskân Tarihçesi, s. 138'den aktaran, Çalışkan, ss. 72-73.

uğraşanların sayısı hayli azdı.²²³ Gelen mübadillerde durum tam tersi olunca arazi dağıtımında dengesizlikler ve memnuniyetsizlikler yaşanacaktı.

Savaşlar ve mübadele nedeniyle nüfus ciddi oranda azalmıştı fakat işgücündeki azalma bu orandan daha fazlaydı. Mübadele sonrası Yunanistan'da yapılan bir ankete göre göç eden 880.000 Rum'dan 250.000'i tarım sektöründe faaliyet gösteriyorlardı. Çoğu tahıl ve tütün üreticisi olan bu çiftçi grubu Yunanistan'da bağcılığın gelişmesini de sağlamışlardı.²²⁴ Bu durum mübadele sonrasındaki üretim boşluğunu açıklayıcı niteliktedir.

Ekonomideki bu düşüşün önüne geçip, ekonomiyi ihya edebilmek için adaletli bir arazi dağıtımı yapılması gerekiyordu. Bu amaçla 6 Temmuz 1924 tarihinde, *Emval-i Gayrimenkule-i Metrukenin Kanunen Hakk-ı İskân-ı Haiz Muhacirine Tenzîini Mübeyyin Talimatnamenin Mer'iyete Vazına Dair Talimatname* adıyla bir genelge yayınlandı. Genelge ile bu arazilerde pay sahibi olan göçmenlere taşınmaz malların nasıl dağıtılacağı belirlendi.²²⁵ Genelge uyarınca vilayet ve kazalarda *Tevzi Taksim Komisyonu* kuruldu. Komisyon tarafından, arazilerin olduğu yerlerde ihtiyar heyetlerinin yardımıyla tarla, bahçe, bataklık ve otlak sınırları çiziliyordu. Arazilerin bulunduğu yer ve verimlilik durumu üzerinden hangi büyüklükteki arazinin kaç aileyi besleyebileceği konusunda saptamalar yapıldı.²²⁶ Bu işlemlerin bu derece detaylı olarak yapılması dağıtım işlemlerin zorluğundan kaynaklanmaktaydı fakat buna rağmen tevzi işlemlerinde sorunlar yaşandı.

Tevzi işlemlerinde arazi dağıtımında genel olarak bir aile beş kişi olarak düşünülüp bunun üzerinden arazi dağıtımı yapıldı. Aile nüfusunun beş kişiden fazla ya da daha az olması durumunda farklı uygulamalar yapıldı. Verimlilik açısından birinci, ikinci ve üçüncü derece olarak sınıflandırılan araziler tür olarak; tütün yerleri, sebze bahçeleri, bağlar, zeytinlikler ve boş arazi olarak sınıflandırılmışlardı.²²⁷ Teoride ince hesaplamalar ve planlamaların olduğu bu dağıtım işlemleri esnasında bu kadar ayrıntılı değerlendirmeler yapmak pek mümkün olamadı.

Dağıtım işlemleri ile mübadil göçmenlere 5.000.000 dönüm arazi ve 4.300.000 adet zeytin, incir ve diğer meyve ağaçlarından dağıtıldı.²²⁸

²²³ Çalışkan, s. 72.

²²⁴ Çağlar Keyder, **Dünya Ekonomisi İçinde Türkiye (1923-1929)**, 3. Baskı, Yurt Yay., Ankara, 1982, s.71.

²²⁵ **Düstur**, Cilt: V 3.Tertip, Ankara, 1969, ss. 648-654.

²²⁶ Çalışkan, ss. 74-75.

²²⁷ Arı, ss. 135-137.

²²⁸ **İskân Tarihçesi**, s.138.

Gelen mübadiller arasında Yunanistan'da iken fabrika sahibi olanlar da vardı. Bu kişilerin yerleştirildikleri yerlerde fabrika olmazsa onlara farklı yerlerde fabrika verilebilecekti. Bu konuda uygulanan kurallar da sorunlar yaşanmasına neden oldu. Bu durum fabrikalara ilginin azalmamasını beraberinde getirdi. Dağıtılan fabrikalar da ortaklar arasındaki uyumsuzluklar nedeni ile üretim yapamadı.²²⁹

Göçmenlerin yerleştirildikleri yerler tarım arazileri bağlamında iklim şartları, ürün çeşitleri ve yöreye uygun tarım türlerine göre seçilmişlerdi. Bunun sonucu olarak göçmenler mübadele öncesi sahip oldukları arazilere eş değerde yenilerine sahip olamadılar.²³⁰ Gerçekçi yaklaşmak gerekirse bu doğal bir sonuçtur. Çünkü mevcut şartların, beklenildiği gibi adil olan bir dağıtımı sağlayabilmesi mümkün değildi.

Çiftçi haricindeki diğer göçmenlerde yaşanan sorunlardan sık rastlanılan maddi yetersizlikler nedeniyle esnafın ve sanatkârların iş kurmalarının mümkün olmayışı idi. Çözüm olarak ihtiyar heyeti tavsiyesi, imar ve iskân komisyonları veya vilayet müdürlüklerinin onayı ile bu durumda olanlara kredi sağlanıyordu. Kredilerin geri ödemesi bir yıl sonra başlayıp, üç ya da altı yılda eşit taksitlerle Ziraat Bankası'na yapılacaktı.²³¹

Hükümet yalnızca arazi ve emlak sorunlarıyla değil, iskân mıntikalarının terk edilmesi sorunuyla da uğraşıyordu. Göçmenler yerleştirildikten sonra çeşitli nedenlerle iskân mıntikalarını terk edip başka yerlere gidiyorlardı. Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti bu durumda olan vatandaşların yer değiştirmelerine ancak önlemler alındıktan sonra izin veriyordu. Çünkü devlet iskân için ciddi harcamalar yapıyordu. Bu nedenle yer değiştirmek isteyenlerin giderlerini karşılamaya pek yanaşmıyordu.²³² Göçmelerin yer değiştirmek isteyişlerinin nedeni yalnızca yapılan mal dağıtım işleminden duyulan rahatsızlıklar değildi. Ailelerinin parçalanmış olması da bunun için bir gerekçe oluyordu.

Nüfus mübadelesinin uygulanması sırasında ve sonrasında ciddi sorunlar yaşanmıştır. Medeni ve insani duygularla bakıldığında büyük trajediler yaşanmıştır. Politik açıdan bir değerlendirme yapıldığında başarılı olarak değerlendirmek gerekir.²³³ Mübadele 10 Haziran 1930 tarihinde Ankara'da yapılan antlaşma ile sona erdi. Yunanistan'da Müslümanlardan kalan malların tasarruf hakkı Yunanistan'a,

²²⁹ Çalışkan, s. 77.

²³⁰ İskân Tarihçesi, s. 46.

²³¹ Ahali, 9 Haziran 1924.

²³² Cengiz Parlak, **Girit'ten Çanakkale'ye Göçler**, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 2004, s. 102.

²³³ Ağanoğlu, s. 308.

Türkiye’de Rumlardan kalmış olan malların mülkiyet hakkı da Türkiye’nin oluyordu. Bu antlaşma ile iki devlet arasındaki mübadele sorunu tamamen sona erdi.

Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi, her iki tarafın vatandaşlarına büyük sorunlar yaşatmıştır. Lord Curzon’un mübadele görüşmeleri yapılırken bu konuya ilişkin söylediği sözler önemlidir:

Kanımca bir nüfus mübadelesi ne kadar iyi yürütülürse yürütülsün, iki ülkeden mübadeleye dâhil olan çok sayıda kişi için büyük zorlukları, belki büyük fakirleşmeyi beraberinde getirecektir. Ama ne ver ki bu zorluklar ne kadar büyük olursa olsun, aynı insanların hiçbir şey yapılmaması durumunda yaşayacağı zorluklardan daha azdır.²³⁴

Mübadele nedeniyle insanlar büyük sorunlar yaşamış olsalar da bölgedeki istikrarın sağlanmasında mübadelenin büyük etkisi olmuştur. Mübadele kararının alınması Lozan Antlaşmasının imzalanabilmesini de sağlamıştır.

²³⁴ Barutciski, ss. 36-37.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TASFİYE TALEPNAMELERİ: MÜBADELE ÖNCESİ MÜLKİYET

3.1. TASFİYE TALEPNAMELERİNİN ÖZELLİKLERİ

Nüfus mübadelesi ile Türkiye'ye gelen ve iskân edilen mübadillere sözleşme gereğince mal dağıtımı yapılacaktır. Yapılacak olan dağıtım işlemlerinin adil olabilmesi için Yunanistan'da iken sahip oldukları mal varlıklarının bilinmesi gerekiyordu. Mübadele sonrası Türkiye'ye gelirken Yunanistan'da bıraktıkları tüm taşınır ve taşınmaz mallarının dökümünün yapıldığı bu belgelere *Tasfiye Talepnamesi* adı verilmiştir. Dört nüsha olarak düzenlenecek olan bu belgelerden bir tanesi tasfiyenin yapıldığı yerin mahalli memuruna, bir tanesi Muhtelit Mübadele Komisyonuna, bir tanesi mübadilin gideceği yerin hükûmetine ve diğer nüsha da mübadilin kendine verilecekti.²³⁵ Tasfiye Talepnameleri, mübadillerin tevzi işlemlerinde hak talep edebilmeleri için, yanlarında bulundurması gereken en önemli belgeydi.

Mübadele uygulaması sırasında pek çok sorun yaşanmıştır. Göçmenlerin iskân mintikalarına sevkleri, konut sıkıntısı, dağılan aileler, göçmenlerin daha önce yaşadıkları şartlardaki değişim, yerli halkla uyum sorunları gibi sorunlar yaşanmıştır. Mübadele sırasında yaşanan ve daha uzun vadeli olan mesele ise dağıtılan araziler konusunda yaşanmıştır. Tüm mal varlıklarının yer aldığı Tasfiye Talepnameleri bu konuyla ilgili yapılacak araştırmalar için büyük önem teşkil etmektedir.

3.1.1. Biçim ve İçerik Özellikleri

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivinde, *Muhtelit Mübadele Komisyonu Tasfiye Talepnameleri* adıyla kataloglanmış olan Tasfiye Talepnameleri'nin mübadillerin ifadesine göre şahitler eşliğinde doldurulup, mahalli idarelerce onaylanması gerekiyordu. Fakat uygulamada genel olarak buna uyulmamıştır. Bu belgeler mübadillerin kendileri tarafından doldurulmuştur.²³⁶ Belgelerin standart yapısı yedi sayfadır. Bazı durumlarda sayfa sayısı artış gösterebilmektedir.

İlk sayfada mal sahibi olan göçmenin kimlik bilgileri, nerede bulunduğu ve yerleştirileceği yer, meslek bilgileri, kayıt numarası ve kayıt tarihleri yer almaktadır.

²³⁵ Çelebi, s. 37.

²³⁶ Ömer Dürri Tesal, "Türk-Yunan İlişkilerinin Geçmişinden Bir Örnek: Azınlıkların Mübadelesi", *Tarih ve Toplum*, Sayı: 53, 1988, s. 50.

Belgenin ikinci ve üçüncü sayfaları dokuz sütunlu bir tabloyu içermektedir. *A Cedveli* olarak adlandırılan bu tabloda sahip olunan gayrimenkullerin neler oldukları, büyüklükleri, arazi ise bu arazide ne tür bir üretim yapıldığının bilgileri vardır. Ayrıca arazinin bulunduğu mevkii, mal sahibine kimden intikal ettiği, tapu senedinde yazılı olan mal sahibinin kim olduğu, tapuda beyan edilen kıymeti ve mutasarrıf tarafından takdir edilen kıymetinin ne olduğuna dair bilgiler bulunur.

Belgenin dördüncü sayfasında *A Cedvelinde* bilgileri verilen emlakın sınırlarının yazıldığı tablo bulunur. Beşinci sayfada terk edilen emval-i menkule bilgileri vardır. *B Cedveli* olarak adlandırılan bu kısım eşyaların ve hayvanatın neler olduğu, miktar bilgisi ve rayici hakkında bilgiler içeren üç haneden oluşur. Tasfiye Talepnamelerinin altıncı sayfasında belge sahibinin müsadere edilen malları hakkında bilgiler bulunmaktadır. Eğer bir müsadere gerçekleşmiş ise bunun belgelenmesi gerekmekte idi.²³⁷ Belgenin son sayfasından 18 Ekim 1912 tarihinden sonra Yunan Hükümeti tarafından istimlak edilen mallar varsa bunların bilgileri bulunmaktadır. Ayrıca bu son sayfada mübadilin ve şahitlerin imzası, mührü ya da yalnızca ismi bulunur.

Mal kayıtları fazla olan mübadiller adına düzenlenen belgelere ek sayfalar eklenmiştir. Ayrıca bazı belgelerde bulunan tablolar farlılık gösterebilmektedir.

3.1.2. Dil Özellikleri

Girit fethinden kaybına kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda birçok açıdan müstesna bir yerd. Bu durum sosyal yaşantıda en belirgin olarak dilde görülmektedir. Araştırmanın temel kaynağı olan Tasfiye Talepnamelerinde de bu dil özellikleri kendisini göstermektedir.

Belgenin içeriğinde yer alan Gayrimüslim isimlerinde olduğu gibi Müslüman isimlerinde de olan farklılıklar okumaları zorlaştırmaktadır. Giritlilerin kullandığı dilde küçük anlamını veren *-aki* eki hemen her belgede sıklıkla rastlanmaktadır. Ayrıca yer isimleri konusunda da metinleri okuma zorlayıcı olmaktadır. Farklı şekilde okumalarla değişik yer isimleri ortaya çıkabilmekte. Bu konudaki hataları az indirgeyebilmek adına Osmanlı İmparatorluğu'ndaki yer isimlerini konu alan farklı sözlüklerden faydalanılmıştır.²³⁸

²³⁷ Çelebi, s. 38.

²³⁸ Nuri Akbayar, **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2001; Tahir Sezen, **Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yay., Ankara, 2006.

3.2. BELGELERİN ÇEVİRİSİ

Tasfiye taleplerinin transkripsiyonunu yaparken belgelerin orijinalindeki şekilsel özelliklere sadık kalınmaya çalışılmıştır. Tablolar içerisindeki bilgilerin çok olduğu durumlarda sayfanın yönü değiştirilmiş (Yatay-Dikey) ya da ebat olarak değişiklik (A3) yoluna gidilmiştir. Bu değişikliklerin yeterli olmadığı bazı durumlarda içerisinde veri bulunmayan bazı sütunlar kaldırılmıştır.

Arşiv belgelerinin bir kısmında uygun olmayan saklama koşulları nedeniyle zamanla bozulmalar oluşmuş. Bu durum bazı belgelerin bir kısmının okunmasına imkân vermemektedir. Kimi belgeler belgeyi düzenleyen yazı karakteri nedeniyle okumak pek mümkün olmamıştır. Okunması mümkün olmayan yerlere (...) şeklinde işaret koyulmuştur.

Belgelerin tümü Girit mübadillerine aittir. Girit'te kullanılan dilin özellikleri olarak bazı kişi isimleri ve yer isimlerini okumak kolay olmamıştır. Böylesi durumlarda olası farklı okumalar parantez içinde gösterilmişlerdir.

Tablo 1: 101 439 8/1²³⁹

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	İbrahim Serdaraki zevcesi Melek Hanım binti Al	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye
	Şehri	
	Karyesi	Kandiye
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

²³⁹ Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, (BCA), 130..16.13.2/101.439..8.

Tablo 2: 101 439 8/2²⁴⁰

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytin	Badem	İncir	Servi												
Bağ		10	4	20	2	2							Girit Kandiye kasabasının Topaltı Tepesi mevkiinde İbrahim Serdaraki zevcesi Melek Hanım binti Ali Manoraki'nin mal-ı müşterasıdır.					1000
													Yekun					1000

²⁴⁰ BCA, 130..16.13.2/101.439..8.

Tablo 3: 101 439 8/3²⁴¹

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

[illegible]

²⁴¹ BCA, 130..16.13.2/101.439..8.

Tablo 4: 101 439 8/4²⁴²

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdşr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 21 Temmuz 341 Müstedinin İmza veya mührü

²⁴² BCA, 130..16.13.2/101.439..8.

Tablo 5: 101 439 8/5²⁴³

16 Nisan 340 tarihli kanun mucibince namıyla hak muameleye dar'ül taahhütnamedir.															
Sıra Numarası															
Esas Numarası															
İsim ve şöhreti	İbrahim Serdaraki zevcesi Melek Hanım binti Ali														
Menşei memleketi	Girit kandiye kasabası														
Aile nüfusu	6 zekur 2 inas 1 mecmu 3														
Mahalli Azimeti	Kuşadası kazasının Çirkince karyesi														
Sanat ve meleki															
Mevki adresi	Kuşadası Çirkince karyesinin Girit mübadillerinden İbrahim Serdaraki zevcesi Melek Hanım														
Emlak ve Arazi Kaydı															
Tasfiye Talepnamesi muhteviyatı										Vesaik tasfiye muhteviyatı					
										cins-i emlak					
Altun Türk Lirası	Dönümü	Adedi	Celb-i Emlak	tapuda mukayyet	emlakta mukayyet	dönümü	adedi			Adedi	Cinsi	Mûlahazat			
1000	10	1	Hane									Mezkûr bağda zirde miktarda rakam eşcarmevcuttur.			
1000	10	1	Bağ									vesaikin aded-i cinsi			
300			Yekûn									aded ağaç			
700			İndetkik işbu kıymeti 300 lira fazla olduğu görülmekle tenzil olunmuştur.									4 zeytin			
Yalnız yedi yüz liradır.												20 badem			
												2 incir			
												2 servi			
												28 yekun			
21 (...) Sene 341 Kuşadası'nın Çirkince karyesinde sakin Girit Kandiye sancağının Kandiye kasabası mübadillerinden İbrahim Serdaraki zevcesi Melek.															

Yunanistan'da terk eylediğim emvalin yedimde mevcut tasfiye talebnamesi mucibince miktar-ı cinsi ve kıymeti balada alel makruat hane-i mahsusada gösterilmiştir. İşbu emvalin ve saik tasfiyesi Girit'ten infikakım olan Fi 8 Ağutos 1339 tarihinde Kandiye iskelesinde Yunanistan tarafından vuku bulan tahariyyan tazyikat-ı şedide esnasında eşya-ı beytiye sairesiyle yedimde mevcut olub rabten takdim eylediğim tasfiye talebnamesi, tamamen veya kısmen makruna uğramıştır. Hakikat olmadığı tebeyyün eylediği takdirde bir günah mutalebat ve itirazda bulunmaksızın Fi 16 Nisan 340 tarihli kanunun dördüncü maddesi ahkâmının hakkımda tatbikine muvafakat ile olduğumu natık taahhütnamedir.

21 (...) Sene 341
Kuşadası'nın Çirkince karyesinde sakin Girit Kandiye sancağının Kandiye kasabası mübadillerinden İbrahim Serdaraki zevcesi Melek.

²⁴³ BCA, 130..16.13.2/101.439..8.

Tablo 6: 101 439 9/1²⁴⁴

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Müteveffa Hasan Zülinaki bin İbrahim zevcesi Halime ve kerimleri Mefharet, Nesibe, Zeynep ve oğlu İbrahim	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye Kazası
	Şehri	
	Karyesi	
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

²⁴⁴ BCA, 130..16.13.2/101.439..9.

Hin-i Hareketinizde Envalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Girit Kandiye Gorna'da kâin müstediye ait enval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	İncir														
Hane maa müştemilat				1									Girit Kandiye kasabasının Valide Camii Şerifi mahallesinde	Müteveffa Hasan Zülyanaki'den irsen.				350
Zeytunluk		4	20										" " " civarında Topaltı cephanе boğazı	" "				300
		4	20	1									Yekün					650

²⁴⁵ BCA, 130..16.13.2/101.439..9.

Tablo 8: 101 439 9/3²⁴⁶

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

[illegible]²⁴⁶ BCA, 130..16.13.2/101.439..9.

Tablo 9: 101 439 9/4²⁴⁷

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 1 Temmuz sene 341 Müstedinin imza veya mührü mütevvefa Hasan Zülyanaki zevcesi Kerimesi Nesibe Kerimesi Zeyneb Halime Kerimesi Mefharet

²⁴⁷ BCA, 130..16.13.2/101.439..9.

Tablo 10: 101 439 10/1²⁴⁸

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Arab Katkalyanaki bin Bayram	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye Kazası
	Şehri	Kandiye
	Karyesi	
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

²⁴⁸ BCA, 130..16.13.2/101.439..10.

Hin-i hareketiniz mucibince hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cedvel mucibince tafsilat veriniz.

Girit Kandiye sancağı Kandiye kasabasında kâin müstediye aid emval-i gayr-i menkulenin cedvelidir.

Cedvel A

[illegible]

²⁴⁹ BCA, 130..16.13.2/101.439..10.

Tablo 12: 101 439 10/3²⁵⁰

Cedvel B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Hasan Kübraki, Mehmed Valyanaki haneleri ve sokak ile mahdud					

²⁵⁰ BCA, 130..16.13.2/101.439..10.

Tablo 13: 101 439 10/4²⁵¹

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdşr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimplâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince Karyesi Fi:19 Temmuz sene 341 Müstedinin İmza veya mührü Arab

²⁵¹ BCA, 130..16.13.2/101.439..10.

Tablo 14: 101 439 11/1²⁵²

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	İbrahim Ömeraki bin Hüseyin ve Refikası Saadet Hanım binti Caferaki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye Kasabası
	Şehri	Meskenlik
	Karyesi	Meskenlik
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

²⁵² BCA, 130..16.13.2/101.439..11.

Tablo 15: 101 439 11/2²⁵³

Cedvel A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytin	İncir														
Hane													Meskenlik karyesi dâhilinde	İbrahim Ömeraki bin Hüseyin'in mal-ı müşterasıdır.	Kandiye Yunan tahvil ve tasarruf defterinde mukayyedir.			250
Bahçe	2												" "	" "	" "			5
Harab Hane													Badya " "	" " zevcesi Saadet Hanımın müteveffa validesi Halime Hanımdan ırsen				10
Zeytinlik		8	40										" civarında Kakapo mevkiinde	" " "				80
Tarla		5											Hututkapı mevkiinde	" " "				25
Bağ		1	2	3									" " Mesabelesi	" " "				6
Zeytinlik	2	1	7										" " Pirasaliko	" " "				25
"		2	6										" " Abala	" " "				25
"		1	6											" " "				25
"		2	9										" " Evra	" " "				50
"		1	5										" " Abala	" " "				30
"		1	1										" " "	" " "				8
Tarla		12											" " Kefala	" " "				35
Bahçe		5											" " Ayanariksi	" " "				80
		39											Yekün					654

²⁵³ BCA, 130..16.13.2/101.439..11.

Tablo 16: 101 439 11/3²⁵⁴

Cedvel B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Ali Penolaki, Manuli Papadolu tarlaları ve iki tarafından sokak ile mahdud					
“ “ “					
Hasan Boşnaki, Hüseyin Boşnaki, Çaçarolaki ve Cafer Karpehaki ile mahdud					
Hüseyin Boşnaki, Halil Macarki, Hristo Cavoncaki ve Cafer Karpehaki ile mahdud					
Mehmed Hocaki, Hüseyin Boşnaki, Arif Boşnaki ve dere ile mahdud.					
Cafer Hamidaki, Mercan Boşnaki, Hasan Boşnaki ve yol ile mahdud.					
Haydar Boşnaki Ali Osmanaki, dere ve yol ile mahdud.					
İsmail Çakaraki, Arif Ubuşinaki (Boşnaki) ve iki tarafından yarı ile mahdud					
Mercan Boşnaki, Bilal Boşnaki, Ahmet Çacoraki ve dere ile mahdud					
Ali Çacoraki, Hasan Hamidaki, Hüseyin Boşnaki ve yar ile mahdud					
İsmail Çakaraki, Arif Boşnaki ve oğlu Çocaraki ile mahdud					
Mercan Boşnaki tarlası derununda					
Hasan Boşnaki, Mercan Boşnaki, Haydar Boşnaki ve yar ile mahdud					
Mercan Cemalaki, Hüseyin Boşnaki, Cafer Hamidaki ve Bilal Boşnaki ile mahdud					

²⁵⁴ BCA, 130..16.13.2/101.439..11.

Tablo 17: 101 439 11/4²⁵⁵

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 29 Haziran sene 1341 Müstedinin İmza veya mührü İbrahim Saadet

²⁵⁵ BCA, 130..16.13.2/101.439..11.

Tablo 18: 101 439 12/1²⁵⁶

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMEİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Hasan Zilifaki bin Mazlum	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye Kasabası
	Şehri	
	Karyesi	
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

²⁵⁶ BCA, 130..16.13.2/101.439..12.

Tablo 19: 101 439 12/2²⁵⁷

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Servi	Badem														
Bağ			5	2									Kandiye civarında Sarometa mevkiinde					1500

²⁵⁷ BCA, 130..16.13.2/101.439..12.

Tablo 20: 101 439 12/3²⁵⁸

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Nikola Vapolaki, Yorgi Terifoki, Mustafa Arab İsmailaki ve yol ile mahdud					

²⁵⁸ BCA, 130..16.13.2/101.439..12.

Tablo 21: 101 439 12/4²⁵⁹

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 21 Temmuz sene 341 Müstedinin İmza veya mührü

²⁵⁹ BCA, 130..16.13.2/101.439..12.

Tablo 22: 101 439 13/1²⁶⁰

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Ali Cemalaki bin İbrahim	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Meskenlik
	Şehri	
	Karyesi	Meskenlik Kasabası
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

²⁶⁰ BCA, 130..16.13.2/101.439..13.

Tablo 23: 101 439 13²⁶¹

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.
Girit Kandiye Sancağının Meskenlik Kasabası Meskenlik Karyesinde kain müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
	Arşun murabba hesabı ile		Zeytun	Armud	Erik	Elma												
Hane maa-müştemilat	2000												Meskenlik karyesi dâhilinde	Ali Cemalaki bin ibrahim'in mal-i müşterasıdır		Yunan Hükümetini Kandiye tahvil ve tasarruf defterinde mukayyettir		500
" "	3200												" " "	" "		Yunan Hükümetini Kandiye tahvil ve tasarruf defterinde mukayyettir		100
Hane Arsası	800												" " "	" "		Yunan Hükümetini Kandiye tahvil ve tasarruf defterinde mukayyettir		20
	6000												Yekûn					620

²⁶¹ BCA, 130..16.13.2/101.439..13.

Tablo 24: 101 439 13/3²⁶²

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiyе Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Mehmed Lacaki hanesi Müetelyani hanesi, İsmail Lacaki hanesi, Mirapolo hanesi ve sokak ile mahdud					
Makri Manosohanası, Miro Avlovi Hasan Velaki bir tarafından sokak ve diğer tarafıtan Susi caddesiyle mahdud					
Hüseyin Sakarovelaki hanesi, Ali Macaraki hanesi ve iki taraftan sokak ile mahdud					

²⁶² BCA, 130..16.13.2/101.439..13.

Tablo 25: 101 439 13/4²⁶³

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdşr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 17 Temmuz sene 1341 Müstedinin İmza veya mührü

²⁶³ BCA, 130..16.13.2/101.439..13.

Tablo 26: 101 439 14/1²⁶⁴

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Hüseyin Macaraki bin İbrahim	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye Kasabası
	Şehri	
	Karyesi	
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	
Sanatı	Rençper	

²⁶⁴ BCA, 130..16.13.2/101.439..14.

Tablo 27: 101 439 14/2²⁶⁵

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
Hane maa müştemilat													Sofu Mehmed Paşa mahallesinde	Hüseyin Macaraki İbrahim'in müteveffa validesi Melek Öküzakiden ırsen				500

²⁶⁵ BCA, 130..16.13.2/101.439..14.

Tablo 28: 101 439 14/3²⁶⁶

Cedvel: B Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

[illegible]

²⁶⁶ BCA, 130..16.13.2/101.439..14.

Tablo 29: 101 439 14/4²⁶⁷

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 21 Temmuz sene 341 Müstedinin İmza veya mührü Hüseyin

²⁶⁷ BCA, 130..16.13.2/101.439..14.

Tablo 30: 101 439 15/1²⁶⁸

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Ali Labiraki Bin Mercan	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kandiye Kasabası
	Şehri	
	Karyesi	
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

²⁶⁸ BCA, 130..16.13.2/101.439..15.

Tablo 31: 101 439 15²⁶⁹

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun															
Hane Maa-müştemilat													Kandiye Kızıлтаş mahallesinde	(...)				400
Zeytunluk		20	134										Kandiye sancağının Kinorya Kazasına tabi Rafti karyesi civarında Lefkofabov yolu mevkiinde	(...)				500
																		900

²⁶⁹ BCA, 130..16.13.2/101.439..15.

Tablo 32: 101 439 15/3²⁷⁰

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Bekir Yunaki, Emine Cinopula, İbrahim Kocokaki ve Kasta Alenaki haneleri ve yol ile mahdud					
Karvamaki Hasan ve Kadri Hasan ve iki tarafı yol ile mahdud					

²⁷⁰ BCA, 130..16.13.2/101.439..15.

Tablo 33: 101 439 15/4²⁷¹

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 15 Temmuz sene 1341 Müstedinin İmza veya mührü Ali Labiraki

²⁷¹ BCA, 130..16.13.2/101.439..15.

Tablo 34: 103 450 13/1²⁷²

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Hasan Efendi İzmiş bin Mustafa	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Kinoryo Kazası
	Şehri	
	Karyesi	Alişan (Elişan)
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Hirfeti	Tüccar	

²⁷² BCA, 130..16.13.2/103.450..13.

Tablo 35: 103 450 13/2²⁷³

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Cedvel: A

Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabası Manastıraki Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire								Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
	evlek	dönüm	Zeytun	Badem	Ceviz											
Tarla	..	50	8								Biroya Rovlo Sefakoryako	Validesi Halime Hanım binti Rüstem Meramtelaki'den ırsen.	Vesaik tasfiye-i ziyaa uğramıştır. Kandiye evkf defterinde mukayyedir			340
“	.	5	2								Perealoni	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			150
“	.	5		13						3	Pilatoni Aloti ve Mornasi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			120
“	2	7		9							Sakarokefala	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			100
“	3	8	5	3						5	Çaykadesi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			190
“	2	2	8								İspiro Bigayedi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			140
“		5	25		1					7	" " Lofiter	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			320
Tarla ve Bağ		5		5							Apenoki Beli Digertavla	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			170
“	3	3		4						9	Kato " ve Mavresi Sika	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			140
Tarla	2	2		2	3						Komala Tavla	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			75
“	1	6	60	3	5					11	Hasan	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			700
“	2	2	25	2	2						Paravani Lofita	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			220
“		5	35	1	3					13	Lofirya	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			260
“		3	20	3	2						Yenikarasi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			250

²⁷³ BCA, 130..16.13.2/103.450..13.

“	2	7	3							15	Ahiledesi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			100
“		15		4	1						Aykoz Madosi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			175
“										17	Alışan Karyesi dâhilinde	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			125
Hane											" " "	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			175
“										19	" " "	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			125
Yağhane											" " Küleyse altı	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			12
Mağaza										21	" " "	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			20
Ahur	2	2	10								İnelozo karyesi civarında Konak altı	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			30
Tarla	2			1						23	“ “ “ “	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			
Bağçe												“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			13
Tarla		3	10							25	“ “ camii şerif Lofito	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			25
“		2		3	1						“ “ Niyaki Sohero	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			25
“	3	3	3							27	Aplatono " Büyük Alifar	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			75
“		3	4	2	2						" " Küçük Alifar	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			80
“		20	7	3	1					29	" " Tilfayeda	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			500
“		5	4	7							" " Setrokila Leravya	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			150
Hane										31	Kandiye'nin Receb Ağa Mahallesi civarında Küçük Çam Mahallesi	“ “ “ “ “ “	“ “ “ “ “ “			215
		174	229	59	27											5030 ²⁷⁴

²⁷⁴ Toplama Hatası: 5020 Atun Türk Lirası iken 5030 olarak yazılmış.

Tablo 36: 103 450 13/3²⁷⁵

Cedvel: B Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Papa Manoli, Andoni Bastaki, İbrahim Hasaki ve Romano Lenavokri haneleri					
Papa Hıridyo, Miratornesaki, Hacıyani, Tornesaki ve yol					
Nikoli Fanonaki, Yanni İstiyakaki, Peredeli Manasteri ve yol					
Angosti Maraki, Ali Çağsaki, Dimitri Voraki, Bербeya hududu					
Pireveli Manasteri, Andok KAFONAKİ VE YOL					
Yorgi Tornasaki, Peredeli Manastari ve yol.					
Angevi Maraki, İbrahim Hasaki, Dimitri Voraki, Papa Hıridyo ve yol					
Dimitri Voraki, Yanni İstiyakaki, Pereveli Manasteri, Yanni Tornesaki,					
Papa Hıridyo, İbrahim Hasarakı, Dimitri Voraki, Yorgi Trigonaki,					
Cemali Maraki, Yanni Voraki, Manoli Şeyakaki, Yanni Kostanaki ve yol					
Pereveli Manastırı, Yanni Şeyakaki, Papa Manoli, Dimitri Voraki, Yanni Tornesaki.					
Aneğtosti Tornesaki, Mihali Maraki, Papa Hıridyo ve yol.					
Pereli, Manastırı Yanni Şayekaki, Papa Manoli, Dimitri Voraki, Yanni Tornesaki					
Ali Hasaki, Mihali Maraki ve yol.					

²⁷⁵ BCA, 130..16.13.2/103.450..13.

Pereli Manastırı, Dimitri Voraki, Aneğtosti Maraki ve yol.					
Yanni Kostanaki, Papa Manoli, Yanni Siyanaki, Berbeya hududu.					
Pereveli Manastırı haneleri ve tarik.					
İbrahim Hasaki, Halil Hasaki ve tarik.					
Halil Hasaki, Ali Meramtalaki haneleri ve tarik					
Yanni Kostanaki, Papa Manoli, Yanni Siyanaki, Berbeya hududu.					
Yanni Torlesaki, Dimitri Farakoraki, Anegastosi Tornesaki ve yol					
Yanni Çiço, Hasib Mustafa Hasib Alaki, Sevari Arab Bilal ve yol.					
İbrahim Hasaki, Halil Hasaki ve tarik.					
Camii şerif zeytinlikle, Yanni Çiço, Mustafa Ağakaki, Hasib Mustafa Hasib Alaki					
Hasib Mustafa Hasib Alaki ve yol					
Anegostosti Maraki, Yanni Şeyakaki, Manoli Şeyakaki, Dimitri Voraki, Tornasaki					
Beleveli Manastırı, yanni Fostanaki, Mihali Maraki ve tarik					
Yanni Papazaki, Peropotasi, Peroze Molla Halil Hasaki ve yol.					
Yorgi Tornesaki, Papa Manoli, Perveli Manastırı, Yanni Kostanaki					
Mihali Hatisti, Ayziya Menastıra'nın hanesi, Vatnega Teoderusi, Marola Arusiyani ve sokak çıkmaz.					

Tablo 37: 103 453 13/4²⁷⁶

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 23 Ağustos 341 Müstedinin İmza veya mührü

²⁷⁶ BCA, 130..16.13.2/103.450..13.

Tablo 38: 104 459 11/1²⁷⁷

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Cafer Recebaki bin Ahmed	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye Sancağı
	Kazası	Monofaçı
	Şehri	
	Karyesi	Gorna
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

²⁷⁷ BCA, 130..16.13.2/104.459..11.

Tablo 39: 104 459 11/2²⁷⁸

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.
Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabası Manastıraki Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	Armud	Erik	Elma	Ceviz	Badem	İncir	Nar								Aded
Hane Maa (220)												Gorna karyesi dâhilinde iki oda maa avlu	Cafer Recebaki müteveffa pederi Ahmed Recebaki'den ırsen	Yunan Hükümetinin Girit Kandiye sancağının Pergotomol ve tasarruf defterinde mukayyedir.			400	
Tarla		1										" civarında Sohero mevkiinde	" " "	" " " "			10	
"		20	4									" " Kabo	" " "	" " " "			100	
"		15										" " Sopata	" " "	Yunan Hükümetinin Girit Kandiye sancağının Pergotomol ve tasarruf defterinde mukayyedir.			75	
"		15										" " Palomitato	" " "	" " " "			75	
Zeytunluk		3	50	3								" " Amoderya	" " "	" " " "			250	
"		5	80									" " Katvalonya	" " "	" " " "			500	
Bağ		1						3	2			" " Haraka	" " "	" " " "			20	
Bağçe		1			2	1	1			1		" " Setenaka	" " "	Yunan Hükümetinin Girit Kandiye sancağının Pergotomol ve tasarruf defterinde mukayyedir.			50	
		61	134	3	2	1	1	3	2	1		Yekün					1480	

²⁷⁸ BCA, 130..16.13.2/104.459..11.

Tablo 40: 104 459 11/3²⁷⁹

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
İbrahim Recebaki, Mehmed Recebaki, Mehmed Bağaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Hüseyin İmamaki, İbrahim Recebaki, Mehmed Fafolaki emlakı ile mahdud.					
Halil Çelpaki, " " ve yol ile mahdud.					
İbrahim Recebaki, iki taraftan, yol ve Hüseyin Recebaki ile mahdud.					
" " , Cemal Ağakaki ve yar ile mahdud.					
Hüseyin Recebaki, Mehmed Ahmedaki ile mahdud.					
Cemal Ağakaki yol ve yar ile mahdud.					
Mehmed Recebaki, Hasan Halilaki ile mahdud.					
Kazım Recebaki, Hüseyin Recebaki ve hendek ile mahdud.					

²⁷⁹ BCA, 130..16.13.2/104.459..11.

Tablo 41: 104 459 11/4²⁸⁰

Müsadere Edilen Envalin Devamı 18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 7 Temmuz 1341 Müstedinin İmza veya mührü Cafer

²⁸⁰ BCA, 130..16.13.2/104.459..11.

Tablo 42: 106 475 8/1²⁸¹

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	(...)	
Memleketi	Sancağı	(...)
	Kazası	(...)
	Şehri	(...)
	Karyesi	(...)
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	(...)
	Kazası	(...)
	Şehri	(...)
	Karyesi	(...)
Sanatı		

²⁸¹ BCA, 130..16.13.2/106.475..8.

Tablo 43: 106 475 8/2²⁸²

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire	Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
Hane iki (...) İki oda bir matbah, bir havlu, bir kuyu maa bir havzı ve iki fidanını havidir.	İki yüz arşun murabbaidir		Kendisi sakinedir	Kandiye şehri dâhilinde Sertorna mahallesinde kâindir. Hane numro 28 ve sokak numro 76.	Müteveffa pederim Mustafa Balalaki'den ırsen intikal	Mustafa Kundakçaki, Şerif Matakçaki ve sokak ile mahduddur	Kendime ırsen aittir		1500 Bin beş yüz Türk Altun Lirasıdır.
Bağçe maa akarsu, iki incir, iki ayva eşcariyla	Bir dönüm.			Kandiye mülhakatından Ayvelası karyesi Mosnakamperoveli nam mahallede kâindir.	“ “ “	Hasan Balalaki, Saadet Balalakopola, Ali Balalakaki ve Emine Balalaki emlaklarıyla mahduddur.	“ “ “		100 Yüz Altun Türk Lirasıdır.
									1600 Yalnız bin altı yüz Türk Lirasıdır.

²⁸² BCA, 130..16.13.2/106.475..8.

Tablo 44: 106 475 8/3²⁸³

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

[illegible]

²⁸³ BCA, 130..16.13.2/106.475..8.

Tablo 45: 106 475 8/4²⁸⁴

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 15 (...) 1341 Müstedinin İmza veya mührü

²⁸⁴ BCA, 130..16.13.2/106.475..8.

Tablo 46: 107 486 1/1²⁸⁵

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Hüseyin Boşınaki bin Haydar ve zevcesi Azize binti Hasan Gonaraki	
Memleketi	Sancağı	Kandiye
	Kazası	Monofağı
	Şehri	
	Karyesi	Larani
El-yevm Sakin Bulunduğı Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençber	

²⁸⁵ BCA, 130..16.13.2/107.486.1.

Tablo 47: 107 486 1/2²⁸⁶

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	İncir	Badem	Armud	Kavak	Nar	Ayva									aded
Hane													Larani karyesi dâhilinde dört oda maa-avlu	Hüseyin Boşnaki bin Haydara müteveffa Haydar Boşnaki'den ırsen				300
Harman Tarlası		3	4										" civarında Alono Horafo mevkiinde	" " " "				40
Tarla		1	3	1							3		" " Balalono	" " " "				20
"		1											" " " "	" müteveffa validesi Hatice binti Selim Cebecaki'den ırsen				5
Bağ		2			2	2					5		" " Haraka "	" " müteveffa pederiHüseyin Boşnaki'den ırsen				60
Bağçe	2												Amoryanako "	" zevcesi Azize'ye müteveffa pederi Hasan Gonarakiden ırsen				20
Zeytunluk	2	1	7			6					7		" " Vosona	" " " "				40
"		1	4										" " Sohero	" " " "				30
"		1	4								9		" " Vakofya	" " " "				30
"	2		1										" " Deryano	" " " "				10
Tarla		1									11		" " Amodara	" " " "				5
Zeytunluk			2										" " Sohero	" " " "				10

²⁸⁶ BCA, 130..16.13.2/107.486.1.

Tarla		10								13	" " Pilatya Merteya	" " " "				50
"		2									" " Potistari	" " " "				10
"		1								15	" " Volaka	" " " "				5
Bağçe		1				2					" " Koçonari	Hüseyin Boşnaki bin Haydar'ın mal müşterasıdır				20
Hane										17	Kandiye Küçük çarşısında bir oda maa-avlu hisse 32	" zevcesi Azize'ye müteveffa pederi Hasan Gonaraki'den ırsen				15
Zeytunluk		2	8								Larani karyesi civarında Veryano mevkiinde	" " Haydar'a müteveffa pederi Haydar Boşnaki'den ırsen				50
"		1	4	3		3				19	" " Banabela	" " " "				30
"		3	23	3		6					" " Haraka	" " " "				130
Tarla		5								21	" " Amıfdaloki	" " " "				25
Bağçe	2		1				2	4	5		" " Pervolya	" " " "				20
Tarla	2									23	" " Koçokloderi	" " " "				8
"		10									" " Volakaka	" " " "				50
"		5								25	" " Aksikefaki	" " " "				15
Bağ		1		1							" " Amuryanako	" zevcesi Azize'ye müteveffa pederi Hasan Gonaraki'den ırsen				40
Tarla		2								27	" " Kalmiya	" Haydar'a müteveffa pederi Haydar Boşnaki'den ırsen				8
"		7									" " Musa Sipilyos	" " " "				25
"		5								29	" " Huhlakadesi	" " " "				25
"		5	4								" " Laka	" müteveffiye validesi Hatice binti Selim Cebecaki'den				40
"		100								31	" " Palomadra	" " " "				500
"		20									" " Enginarya	" müteveffa pederi Hüseyin Boşnakiden ırsen				80

Bağçe		1	1					1			33	" " Pervolya	" " in mal müşterasıdır				35
Zeytunluk			1									" " " "	" " " "				5
"			1								35	" " Koçonari	" " " "				5
Bağçe		1						3				" " "	" " " "				20
Zeytunluk			1								37	" " Bünyano	" " " "				5
"			1									" " Koçonari	" " " "				5
"		3	4								39	" " Bünyano	" " " "				35
"		2	10									" " Livadya	" " " "				60
Tarla		2									41	" " Korakasi	" " " "				10
Harab Hane												" karyesi dâhilinde	" " " "				20
İncirlik				3							43	" " Veryano	" Haydar'a müteveffa pederi Hüseyin boşınakiden ırsen				3
Zeytunluk		1	4									" " Haraka	" " " "				20
		203 ²⁸⁷	88	11	2	17	2	8	5			Yekûn					1939

²⁸⁷ Toplama Hatası: Toplam 201 dönüm iken 203 dönüm olarak yazılmış.

Tablo 48: 107 486 1/3²⁸⁸

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Arab Boşınaki, Ali Cebecaki, Mustafa Cebecaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Selim Cebecaki, Ali Sadıkaki ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Boşınaki, Arab Boşınaki ve yol ile mahdud.					
Ali Sadıkaki ve yol ile mahdud.					
Arab Boşınaki, Cafer Sadıukaki, Selim Cebecaki ve Hüseyin Boşınaki ile mahdud.					
Hüseyin Gonaraki, Rasim Gonaraki, Ali Balalaki ile mahdud.					
Rasim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki, Mustafa Cebecaki ile mahdud.					
Mazlum Fafolaki, " " , Mehmed Homataki ile mahdud.					
Selim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki ve Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Hüseyin " , Rasim "					
Hüseyin Boşınaki, sadıkaki ve yol ile mahdud.					
<u>Selim Gonaraki ve hatem tarlası derununda.</u>					
" " , Mustafa Fafolaki ile mahdud.					
Rasim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki, Mustafa Cebecaki ile mahdud.					
" ve dere ile mahdud.					
Muharrem Berberaki ve Ahmed Balalaki veresesi ile mahdud.					
Cafer Sadıkaki, Ali Sadıkaki ve sokak ile mahdud.					
Arab Boşınaki, Mustafa Cebecaki, yar ve Mehmed Homataki ile mahdud.					
Hüseyin " , Hüseyin Gonaraki ve yar ile mahdud.					

²⁸⁸ BCA, 130..16.13.2/107.486.1.

Arab Boşınaki, Hüseyin Boşınaki ve Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Hasan Benaki, Arab Boşınaki ve yol ile mahdud.					
Mehmed Dumanaki, Mustafa Fafolaki ve yar ile mahdud.					
Mustafa Fafolaki Hasan Boşınaki ile mahdud.					
Arab Boşınaki, Mazlum Fafolaki ve dere ile mahdud.					
Ahmed Belalaki ve Hüseyin Gonaraki ile mahdud.					
Ali Belalaki, Selim Gonaraki ve yol ile mahdud.					
Arab Boşınaki ve dere ile mahdud.					
Mustafa Kadamaki, Ali Kaburalaki ve Mehmed Belalaki ile mahdud.					
Arab Boşınaki, Mustafa Kadamaki, Selim Cebecaki ile mahdud.					
Mustafa Galikoryanaki, Ali Sadıkaki ve Mustafa Fafolaki ile mahdud.					
" Cebecaki, Ali Sadıkaki, ve " ve yol ile mahdud.					
" , Selim Cebecaki, Hüseyin Boşınaki ile mahdud.					
Selim " , yol ve Yusuf Berberaki veresesi ile mahdud.					
Yusuf Cebecaki tarlası derunundadır.					
" "					
Ali Belalaki ve Yusuf Cebecaki ile mahdud.					
Mustafa Cebecakiş tarlası derunundadır.					
Ali Faralaki veresesi tarlası derunundadır.					
Mustafa Cebecaki, Hüseyin Çelpaki ve yol ile mahdud.					
" , Ali Cebecaki ve dere ile mahdud.					
Ali " , Ali Malalaki ve yol ile mahdud.					
Mustafa Kadamaki ve sokak ile mahdud.					
Hüseyin Boşınaki tarlası derununda.					
" , Cafer Sadıkaki ve yol ile mahdud.					

Tablo 49: 107 486 1/4²⁸⁹

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2. İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi Temmuz 1341 Müstedinin İmza veya mührü Azize mühür

²⁸⁹ BCA, 130..16.13.2/107.486.1.

Tablo 50: 108 491 2/1²⁹⁰

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMEİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Veli oğlu Molavlaki Hasan ve zevcesi Ağako oğlu Salih Ağakaki Kerimesi Zeyneb Hanım	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofağı
	Şehri	
	Karyesi	Larani
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Akıncılar Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

²⁹⁰ BCA, 130..16.13.2/108.491.2.

Tablo 51: 108 491 2/2²⁹¹

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	İncir	Erik	Ayva	Nar	Armut	Kayısı	Limon	Elma	Badem						
Bağ ve zeytunluk	3	2	33	3	3	5	3	11			5	2	Larani karyesi civarında Mehmedola mevkiinde	Hasan Malalaki zevcesi Zeyneb Hanıma müteveffa pederi Salih Ağakaki'den çeyiz suretiyle	1364 Fi 28 Kanun-i sani 1913	Salih Ağakaki kerimesi Zeyneb Hanıma		350
Zeytunluk	3	1	2										" " Lofito "	" " "	1364 Fi "	" "		50
Bağ (evvelce tarla idi)		1				15		3	4		5	10	" " Şiripsi "	" " "	1364 Fi "	" "		58
Bağ (evvelce tarla idi)		4				20						15	" " Livadya "	" " "	1364 Fi "	" "		200
Hane													" dâhilinde Petoşi üç tahtalı vesaire	" " "	1364 Fi "	" "		350
Tarla	2		2										" civarında Petrolako mevkiinde	Veli oğlu Hasan Malalaki'nin mal müşterasıdır.	18648 Fi 17 Ağustos 1901	Veli oğlu Ali Hasan Malavlaki		20
"	3												" Kululadesi "	" " "	18648 Fi "	" "		15
"	3												" Akikokefali	" " "	18648 Fi "	" "		15
"		1											" Kenyalivadya "	" " "	18648 Fi "	" "		20
"													" Sandro "	" " "	18648 Fi "	" "		2
Zeytun bila turab			2										" "	" " "	18997 Fi 20 Mayıs 1901	" "		15
Su basar tarla													" Linmena "	" " "	18923 Fi 27 (...)1901	" "		6

²⁹¹ BCA, 130..16.13.2/108.491.2.

Tarla													" "	" " "	18923 Fi "	" "		4
Zeytunluk		2	18										" Anbela	" " "	1827 Fi 15 Teşrin-i evvel 1902	" "		120
İncir bila turab				3									" "	" " "	1827 Fi "	" "		15
Tarla		11											" Sefeka	" " "	62 Fi 20 Ağustos 1905	" "		180
Hane 1/4													" dâhilinde bir havlu bir tahtani oda bir matbah ve saire	" " "	10 Fi 25 Ağustos 1911	" "		100
Sebze Bağçesi	1						1						" Tırabine Pervoli dâhilinde	" " "	10 Fi "	" "		30
Tarla	1		1										" " Amodara	" " "	10 Fi "	" "		8
"	3												" " Pisvalonya	" " "	10 Fi "	" "		15
"	3												" " Potistiry	" " "	10 Fi "	" "		15
Zeytunluk (evvelce tarla idi)		5	8										" " Koprano	" " "	10 Fi "	" "		200
Tarla	1	1											" " Kavodsi	" " "	10 Fi "	" "		20
"		1											" " Lahodenya	" " "	10 Fi "	" "		16
"	1	1											" " Feratolya	" " "	10 Fi "	" "		25
"	2												" " Kefala	" " "	10 Fi "	" "		8
"	1												" " Lanka	" " "	10 Fi "	" "		3
"	1												" " Ayaparaşki	" " "	10 Fi "	" "		4
Zeytunluk			2										" " Kapahyomori	" " "	10 Fi "	" "		10
Bağ	1												" " Amoryanaki	" " "	10 Fi "	" "		15
Zeytin bila turab													" " Veryana	" " "	10 Fi "	" "		3
" "													" " Madila	" " "	10 Fi "	" "		1
(...) tarlası	1												" " Ehseya	" " "	10 Fi "	" "		5
" "													" " Mesabela	" " "	10 Fi "	" "		1
" "													" " Metoşa	" " "	10 Fi "	" "		2

Tarla	1												" "	Kakisekala	" "	10 Fi	" "	" "				4
"	2												" "	Ankarasökefalo	" "	10 Fi	" "	" "				8
"													" "	Veryana	" "	10 Fi	" "	" "				1
"														Ekika karyesi turabında Stadro	" "	10 Fi	" "	" "				2
Harab hane														Larani karyesi dâhilinde iki harabhane maa-avlu	" "	8257 Fi 21 Nisan 1920	" "	" "				20
Su hurma tarlası														" turabında Dafini	" "	8257 Fi	" "	" "				2
tarla														" turabında Ayyani mevkiinde	" "	8257 Fi	" "	" "				2
Zeytunluk														" Mehmedola	" "	8257 Fi 21 Nisan 920	" "	" "				3
"														" Kasafo "	" "	8257 Fi	" "	" "				5
Tarla														" Livadya	" "	8257 Fi	" "	" "				2
"														" Petrolakos	" "	8257 Fi	" "	" "				4
"														" Mandra Harakiya	" "	8257 Fi	" "	" "				40
"														" Sopata	" "	8257 Fi	" "	" "				4
"														" Kato Anbela	" "	8257 Fi	" "	" "				10
"	2													" Belehaliva "	" "	8257 Fi	" "	" "				5
"	2	2												" Ortos Pezdas "	" "	8257 Fi	" "	" "				50
"														" Kamaraki	" "	6863 Fi 18 (...) 921	" "	" "				3
Harab hane maa-bağçe ve avlu														" dâhilinde harabhane maa-bağçe ve avlu	" "	6863 Fi	" "	" "				100
Ağıl														" ağıl	" "	6863 Fi	" "	" "				10
Tarla	2													" turabında Pesivaldinya mevkiinde	" "	6863 Fi	" "	" "				5
"	1													" Pota Mevanbeli	" "	6863 Fi	" "	" "				10
Zeytunluk	2		4											" Sohero	" "	6863 Fi	" "	" "				30
"	2		7											" Kanbo	" "	6863 Fi	" "	" "				45
"			1											" Lolyako	" "	6863 Fi	" "	" "				2

"	2		5										" "	" " " "	6863 Fi	"	" "		35
Tarla	2												" Volaka	" " " "	6863 Fi	"	" "		9
Zeytunluk	2		7										" Petrolako	" " " "	6863 Fi	"	" "		20
Tarla													" Pigandiya	" " " "	6863 Fi	"	" "		2
Bila arazisiz zeytin													" "	" " " "	6863 Fi	"	" "		1
"													" Buknana	" " " "	6863 Fi	"	" "		1
Tarla	3												" Livarya	" " " "	6863 Fi	"	" "		14
"	2												Kasnevsika	" " " "	6863 Fi	"	" "		4
"	2	2											" Nidamori	" " " "	6863 Fi	"	" "		35
"	2												" Alono Sohero	" " " "	6863 Fi	"	" "		6
Bila tarla incir													" Amelaki	" " " "	6863 Fi	"	" "		1
Tarla													" Lencena	" " " "	6863 Fi	"	" "		2
Bağ		10	15	10		5		3			4	10	" Karamola	" " " "			" "		500
"		4			5	2						2	Gorsona "	Nısfı Malavlaki Hasan'a ve diğer nısfı zevcesi Zeyneb'e			" "		200
Hane üç oda					4					4		1	dâhilinde üç odası mamur üç harab ve sair	Zeyneb Ağakopola'ya müteveffa pederi Salih Ağakaki'den irsen.			" "		60
Zeytunluk		2	23	3	10			3				1	" turabında Mehmedola mevkiinde	" "			" "		100
Tarla		3											" " Karamola	" "					50
"		10											" " Kalojero	" "					150
"		3											" Halasa	" "					45
"		2											" Dorna Halasa "	" "					30

Zeytunluk		3	50										" " Kulalazes	" "				250
Tarla		1											Koto karyesi Tırabine Sohoro mevkiinde	" "				15
"	2												" Koto Anbela "	" "				7
"		3											Larani karyesi turabında Pelaya	" "				45
"		1											Koto karyesi turabında Sipalteya	" "				15
"		17											Larani karyesi turabında Livaza	" "				225
Bağ		1		2				3					" Dedeme Mehmedola	" "				26
Harab Hane													"dâhilinde maa-avlu iki harab hane	" "				4
Tarla													turabında Anıyanı mevkiinde	" "				4
Zeytunluk													" Mehmedola	" "				7
"													" Kasafo	" "				8
Tarla													" Petrolako	" "				8
"													" Manderâ Haraka	" "				8
"													" Sopata	" "				100
"		5											" Ursus Pevadas	" "				6
"													" Namaraki	" "				12
"	2	1											" Livaza	" "				15
"		1											" Belehakaliva	" "				
		117	219	22	22	39	4	24	8	5	14	40	Yekûn				Yekûnû dört bin iki yüz doksân altı altun Türk lirasıdır.	

Tablo 52: 108 491 2/3²⁹²

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası I
İki taraftan Salih Ağakaki, Osman Ağakaki, Ağakopola Sıdika ve tepe ile mahdud					
Mustafa Malalaki, Mustafa Homataki, Ali ağakaki emlakı ve çit ile mahdud					
Ömer Garigoryanaki, Ali Karalaki ve Hendek ile mahdud.					
Veli Malavlaki, Ağakaki Salih, Mustafa Malavkaki ve yol ile mahdud.					
Sait Garigoryanaki, Salih Ağakaki emlakı ve iki taraftan yol ile mahdud.					
Mustafa Bankalaki, Selim Çahaki emlakı ve yol ile mahdud.					
Mustafa Malavlaki, Osman Gonaraki, Hüseyin Sadıkaki ve Mustafa Fafolaki ile mahdud. Altı dönümlük tarlasın hisse itibari ile bir hissesi.					
Malavlaki, Hasan Berberaki, Ali Gonaraki ve Kadem Ömeraki ile mahdud altı dönümlük tarlasına hisse itibari ile şayan bir hisse.					
Hasan Mahmudaki, Hüseyinaki, Ali Kamizolaki, Ali Bankalaki ve Ali Gonaralaki ile mahdud sekiz dönümlük tarlasını hisse itibari ile şayan bir hisse					
Hasan Gargoryanaki, Mustafa Malavlaki, Hasan Mahmudaki ve ırmak ile mahdud bir dönümlük tarlasına hisse itibari ile şayan bir hissesi.					
Biri Hasan Malavlaki'nin tarlası derununda, diğeri Ali Kamizolaki'nin tarlasında bila turab iki zeytun ağacı.					
Ali Bankalaki, Mustafa Malavlaki, yol ve ırmak ile mahdud bir dönümlük sebze bahçesi beş hisse itibari ile şayan bir hissesi.					
İki taraftan Ali Bankalaki, yol ve ırmak ile mahdud bir dönümlük tarla beş hisse itibari ile şayan bir hissesi.					

²⁹² BCA, 130..16.13.2/108.491.2.

Ali Malavlaki, Hasan Malavlaki, Yusuf Cebecaki, Fatma Kakavelapola ve Ayşe Emeryalopola ile mahdud.					
Fatma Kakavelapola'nın tarlası derununda bila turab üç sap incir ağacı.					
Mustafa Nebaki, Malavlaki Mustafa ve kabristan ile mahdud.					
Mustafa Kakavelakî, Muharrem Berberaki ve yol ile mahdud bir bab hane dört hisse itibari ile şayian bir hissesi.					
Ahmed Malalaki, Osman Malavlaki ve Hasan Kanboralaki ile mahdud bir dönümlük sebze bahçesi dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Hasan Malavlaki, Mustafa Malavlaki, Mazlum ile Osman Malavlaki ile mahdud bir dönümlük tarla derununda beş dip zeytin dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Hasan Malavlaki, Hasan ve Rıdvan Gonaraki biraderleri, Osman ve Mazlum Malavlaki ve Osman Fafolaki ile mahdud üç dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Osman Malavlaki, İsmail Şermetaki, Mustafa Nebaki ve Hasan Malavlaki ile mahdud üç dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Mustafa ve Ahmed Balalaki biraderleri, Ömer Garigoryanaki, Hasan Karşilaki ile mahdud yirmi dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Osman Malavlaki, Mazlum Malavlaki ve ırmak ile mahdud beş dönümlük tarla dört hisse itibari ile bir hissesi					
Yuvani Kapudanaki, Selim Cebecaki, Andonisa Ustaki ile mahdud dört dönümlük tarla dört hisse itibari ile bir hissesi.					
Mazlum Malavlaki, Andonise Ustaki, Mustafa Kadonaki ve ırmak ile mahdud beş dönümlük tarlada hisse itibari ile bir hisse					
Mustafa Garigoryanaki, Mustafa Malavlaki, Osman Malavlaki ile mahdud iki dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Hüseyin Arıfaki, Haydar Boşınaki varisdi ve İsmail Cebecaki ile mahdud bir dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Osman Malavlaki, Ali Ağakaki, Ali Karalaki ile mahdud bir dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Mustafa Malavlaki, Mustafa Sadıkaki ve yol ile mahdud beş zeytün ağacı bir					

evlek tarla dört hisse itibari ile şayan bir hisse					
Hasan Malavlaki, Hasan Sadıkaki, Mustafa Malavlaki ile mahdud iki zeytün eşcarını havi beş Bağ dört hisse itibari ile bir hissesi					
Mustafa Kakavelaki'nin tarlası derununda bila arsa iki dip zeytin ağacı dört hisse ile					
Osman Malavlaki tarlası derununda bila arsa bir dip zeytin ağacı dört hisse itibari ile bir hisse					
Hasan Fafolaki, Mustafa Gariyano, Hasan Yanaraki ve ırmak ile mahdud bir dip inciri havi bir dönümlük su basar tarladan hisse itibari ile şayan bir hisse					
Malavlaki Hüseyin, Osman Malavlaki ve Ali Fafolaki ile mahdud bir evlek su basar tarla dört hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Hasan Malavlaki, Mustafa Kakavelaki, Veli Malavlaki ile mahdud bir dip zeytini havi bir evlek su basar tarla dört hisse itibari ile şayan bir hissesi					
İki taraftan Hasan Malavlaki ve tariki Ali ile mahdud bir dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Yorgi Badovaki, Andoni Botoni emlakı ile mahdud iki dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayan nısfı					
Mustafa Kakavalaki, Cafer Boşınaki veresesi emlakıyla mahdud bir evlek tarladan hisse itibari ile şayan bir hisse					
İki taraftan Mustafa Cemalaki, Hasan Kapudanaki veresesi ile mahdud bir dip zeytini havi bir evlek tarla dört hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Mehmed Yeniçaraki, Arab Malalaki, Arab Galigoryanaki emlakı ve yol ile mahdud maa-havlu iki harab hane 12 hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Ali Çauşaki, Mustafa Sadıkaki veresesi, Zeyneb Ağakopula ve Süleyman Malalaki ile mahdud bir dönümlük tarla 12 hisse itibari ile şayan bir hisse.					
Mustafa Karalaki iki tarafatan Arab Linoryanaki, Zeyneb Ağakopula ve yol ile mahdud bir dönümlük tarla on iki hisse itibari ile şayan bir hisse					
Mustafa Galigoryanaki ve Arab Ligoryanaki ve iki taraftan Zeyneb Ağakopula ile mahdud ve beş dip zeytin eşcrını havi bir evlek tarla on iki hisse tibari ile şayan bir hissesi					

Ali Sadıkaki, Mehmed Malaalaki, İbrahim Kademaki ve Malaselim veresiyle mahdud sekiz zeytin ve iki incir eşcarını havi 1 dönümlük tarla 12 hisse itibari ile şayan bir hissesi.					
Mustafa Kakavelaki, Mustafa Cebecaki emlakı ve yol ile mahdud bir dönümlük tarla 12 hisse itibari ile bir hissesi					
Ali Ağakaki, Malaalaki Mustafa emlakı ve yol ile mahdud iki incir eşcarını havi bir dönümlük tarla on iki hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Zeyneb Ağakopola, Mehmed Malaalaki, Hatice Bekolopola ve yol ile mahdud 2 dönümlük tarla on iki iki hisse itibari ile şayan bir hissesi.					
Zeyneb Ağakopola, Malaalaki ile, Mustafa Karalaki ve Sadık Sadıkaki ile mahdud iki dönümlük tarla on iki hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Nuriye Kuduzaki, Mehmed Radaki, ırmak ve yol ile mahdud bir dönümlük tarla on iki hisse itibari ile şayan bir hissesi.					
Ali Ağakaki, Mustafa Ligoryanaki, Yenimarki ile mahdud 6 dönümlük on iki hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Ali Ağakaki, Malaalaki ile Arab Ligoryanaki, Fatma Ağakopola ve yol ile mahdud tarla on iki hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Arab ve Mustafa Ligoryanaki, Süleyman Malalaki, Ali Ağakaki emlakıyla mahdud iki dönümlük tarla on iki hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Ali Kanburaki, Fafol Boşınaki, Hüseyin Malavelaki ve yol ile mahdud maa bir dip incir beşi harab olmak üzere altı tahtani oda maa bahçe bir bab hane dört hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Fafol Boşınaki, cami ve yol ile mahdud bir ağıl dört hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Hasan Mahmudaki, Osman Malavlaki ve yol ile mahdud bir buçuk dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayan bir hisse					
Ali Bakalaki, Osman Malavlaki ve malavlaki biraderleri ile mahdud bir buçuk dönümlük tarladan hisse itibari ile şayan bir hissesi					
Cafer Kamizolaki, Ali Bankalaki ve ırmak ile mahdud bir zeytin, üç ayva ve bir badem eşcarını havi dört dönümlük tarladan hisse itibari ile şayan bir hissesi					

Selim Gonaraki, Mustafa Kademaki ve ırmak ile mahdud on dört zeytin eşcarını havi iki dönümlük tarladan hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Hüseyin Cebecaki, Gonaraki biraderleri ve ırmak ile mahdud bir armut ve enginar altı zeytin eşcarını havi iki dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hissesi					
Hüseyin Mevleviyanaki tarlası derununda bila turab dört zeytin eşcarı dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Kamizolaki biraderleri, İsmail Şermetaki ve ırmak ile mahdud Zeytin, bir armut ve üç incir eşcarını havi iki dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Hasan Ömeraki, Hasan Nebaki, Malavlaki biraderleri ile mahdud iki dönümlük tarladan hisse itibari ile şayian bir hisse					
Hüseyin Mevleviyanaki, Hasan Mahmudaki, Selim Berahaki veresesı ile mahdud on üç zeytin eşcarını havi bir dönümlük tarla hisse itibari ile şayian bir hisse					
İbrahim Karahasanaki ve ırmak ile mahdud bir dip zeytin ağacıyla yarım dip dört ağacı maa tarla dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Ali Karalaki'nin tarlası derununda bila arazi bir dip zeytin ağacı dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Emine Bakaloyola'nın tarlası derununda bila arsa bir dip zeytin ağacı dört hisse itibari ile şayian bir hisse.					
Hüseyin Yusuf Cebecaki ve Kademaki emlakıyla mahdud üç dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Hüseyin Nebaki, Kademaki biraderleri ve Hasan Mahmudaki iler mahdud bir buçuk dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Hasan Nebaki, Fafolaki biraderlerei ve ırmak ile mahdud on dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Mustafa Nazifaki, Kamizolaki ile ve yol ile mahdud bir buçuk dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Hasan Mahmudaki,'nin tarlası derununda bila turab bir dip incir ile Balalaki biraderlerinin tarlası derununda bila turab bir badem ağacı dört hisse itibari ile şayian bir hisse					
Hüseyin Cebecaki, Sadıkaki biraderleri ve Hasan Berberaki ile mahdud yarım					

dönümlük tarla dört hisse itibari ile şayan bir hisse					
Salih Ağakaki, Ömer Galigoryanaki, Ali Homataki ve Mehmed Homataki ile mahdud					
Cafer Cangaromalaki, Ali Galigoryanaki, Mustafa Sadıkaki ve yol ile mahdud					
İbrahim Kademaki, Said Galigoryanaki ve Zeyneb Ağakopola ile mahdud bir bab hane üç hisse itibari ile şayan bir hisse					
Zeyneb Ağakopola, İbrahim Karahasanaki, Selim Cebecaki ve Ali Karalaki ve yar ile mahdud altı dönümlük tarla ve deurnunda yetmiş dip zeytin ve saire üç hisse itibari ile şayan bir hisse					
Ali Karalaki, Mustafa Galigoryanaki, Arab Galigoryanaki ve Cemal Yeniçaraki ile mahdud altı dönümlük tarladan nısfı					
Mustafa Dumanaki iki taraftan İbrahim Kademaki, Mehmed Dumanaki ve Ali Ağakaki ile mahdud yirmi dönümlük tarladan nısfı					
Ali Karalaki, Osman Dumanaki, Süleyman Malalaki ve Mustafa Malalaki ile mahdud altı dönümlük tarladan nısfı					
Ali Karalaki, Ali Çauşaki, Mehmed Malalaki ve Mustafa Galigoryanaki ile mahdud ve dört dönümlük tarladan nısfı					
İbrahim Dumanaki, Fatma Domatopola, Mustafa Kademaki, Ali Karalaki ve yol ile mahdud dokuz dönümlük tarla derununda yüz elli dip zeytin eşcarını havi üç hisse itibari ile şayan bir hisse					
İbrahim Karahasanaki, Yusuf Cebecaki ve Arab Malalaki ile mahdud iki dönümlük tarladan nısfı					
Nuri Kuduzaki, Mehmed Muradaki, ırmak ve yol ile mahdud bir dönümlük tarladan nısfı					
İki taraftan Ali Karalaki, Cemal Yeniçaraki ve Osman Dumanaki ile mahdud altı dönümlük bir kıt'a tarladan nısfı					
İbrahim Karahasanaki, Ali Ağakaki ve hendek ile mahdud iki dönümlük kıt'a tarladan nısfı					
İbrahim Ömeraki, Mustafa Malalaki, Süleyman malalaki, Mustafa Karalaki ve yol ile mahdud otuz dönümlük bir kıt'a tarladan nısfı					

Ali Nazifaki, Arab Galigoryanaki, Fatma Ağakopola ve Sıddıka Ağakopola ile mahdud üç dönümlük bir kıt'a bağda üç hisse itibari ile şayian bir hisse					
Mehmed Yeniçaraki, Arab Malalaki, Arab Galigoryanaki ve yol ile mahdud maa avlu iki harab hane üç hissenin biri üç hisse itibari ile bir hisse					
Mustafa Karalaki, Arab Galigoryanaki iki taraftan, Zeyneb Ağakopola ile mahdud bir dönümlük tarla üç hisse itibari ile bir hissedenden şayian nısfı					
Mustafa Galigoryanaki, Arab Galigoryanaki ve iki taraftan Zeyneb Ağakopola ile mahdud beş zeytin eşcarını havi bir evlek tarla üç hisse itibari ile şayian bir hisse					
Ali Sadıkaki, Mehmed Malalaki, İbrahim Kademaki ve Molaselim veresei ile mahdud sekiz zeytin, iki incir eşcarını havi üç hissedenden bir hisseyi üç hisse itibari ile şayian bir hisse					
Ali Ağakaki, Mustafa Malalaki ve yol ile mahdud iki incir eşcarını havi bir dönümlük tarla üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					
Zeyneb Ağakopola, Mehmed Malalaki, Hatice Bakalopola ve yol ile mahdud iki dönümlük tarla üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					
Zeyneb Ağakopola, Malaalaki ile, Mustafa Karalaki ve Sadık Sadıkaki ile mahdud iki dönümlük üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					
Ali Ağakaki, Malaalaki ile Arab Ligoryanaki, Fatma Ağakopola ve yol ile mahdud otuz dönümlük tarla üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					
Mustafa Galigoryanaki, Süleyman Malalaki ve Ali Ağakaki ile mahdud iki dönümlük tarla üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					
Selim Cebecaki, İbrahim kademaki, Mustafa Karalaki ve yol ile mahdud dokuz dönümlük bir kıt'a tarla üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					
Ali Ağakaki, Mustafa Galigoryanaki, Yeniçaraki ile mahdud altı dönümlük tarla üç hisse itibari ile bir hissenin nısfı					

Tablo 53: 108 491 2/4²⁹³

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1. Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1. İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 15 Mayıs 1341 Müstedinin İmza veya mührü (...) sakın Veli oğlu Hasan Malavlaki

²⁹³ BCA, 130..16.13.2/108.491.2.

Tablo 54: 110 501 1/1²⁹⁴

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlışı veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Müteveffa Hasan Gonaraki zevcesi Hatice ve Kerimesi Kibare ve oğulları Hüseyin ve Mustafa	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Larani
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençber	

²⁹⁴ BCA, 130..16.13.2/110.501.1.

Tablo 55: 110 501 1/2²⁹⁵

Cedvel: A

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.
Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabası Larani Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun		Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire									Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyeddi r	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	Armud	İncir	Ayva	Nar	Kavak	Erik	(...)	(...)	Badem						
Hane						1	2				3		Larani karyesi dâhilinde iki oda ve avlu	(...)	(...)			100
Harman Tarlası		2											" "civarında Alonya mevkiinde	"	"			25
Harman Tarlası		1											" " "	"	"			15
Tarla		1	1		1							1	" " " Katoayala	"	"			25
Zeytunluk		1	6										" " " Sohero	"	"			35
"		1	11										" " " Bernana	"	"			50
"		1	4	1									" " " Kasafo	"	"			30
"		2	15										" " " Dosanosi	"	"			60
"		1	5		1								" " " Amoryanako	"	"			30
"		1	7										" " " "	"	"			25
Bağ		1		1	1								" " " "	"	"			25
"	2	2		1	1				5				" " " "	"	"			50
"													" " " "	"	"			15
"	3	2				1	1		5				" " " "	"	"			60
Bağçe													" " " "	"	"			20
Tarla		2		3								2	" " " "	"	"			25
"		1											" " " "	"	"			4
Zeytinlik		2	15										" " " Vakofya	"	"			100

Tarla	2	2		1									" " "	"	"			15
Zeytinlik		1	8	2			2						" " "	"	"			50
"		1	2	2									" " "	"	"			25
Tarla		1											" " " Loryana	"	"			5
Zeytinluk		2	9	1									" " " Loryako	"	"			60
"			1										" " "	"	"			5
Tarla		6											" " " Palayamarsiya	"	"			25
"		15											" " " Palakoparata	"	"			50
"		10											" " " Kefala	"	"			30
"		10											" " " Sipilya	"	"			30
"		8											" " " Etpa	"	"			25
"		5											" " " Kakesakala	"	"			20
Bağçe		3											" " " Sekirsi	"	"			15
Tarla		10											" " " Aksikerfali	"	"			35
"		3											" " " Dolaka	"	"			10
"		5											" " "	"	"			15
"		2											" " " Ahlarya	"	"			5
"		3											" " " Kasofa	"	"			15
Hane													Kandiye Küçük Çarşı mahallesinde bir oda avlu kapı, (...) hissesi	"	"			70
Tarla		5											Larani karyesi civarında Zarspelyo mevkiinde	"	"			15
"		8											" " " Aceramo	"	"			25
Tarla		2											Larani karyesi civarında Mermertavila mevkiinde	"	"			15
Hane													" " dâhilinde bir oda maa-avlu	Müteveffa Gonaraki zevcesi Hatice'ye müteveffa pederi Mustafa Homataki'den irsen.				50
Bağçe		1				2							" civarında Amuryanako mevkiinde	"	"			10
Bağ		1											" " "	"	"			15

Zeytunluk		1	6		1								" " " Kaçyomori	"	"			35
"	2	1	4										" " " Deri	"	"			25
"	2		2										" " " Sohero	"	"			10
"			4										" " " Megaloabeli	"	"			15
"		1	4										" " " Kasafo	"	"			25
"	2	1	8		1								" " " Patitari	"	"			45
"	2		5		1								" " " Peterolako	"	"			30
Bağçe													" " " (...)	"	"			5
Tarla	1	1											" " " Vafini	"	"			4
Bağçe	2												" " "	"	"			3
Tarla	2												" " " Kaseropata	"	"			5
"	2						2						" " " Karabaki	"	"			3
Bağçe								1					" " " (...)	"	"			5
Tarla	1	8											" " " (...)	"	"			25
"													" " " (...)	"	"			1
Zeytunluk			1										" " " Kara Molla	"	"			4
Tarla		5											" " " Penkosi	"	"			15
"		1											" " " Halama	"	"			4
"		1											" " " Koçopalorya	"	"			5
"		5											" " " Anamorpalsi	"	"			20
"		5											Koto karyesi civarında Mekri	"	"			20
"		2											" " " Kafapala	"	"			10
Bağ		2	1										Dorya karyesi civarında Karamoir	"	"			60
Tarla		1											" " " Nira	"	"			4
Zeytunluk	3	1	5				15						Koto karyesi civarında Katoapelor	"	"			25
																		1932 ²⁹⁶

²⁹⁶ Toplama Hatası: Toplam 1732 Altun Türk Lirası iken 1932 olarak yazılmış.

Tablo 56: 110 501 1/3²⁹⁷

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Hüseyin Gonaraki, Selim Gonaraki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Ali Sadıkaki ve Sadık Sadıkaki ve Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Selim Gonaraki, Ali Fafolaki, Arab Boşniyaki ile mahdud					
Ali Karalaki veresesi, Selim Gonaraki ile mahdud.					
Fatma Gonaropola, Selim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki ile mahdud.					
Selim Gonaraki, Faholaki Ali ve Fatma Gonaropola ile mahdud.					
Mustafa Sadıkaki veresesi, Süleyman Molaraki ve İbrahim Dumanaki ile mahdud.					
Rasim Gonaraki, Selim Gonaraki ve yol ile Mahdud.					
Ali Fapodanaki, " " ile mahdud.					
Sait Galikoryanaki, Selim Gonaraki ve Rasim Ghonaraki ile mahdud.					
Selim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki ve Arab Boşniyaki ile mahdud.					
Ali Kapudanaki, Selim Gonaraki, Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Hüseyin Gonaraki ve Rasim Gonaraki					
Mazlum Fafolaki, Selim Gonaraki ve Rtasim Gonaraki ile mahdud.					
Rasim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki ve Fatma Gonaroyola ile mahdud.					
Mazlum Fafolaki, " " ve Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Sait Galiforyanaki, Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Selim Gonaraki ve Hüseyin Gonaraki ile mahdud.					
" " , Rasim Gonaraki ve yol ile mahdud.					
Mazlum Gonaraki, Selim Gonaraki ve yar ile mahdud.					

²⁹⁷ BCA, 130..16.13.2/110.501.1.

Selim Gonaraki ve dere ile mahdud.					
" " , Hüseyin Gonaraki ve Ali Muradaki ile mahdud.					
Hasan Mahmudaki, Mehmed Arifaki ve Mustafa Fafolaki ile mahdud.					
Hasan Mahmudaki tarlası derununda.					
Andonasa Vasitaki, Mazlum Fafolaki dere ile mahdud.					
Osman Molalaki, Ali Tepelaki dere ile mahdud.					
Mehmed Arifaki, Mazlum Fafolaki ve Rasim Gonaraki ile mahdud					
Rasim Gonaraki, Hüseyin Gonaraki ve Selim Gonaraki ile mahdud.					
Hüseyin Gonaraki, Mehmed Arifaki ve Hasan Mahmudaki ile mahdud.					
" " , Rasim Gonaraki ve dere ile mahdud.					
Cafer Sadıkaki, Hüseyin Gonaraki ve Mazlum Fafolaki ile mahdud.					
Hüseyin Boşniyaki veresesi ve Ali Bilalaki ile mahdud.					
Ali Sadıkaki, Hüseyin Gonaraki ve Mazlum Fafolaki ile mahdud.					
Hasan Fafolaki, Mazlum Fafolaki ve Rasim Gonaraki ile mahdud.					
Rasim Gonaraki, yar ve Boşniyaka ile mahdud.					
Mustafa Sadıkaki, yol ve yar ile mahdud.					
Cafer Sadıkaki hanesi ve sokak ile mahdud.					
Sait Galiforyanaki, Hasan Molavaki ve Selim Cebecaki veresesi ile mahdud.					
Hasan Nebaki, Hasan Fafolaki ve yol ile mahdud.					
Ömer Galikoryanaki, Ali Galikoryanaki ve yar ile mahdud.					
Mehmed Homataki, Hüseyin Gonaraki veresesi ve Hasan Gonaraki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Ali Sadıkaki ve İbrahim Dermanaki ile mahdud.					
Mustafa Karalaki veresesi, Ali Fafolaki ve İbrahim Dumanaki ile mahdud.					
Sadıkaki, yar ile mahdud.					
Mehmed ve Ali Sadıkaki, Rasim Gonaraki ve Hasan Gonaraki veresesi ile mahdud.					

Ali Sadıkaki ve yol ile mahdud.					
" " , İbrahim Dumanaki ile mahdud.					
Ali Fafolaki, " " ve Hasan Gonaraki veresesi mahdud.					
Ali Sadıkaki, Mehmed Homataki ve yol ile mahdud.					
Mustafa Galiforyanaki, İbrahim Dumanaki ve hendek ile mahdud.					
Mehmet Sadıkaki, " " ve Ali Nazifaki ile mahdud.					
Ali Sadıkaki, " " hendek ve yol ile mahdud.					
Mehmet Sadıkaki, " " Hasan Molavaki ile mahdud.					
" " "ve yol ile mahdud.					
Ali " , Mehmet Sadıkaki ve yar ile mahdud.					
Ali Sadıkaki, Cafer Sadıkaki ve Mehmed Homataki ile mahdud					
İbrahim Dumanaki, Ali Homataki ve yol Mehmed Homataki ile mahdud.					
Mahmud Hasanaki ve Ali Sadıkaki ile mahdud					
Ali Karalaki veresinin tarlası derununda					
Süleyman Molalaki, Nuri Kuduzaki ile mahdud.					
Mustafa Galiforyanaki, İbrahim Ömeraki Mustafa Dumanaki ile mahdud.					
Mehmed Bialaki, Cafer Sadıkaki ile mahdud.					
Mustafa Fafolaki, Mazlum Fafolaki ile mahdud.					
Arif Banasanaki, Nuri Kuduzaki ve İbrahim Ömeraki veresesi ile mahdud					
İsmail Karasaki, yol ile mahdud.					
Maniva Karaçi, Nikova Azpolitisi, Maniva Gavalasi ve yol ile mahdud.					
" " " " ile mahdud.					
İbrahim Dumanaki, yar ve Mehmed Homataki ile mahdud.					

Tablo 57: 110 501 1/4²⁹⁸

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2. Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi Temmuz 1341 Müstedinin İmza veya mührü KİBARE

²⁹⁸ BCA, 130..16.13.2/110.501.1.

Tablo 58: 110 501 3/1(EK 1)²⁹⁹

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Cemali Ağakaki bin Ahmed ve zevcesi Fatma Hanım binti Hüseyin Recebaki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Gorna
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

²⁹⁹ BCA, 130..16.13.2/110.501.3.

Tablo 59: 110 501 3/2 (EK 2)³⁰⁰

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Armud	Nar	Ayva	Zeytun	Erik	Badem	Muşmula	Elma	İncir	Kavak						aded
Hane Maa-müştemilat													Gorna karyesi dâhilinde	Cemal Ağakaki'nin müteveffa pederi Ahmedaki'den ırsen ve diğer kardeşi müşterasıdır.				250
"													" " "	Cemal Ağakaki'nin mal müşterasıdır.				250
"													" " "	" "				10
Tarla		3											" " civarında Sohoro mevkinde	" " nısfı mal müşterası ve nısfı diğeri pederi Ahmed Ağa'dan ırsen.				50
Zeytunluk		2				20		2					" " Berberanbelli "	" " mal müşterasıdır.				30
Bağ ve tarla	2	2						10		2			" " "	" " "				50
Zeytunluk		5	2	2		80						2	" " Amudarya	" " zevcesi Fatma Hanım'a müteveffa pederi Hüseyin Recebaki'den ırsen				150
"		1				20							" " Katontuşi	" " "				35
Tarla		4											" " Katohalepa	" " "				15
"		20											" " Sakalasi	" mal müşterasıdır.				80
"		2											" " Koraka	" müteveffa pederi Ahmedaki'den ırsen				8
"		1											" " Paravoli	" mal müşterasıdır.				4
Bağçe ve tarla	2	1		2	10		2						" " Halika	" " "				50
"		1			8		3		2		1	2	" " Çelebi Pervoli	" " "				50

³⁰⁰ BCA, 130..16.13.2/110.501.3.

Bağ ve tarla		2				3		3					" "	Pelaya	" " "				50
"		2	2			10		4		2			" "	Apokatmabeli	" müteveffa pederi Ahmed Ağa'dan ırsen				50
Tarla		25											" "	Aplaya	" "mal müşterasıdır.				100
Zeytunluk		2				30		1					" "	Mesevirisi	" " "				150
"		3				40		2					" "	Yorgi Abeli	" " müteveffa validesi Mehtabe Hanım'dan ırsen				160
"		10	1			60		1					" "	Kalivo Topusi	" " müteveffa pederi Ahmed Ağa'dan ırsen.				85
"		10	10			30							" "	Pelakora	" mal müşterasıdır.				55
"		2	5			15							" "	Carelindifa	" " müteveffa Ahmed Ağa'dan ırsen.				35
"		2				40							" "	Pasparosi	" mal müşterasıdır.				175
Bağçe		10											" "	Megalivari	" " nisfı mal müşterası ve nisfı-ı diğeri pederi Ahmed Ağa'dan ırsen				50
Tarla		50											" "	Palenesi	" " müteveffa pederi Ahmed Ağa'dan ırsen				250
"		20												Yesrikanyo	" " "				50
"		30											" "	Kazoharaki	" " mal müşterasıdır.				60
"		10											" "	Halika	" " "				30
"		10											" "	Livarara	" " nisfı mal müşterası ve nisfı-ı diğeri müteveffapederi Ahmed Ağa'dan ırsen				30
"		5											" "	Kaselasi	" mal müşterasıdır.				15
"		1											" "	Kefalya	" " "				5
Zeytunluk		1				10							" "	Vardaka	" " "				30
Bağ		2	2			3							" "	Vorno Abeli	" " nisfı pederi Ahmed Ağa'dan ırsen ve nisfı diğeri mal müşterasıdır.				50
		240	22	4	18	361	5	23	2	4	1	4							2462

Tablo 60: 110 501 3/3 (EK 3)³⁰¹

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
	aded				
Halil Celbaki, Ali Fafolaki ve sokak ile mahdud.	36 Battaniye 12 aded				
İbrahim Celbaki, İbrahim Amoğlaki ve sokak ile mahdud	12 Yatak Çarşafı 12				
Halil Celbaki, Mustafa Ağakaki ve sokak ile mahdud.	15 Çuha Erkek Elbise 1 Tk				
Ali Fafolaki, Karmor Dopola, yol Mustafa Ağakaki ile mahdud.	5 İpek Kuşak 1 aded				
" " , Hüseyin İmamaki ve yol ile mahdud.	10 Beşkir 24 aded				
Mustafa Ağakaki, Horya Ağakopola ve yol ile mahdud.	8 İpekten mamul kadın çarşafı				
Ali Fafolaki, Ahmed Recebaki ve yol ile mahdud.	5 Potin çift 2				
Süleyman Recebaki, Hüseyin İmamaki ve yol ile mahdud.	12 Yatak maa- takım				
Mustafa Recebaki, Ahmed Recenbaki ve yol ile mahdud.	103 Yekün				
Mustafa Ağakaki, Ali Fafolaki ve " " "					
" " ve İbrahim Amoğlaki ile mahdud.					
İbrahim Recebaki, Mustafa Ağakaki ve yol ile mahdud.					
Mustafa Ağakaki, Ali Fafolaki ve yol ile mahdud.					
Ali Fafolaki, Hüseyin halilaki, İbrahim Recebaki ve hüseyin Recebakki ile mahdud.					
Nuri bagaki, Mustafa Ağakaki, Ali Fafolaki ve İbrahim fafaolaki ile mahdud.					
Mustafa Ağakaki, Horya Ağakopola ve yol ile mahdud.					

³⁰¹ BCA, 130..16.13.2/110.501.3.

" " ve Mustafa Fafolaki ile mahdudç					
Ali fafolaki, Mustafa Ağakaki ve İbrahim Fafolaki ile mahdud.					
Mustafa Recebaki, " " ve Hüseyin halilaki ile mahdud.					
Hadreya Ağakopola, Halil Celbaki, Muharrem Ayazaki ve yol ile mahdud.					
" " ve Mustafa Ağakaki ve yol " "					
" " , Mustafa Ağakaki ve Mehmed Bagaki ile mahdud.					
Mustafav fafolaki, Mustafa Ağakaki, İbrahim Fafolaki "					
Mustafa Ağakaki, Mustafa Fafolaki, yol ve Horya Ağakopola ile mahdud.					
Ali fafolaki, İbrahim Recebaki, Mustafa Ağakaki ve Yorgi Zoksasta ile mahdud					
Ahmed Recebaki, Mustafa Fafolaki, Mustafa Ağakaki ve Hüseyin fafolaki ve yar ile mahdud					
Mustafa Ağakaki, İbrahim Recebaki ve Mustafa Fafolaki ve Hüseyin Recebaki yar " "					
Mustafa Fafolaki, Cafer Fafolaki ve Halil Celbaki ile mahdud.					
" " , Mustafa Ağakaki, Horya Ağakopola ile mahdud.					
Hüseyin Kokizjenaki, Hüseyin Diyaksiyoki ve yar ile mahdud					
Ali Fafolaki, Mustafa Ağakaki ve yol ile mahdud					
Hüseyin Keçecaki, Ali Ağakaki ve yar ile mahdud					
Mustafa Ağakaki, Raşide Raçotirla, Ali Fafolaki ve Halil Celbaki ile mahdud.					

Tablo 61: 110 501 3/4 (EK 4)³⁰²

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

2- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 3- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	3- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 4- 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 29 Eylül 341 Müstedinin İmza veya mührü mühür (Cemal) ve zevcesi Fatma

³⁰² BCA, 130..16.13.2/110.501.3.

Tablo 62: 110 501 4/1³⁰³

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Halil Caboraki, zevcesi Mehpere binti Hasan Kuduzaki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Akriya
El-yevm Sakin Bulunduğı Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Seçluk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

³⁰³ BCA, 130..16.13.2/110.501.4.

Tablo 63: 110 501 4/2³⁰⁴

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.
Girit Kandiye Sancağının Monofaçi Kasabası Akriya Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	İncir														Aded
Bağ	2		1									Koto karyesi civarında Livada mevkiinde	Halil Caboraki zevcesi Mehpare Hanım müteveffa pederiHasan Kuduzaki'den irsen.					30
Zeytunluk	2		5	2								" " " "	" " " "					30
"	2		6	3								" " " "	" " " "					40
Tarla	2											" " Babakitresi "	" " " "					5
Bağ		2										" " Katosohora "	" " " "					50
Tarla		5										" " Korki "	" " " "					25
"		3										" " Palemilo "	" " " "					15
"		6										" " Yanopetredavesi "	" " " "					30
Zeytunluk		1	8	2								" " Sakalani "	" " " "					50
Tarla		1										" " Apanoalonya	" " " "					5
		20 ³⁰⁵	20	7								Yekün						280

³⁰⁴ BCA, 130..16.13.2/110.501.4.

³⁰⁵ Toplama Hatası: Toplam 18 dönüm iken 20 olarak yazılmış.

Tablo 64: 110 501 4/3³⁰⁶

Cedvel: B Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Zeyneb Kuduzaki, Sıdika Kuduzaki, Arif Banasanaki veresesiyle mahdud.					
İsmail Karahasanaki, Mehmed Muradaki veresesi ve yar ile mahdud.					
Nuri Kuduzaki, Zeyneb Kuduzaki ve yar ile mahdud.					
Zeyneb Kuduzaki, Nuri Kuduzaki ve yar ile mahdud.					
Arif Banasanaki veresesi ve İbrahim Karahasanaki ile mahdud					
" " " ve yol ile mahdud.					
Zeyneb Kuduzaki, İsmail Karahasanaki ve İbrahim Karahasanaki ile mahdud.					
Zeyneb Kuduzaki, İsmail Karahasanaki ve yar ile mahdud.					
İsmail Karahasanaki ve İbrahim Karahasanaki ile mahdud.					
Zeyneb ve Sıdika Kuduzaki ve dere ile mahdud.					
İbrahim Karahasanaki, Zeyneb Kuduzaki ve Hasan Muradaki ile mahdud.					

³⁰⁶ BCA, 130..16.13.2/110.501.4.

Tablo 65: 110 501 4/4³⁰⁷

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 17 Temmuz 134 Müstedinin İmza veya mührü Mehpare

³⁰⁷ BCA, 130..16.13.2/110.501.4.

Tablo 66: 110 501 5/1³⁰⁸

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Müteveffa Hasan Kuduzaki zevcesi Fatma Hanım binti Nuri Karahasanaki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Koto
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

³⁰⁸ BCA, 130..16.13.2/110.501.5.

Tablo 67: 110 501 5/2³⁰⁹

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.
Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabasının Koto Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire									Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
	Evlek	Dönüm	(...)	Armut	İncir	Badem	Ayva	Elma									
Hane												Koto karyesi dâhilinde iki oda maa avlu	Hasan Kuduzaki zevcesi Fatma'ya mütevaffa pederi Nuri Karahasanaki'den ırsen				100
Tarla		5										" " civarında Sohora mevkiinde	" " " " müteveffiye validesi Mehpare'den ırsen				30
Zeytunluk		2	9									" " " " "	" " " " pederi Nuri Karahasanaki'den ırsen				60
"			1									" " " " "	" " " " müteveffiye validesi Mehpare'den "				5
Tarla		35			2							" " " " Katohori "	" " " " müteveffa pederi Karahasanaki'den "				150
"		15										" " " " "	" " " " "				50
"		20										" " " " Perişerya "	" " " " "				80
Bağ		1	6			3	10	2				" " " " Livada	" " " " müteveffa zevci Hasan Kuduzaki'den ırsen				50
Zeytunluk		1	10	2								" " " " Megalo Lofito	" " " " "				60

³⁰⁹ BCA, 130..16.13.2/110.501.5.

"		2	15		2							" " " Felaga	" " " müteveffiye validesi Mehpare'den ırsen				70
Tarla		6										" " " Morini	" müteveffa zevci Hasan Kuduzaki'den "				20
"		40										" " " Mersiye "	" müteveffa pederi Nuri Karahasanaki'den				200
"		6										" " " Aripaka "	" müteveffiye validesi Mehpare'den ırsen				30
"		5										" " " Eleni "	" " "				25
"		8										" " " Derakona "	" müteveffa zevci Hasan Kuduzaki'den "				30
"		30										" " " Sakladiyana	" müteveffa pederi Nuri Karahasanaki'den "				120
"		15										" " " Kofokoprani "	" " "				60
"		50										" " " Kopranesi "	" " "				200
"		6										" " " Potamiza "	" müteveffa zevci Hasan Kuduzaki'den "				30
Zeytunluk		8	70	10	5	4						" " " Saklani	" 'nin mal-ı müşterasıdır.				250
Harab hane												Vorya " dâhilinde bir oda	" müteveffa pederi Nuri Karahasanaki'den				30
Tarla		20	2		2							" " civarında Hazine mevkiinde	" " "				200
Zeytunluk			2									" " " Karakaki "	" müteveffa pederi Hasan Kuduzaki'den "				10
		275	115	12	11	7	10	2									1860

Tablo 68: 110 501 5/3³¹⁰

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Abidin Kuduzaki, İsmail Karahasanaki, Mehmed Bağaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Nuri Kuduzaki, Arif Banasanaki, Mehmed Muradaki ile mahdud.					
Mustafa Gonaraki, İsmail Karahasanaki ve İbrahim Karahasanaki ile mahdud.					
İbrahim Ömeraki tarlası derununda.					
Arif Banasanaki, yol, yar, İsmail Karahasanaki ile mahdud.					
Mustafa Gonaraki, yol, yar ile mahdud.					
İbrahim ve Hasan Karahasanaki iki taraftan yar ve Manoli Karaçi ve Manoli Gavala ile mahdud.					
Abidin Kuduzaki, Mustafa Banasanaki, Hasan Karahasanaki ile mahdud.					
Nuri Kuduzaki, Abidin Kuduzaki, İbrahim Karahasanaki ve yar ile mahdud.					
Manoli Gavala, Manoli Karaçi, Hasan Muradaki ile mahdud.					
İki tarafı Manoli Karaçi, Mehmed Bağaki ve yar ile mahdud.					
Mehmed Homataki, Manoli Karaçi yar ile mahdud.					
Ali Haydaralaki, Mehmed Bağaki, Manoli Karaçi ve yol ile mahdud.					
Mehmed Homataki, İsmail Karahasanaki, Manolli Gavala ile mahdud.					

³¹⁰ BCA, 130..16.13.2/110.501.5.

İbrahim Karahasanaki, Manoli Karaçi, Abidin Kuduzaki ve yol ile mahdud.					
Ali Karalaki veresesı , Mehmed Homataki, Ali Haydaralaki ile mahdud.					
Ali Haydaralaki, İsmail Karahasanaki, Selim Cebecaki ile mahdud.					
İbrahim ve Hasan Karahasanaki, Selim Cebecaki ve Manoli Karaçi ile "					
" , Hasan Muradaki ve dere ile mahdud.					
Abidin Kuduzaki, Sıdıka Kuduzaki, Halim İshakaki ve dere ile mahdud.					
Manoli Gavala ve iki tarafı sokak ile mahdud.					
Üç tarafı Nikoli Anopolitaki, Manoli Gavala ile mahdud.					
Manoli Gavala tarlası derununda.					

Tablo 69: 110 501 5/4³¹¹

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 15 Temmuz sene 1341 Müstedinin İmza veya mührü

³¹¹ BCA, 130..16.13.2/110.501.5.

Tablo 70: 110 501 6/1³¹²

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Hasan Cemalaki bin Halil	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	
	Şehri	Monofaçi
	Karyesi	Manastıraki
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper ve Berber	

³¹² BCA, 130..16.13.2/110.501.6.

Tablo 71: 110 501 6/2³¹³

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	Ayva	Nar		Elma	İncir										
Hane maa müştemilat									1				Manastıraki karyesi dâhilinde	Hasan Cemalaki'nin mal-ı müşterasıdır.	Girit Kandiye sancağının Monofaçi Pergo kazasının tahvil ve tasarruf defterinde mukayyedir			150
Arsa					1								“ “ “					5
Bahçe maa kapu	2			5		1							“ “ “					50
Bahçe maa ma-i cari	2				1	1	2						“ “ “					100
Zeytunluk		1	10										“ civarında Sohero mevkiinde					100
“	2		5										“ “ Abeles					15
Zeyunluk ve tarla		15	50										“ “ Kapus					120
Tarla	1	3											“ “ Kefalaka					25
“	2	1											“ “ Serakenya					10
“		1											“ “ Sohero					15
Zeytunluk		2	11										“ “ Limnes					60
“		1	14										“ “ Mezarlika					50
“	2	1	15					1					“ “ Vasiyeryaki					30
Tarla		4											“ “ Kabanu					25
Yekûn	2	31 ³¹⁴	105	5	2	2	2											755

³¹³ BCA, 130..16.13.2/110.501.6.

³¹⁴ Toplama Hatası: Toplam 29 dönüm iken 31 dönüm olarak yazılmış.

Tablo 72: 110 501 6/3³¹⁵

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Mehmed Nispenayanaki hanesi ve Mustafa Eşyanaki bahçesi ve sokak ile mahdud.					
" " tarlası ve Mustafa ve Mehmet eşyanaki tarlaları ve sokak ile mahdud.					
İki taraftan sokak ve diğer taraftan Mehmet Eşyanaki ve Mehmed Nispenayanaki ile mahdud					
İbrahim Sileraki, Mehmet Nispenayanaki bahçeleri ve hendek ile mahdud					
Mehmet Nispenayanaki iki taraftan ve diğer taraftan Huriye Serdaropula ile mahdud					
İki taraftan Huriye Serdaropula, Manuli Pelataki ve yar ile mahdud					
Mehmet Eşyanaki, Faful Sidaki veresesı, İsmail ve İbrahim Sadıkaki ile mahdud					
Derviş Dağlaki veresesı, yol ve İbrahim Eşyanaki ile mahdud					
Mehmet Eşyanaki, Hasan Terzaki ve yar ile mahdud					
İbrahim Sakazaki, İbrahim Eşyanaki ve yar ile mahdud					
" " , yol, manuli perasanaki ve fettah mazlumaki ile mahdud					
Mehmet Nispenayaki, İbrahim Eşyanaki ve Hüseyin Cemalaki ile mahdud					
" " , Bilal nispeyanaki ve yol ile mahdud					
Yorgi Yamalaki, iki taraftan yol ile mahdud.					

³¹⁵ BCA, 130..16.13.2/110.501.6.

Tablo 73: 110 501 6/4³¹⁶

Müşadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müşadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdşr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 18 Safer sene 1341 Müstedinin İmza veya mührü

³¹⁶ BCA, 130..16.13.2/110.501.6.

Tablo 74: 110 501 7/1³¹⁷

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlışı veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Müteveffa Mustafa Zekeraki Zevcesi Aliye Hanım binti Osman Caferaki ve oğlu Cengiz diğer oğlu Abdullah'dan Mustafa Zekeraki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Ayoselemi
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

³¹⁷ BCA, 130..16.13.2/110.501.7.

Tablo 75: 110 501 7/2³¹⁸

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire													Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyed dir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
Arşun murabba hesabı ile			Zeytun	Nar	Armud	Muşmula	Kavak	Badem	Erik	Limon	İncir	Elma	Ayva	Dut	Asma						
Hane (1000)																Ayoselemi'de	Müteveffa Mustafa Zekaraki'den zevcesi Aliye Hanım'a oğlu Cengiz ve Abdullah'dan ırsen				200
" (500)																" "	" " "				70
" (500)																" "	kinin zevcesi Aliye Hanımın mal-ı müşterasıdır	Yunan hükümetinin tahavvül ve tasarruf defterinde mukayyed			150
Tarla		3														Ayoselemi karyesi civarında	" " "	"			200
"		2									2					Şekobola mevkiinde	" " "	"			60
Zeytunluk ve tarla		20	40 0		10											Ayoselemi karyesi Tepe dahilinde	" kiden zevcesi Aliye Hanıma oğlu Cengiz Abdullah'dan ırsen				800
" "		3	50								1					" (...)Rezesi mevkiinde	" " "				60
Tarla		1	2								3					Meseanbela "	" " "				40
"		2	12				100						2			" " Paspolya	" kinin zevcesi Liye Hanımın mal-ı müşterasıdır.	Yunan hükümetinin tahavvül Tasarruf defterinde mukayyed			40
"		8	15				50				3		3			" Peristera "	" kiden zevcesi Aliye Hanım oğlu Cengiz ve Abdullah'dan ırsen				100
"		1	8													" " "	" " "				30

³¹⁸ BCA, 130..16.13.2/110.501.7.

"		1	9												" " "	" " "				25
"		3	25												" " " Kadisi	" " "				100
"		1	8												" " Katoanbela	" " "				15
"	2		3												" " Ato	" " "				8
"		15	10 0												" " Mofato	" " "				150
"		4			2			10			4				" " Amanoanbela	" " "				40
"		40													" " " Kalamoridesi "	" kinin zevcesi Aliye Hanım'ın mal-ı müşterasıdır.	Yunan hükümetinin tahavvül ve tasarruf defterinde mukayyed.			150
"		5													" " Karabaş	" kinin mahdumu (...) mal-ı müşterasıdır.	" "			40
"		3													" " "	" kiden zevcesi Aliye Hanım oğlu Cengiz ve Abdullah'dan irsen				20
"		10													" " Raşidena	" " "				60
"		2													" " Bestemtolovi "	" " "				15
"		20													" " Hatovali	" " "				50
"		4													" " Derda	" " "				15
"		6														" " "				20
"		1	20												" " "	" " "				10
"		4													" " Bayramkefali	" " "				15
"			3												" " Akopola "	" kinin zevcesi Aliye Hanım'ın mal-ı müşterasıdır.	Yunan Hükümetinin (...) Tahavvül ve tasarruf defterinde mukayyed.			6
"		6	8							1					Yimani karyesinde Polito mevkiinde	" " "	" "			75
"		3													" " (...)	" " "	" "			30
	2	168	66 3		12		150	10			14	5			Yekün					2594
(1) Şayet Müstedinin muhtelif şehirlerde emvali var ise her mahaldeki emvali için ayrı, ayrı beyanname itası lazımdır.																				
(2) Hududu üçüncü sayfada gösterir.																				
(2) Tapu senedlerinin adem-i mevcudu halinde hukuk-u tasarrufiyenin ne suretle isbat edileceği izahı ve mülkün hududu tayin edilmelidir.																				

Tablo 76: 110 501 7/3³¹⁹

Cedvel: B Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altun Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Muharrem Pisilaki hanesi, yağhane, Hasan Zeydinaki, tarlası ile mahdud.					
Yanni Zaharaki ile, Kerim Zeydiyanaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Aristidi Ağterihanasi ve sokak ile mahdud.					
İsmamil Rüstemaki, Kerim Zeydiyanaki, Hasan Lokmanaki haneleri ile ve sokak ile mahdud.					
Hüseyin Lokmanaki ve iki tarafı yol ile mahdud.					
İsmail Rüstemaki, Yorgi Vasilaki ile, İbrahim Musalaki, Yanni Besimolaki tarlaları ile mahdud.					
Nikoli Zangaki ile, Mikail Simolaki ile İbrahim Madrogoraki, tarlası ile mahdud.					
Kasantazi Terzaki ile Yanisi Zaharaki, Hasan Rüstemaki " "					
Ali Malaşkaraki, Kerim Zeydiyanaki, (...) " "					
Ali Politaki, Hüseyin veresesi, Malaşkaraki tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Mustafa Baba, Jojer Terzaki ile, Hüseyin İsmailaki " " "					
Nusret İstiyakaki, Yanni Zaharaki ile " "					
Emanuel ve Vasilaki ile İbrahim Çoraki zevcesi Ayşe " "					
Lozi Horaki, Mihail Pesimolaki " "					
Lozi Horaki, Hüseyin Zeydiyanaki " "					
Hüseyin İsmailaki, Hüseyin Zeydiyanaki, Mustafa Baba " "					

³¹⁹ BCA, 130..16.13.2/110.501.7.

Nikola Osi, Frangaki ile Hüseyin Arifaki tarlalarıyla "					
Nuri Çoraki, Arsidiki, (...) Jojer Terzaki ile "					
Joger Terzaki, Hasan Zeydiyanaki, Jojer Canganaki ile "					
Hasan Zeydiyanaki, Nikoli Ferangaki ile, tarlalarıyla Canganaki " "					
Nikoli Zevanganaki ile Yanni Dodyaki tarlalarıyla ve çay ile mahdud.					
Manolisi Vasilaki ile tarlalarıyla ve iki tarafı yol					
Hüseyin Arifaki, Kostantino Kalemineraki, Hüseyin Cemalaki tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Arifaki, Jojer İstedyanaki ile Mustafa Baba tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Hasan Politaki, İsmail Rüstemaki Tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Kerim Zeydiyanaki, Hüseyin Politaki " " "					
Ali Malazakiyaki, Kerim Zeydiyanaki, Muharrem İspilaki tarlalarıyla mahdud.					
Hüseyin Lokmanaki ile, Mustafa Zekeriyaki zevcesi Aliye tarlalarıyla ve her iki tarafı yol					
İbrahim Musazaki, Hüseyin Mahmudaki tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Nikolo Marasi Farangaki ile Lion Yanni Kanaki ile tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					

Tablo 77: 110 501 7/4³²⁰

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 31 Mayıs Sene 341 Müstedinin İmza veya mührü Aliye Cengiz Abdullah

³²⁰ BCA, 130..16.13.2/110.501.7.

Tablo 78: 110 501 8/1³²¹

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Sait Efendi bin Ömer Sadıkaki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	Monofaçi
	Karyesi	Gasi
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Ticaret	

³²¹ BCA, 130..16.13.2/110.501.8.

Tablo 79: 110 501 8/2³²²

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesane-i Sathkiye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire	Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun						
Hane (250) arşın rub'u hesabıyla					Gasi karyesi dâhilinde	Pederi Hasan Efendi Sadıkaki bin Hasan tarafından hibe edilmiştir.			200
Zeytunluk	2		4		" İsmailena mevkiinde	Validesi Hatice Hanım binti İsa			10
Tarla		2			" " Madresi "	" " "			8
"	2				" " Karavasina	" " "			4
Zeytunluk	3		3		" " Ferhato	" " "			12
Tarla		2			" " Petrazesi	" " "			6
"		1			" " Leroşıta	" " "			4
Zeytunluk		6	60	3	" " Dastrika	" " "			200
"		1	4		" " Berukya	Pederi Ömer Efendi Sadıkaki bin Hasan tarafından "			15
Tarla		18			Rosohorya Ceylanziya	Validesi Hatice hanım binti İsa			60
"		2			" " Folidisi	" " "			10
"		4			" " Korumiyesi	" " "			15
"		6			" " Zaharya	" " "			100
"		3			" " Terohalosi	" " "			40
"		12			Gasi karyesi Pelaya	" " "			40
"	2				Gasi karyesi Senderna	" " "			5
	1	59 ³²³	71	3	Yekün				729

³²² BCA, 130..16.13.2/110.501.8.³²³ Toplama Hatası: Toplam 57 dönüm iken 59 dönüm olarak yazılmış.

Tablo 80: 110 501 8/3³²⁴

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Mustafa Sadıkaki, Hüseyin Rıdvan Efendinaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Ali Avlonaki, Hasan Musazaki, Mustafa İsazaki emlakıyla ve set ile mahdud.					
Emlak-ı mülk Musazaki ve İbrahim Ahmedaki veresesi ve yol ile mahdud.					
Hasan Sadıkaki, Hüseyin Musazaki emlakıyla ve iki tarafı yol ile mahdud.					
Mustafa Ahmedaki, Mustafa Yakubaki veresesi ve yol ile mahdud.					
Fafol Sadıkaki veresesi, Ali Celbaki veresesi ve set ve yol ile mahdud.					
Mustafa Ahmedaki, Hüseyin Cemalaki emlakıyla ve yol ile mahdud.					
Mustafa Yakubaki veresesi, Yuvan Kalemkaraki, Mustafa İsazaki.					
Ali Sileraki, Mehmed Musazaki ve yol ile mahdud.					
Mustafa İsazaki, Fafola Sadıkaki veresesi ve yol ile mahdud.					
" " , Rıdvan Sadıkaki ve yar ile mahdud.					
Ali Avlonaki, Mustafa İsazaki, Rıdvan Sadıkaki ve yar veyol ile mahdud.					
Süleyman Bayraktarakı veresesi, Manoli Hüzünaki, Ali Avlotaki ve yol "					
Mustafa İsazaki, Manoli Linanoti ve yol ile mahdud.					
Mustafa " ve Mustafa Yakubaki veresesi Yanni Kalemkaraki ve Fafol Sadıkaki veresesi ve yol ile mahdud.					
Necmi Sadıkaki, Hasan Musazaki, Mustafa Yakubaki veresesi ve hendek ile mahdud.					

³²⁴ BCA, 130..16.13.2/110.501.8.

Tablo 81: 110 501 8/4³²⁵

Sual: Cevab

Malın bulunduğu kaza, karye, mahalle: Girit Kandiye sancağının Monofaçi kazasına tabi Gasi ve Pezya kazasına tabi Rosohorya karyeleri

Altun Türk lirası hesabıyla kıymeti		Emlak ve Arazinin Tain Bulunduğu Mahal Mahalle, Mevkii, Sokağın ismi ve Numerosu	Dönümü		Arazinin Yetiştirdiği Mahsulatın Nevü: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve Saire			Arşun Murabba Hesabı ile	Hududu	Mülahazat
Aded			Evlek	Dönüm	Zeytun	İncir				
200	Hane	Gasi karyesi dahilinde						250	Mustafa Sadıkaki, Hüseyin Rıdvan Efendinaki haneleri ve sokak ile mahdud.	Pederi Ömer Efendi Sadıkaki tarafından hibe edilmiştir.
10	Zeytunluk	" İsmailena mevkiiinde	2		4				Ali Avlonaki, Hasan Musazaki, Mustafa İsazaki, emlakı ve set ile mahdud.	Validesi Hatice Hanım binti Ali
8	Tarla	" " Madesi		2					İlhami Melek Musazaki ve İbrahim Ahmedaki veresesi ve yol ile mahdud.	" " "
4	"	" " Karatatina	2						Hasan Sadıkaki, Hasan Musazaki emlakıyla ve diğer tarafı yol ile mahdud.	" " "
12	Zeytunluk	" " Ferhato	3		3				Mustafa Ahmedaki ve Mustafa Yakubaki veresesi ve yol ile mahdud.	" " "
6	Tarla	" Peterazesi		2					Fafola Sadıkaki veresesi, Ali Celbaki veresei ve set ve yol ile mahdud.	" " "
4	"	" " Neruşiti		1					Mustafa Ahmedaki, Hüseyin Cemali Hasırlaki emlakı ile ve yol mahdud.	" " "
200	Zeytunluk	" " Dastrika		6	60	3			Mustafa Yakubaki veresesi ile Yovan Kalemkaraki, Mustafa İsazaki "	" " "
15	"	" " Perukya		1	4				Ali Sileraki, Mehmed Musazakizaki ve yol ile mahdud.	Pederi Ömer Efendi Sadıkaki
60	Tarla	Sohorya " Ceylamozya "		18					Mustafa İsazaki, Fafola Sadıkaki veresei ve yol ile mahdud.	Validesi Hatice Hanım binti Ali
10	"	" " Kolipvi		2					Mustafa " , Rıdvan Sadıkaki ve yar ile mahdud.	" " "
15	"	" Kurumetyesi		4					Ali Avlonaki, Mustafa İsazaki, Rıdvan Sadıkaki ve yar ve yol ile mahdud.	" " "
100	"	" " Zaharya		6					Süleyman Bayrakytaraki veresesi, Manoli Harunaki, Ali Avlotaki ve yol "	" " "
40	"	" Terohalovi		3					Mustafa İsazaki ve Manoli Leylanoti ve yol ile mahdud.	" " "
40	"	" " Pelaya		12					Mustafa İsazaki ve Mustafa Yakubaki veresesi ve Yanni Kalemkaraki ve Fafol Sadıkaki veresesi ile mahdud.	" " "
5	"	Gasi karyesi Seterya	2						Nesimi Sadıkaki, Hasan Musazaki, Mustafa Yakubaki veresei ve hendek ile mahdud.	" " "
729				59	71	3		250	yekün	

Balada evsafı cinsi ve miktarı ile kıymetleri muharrer emval Girit Kandiye Sancağının Monofaçi kazasına tabi Gasi karyesi ahalisinden olup elyevm Çirkince'de mübadeleten sakın Said Efendi Sadıkaki'ye pederi Ömer Efendi Sadıkaki bin Hasan ve validesi Hatice Hanım tarafından tarihten altı sene mukaddem hibe suretiyle terk ve teberu edilmiş ve mumaileyhin Girit'ten mübadeleten infıkaki olan Fi 13 Ağustos 1339 tarihine kadar yed'i tasarrufunda bulunmuş olduğunu ve ondan sonra cümlece malum olduğu üzere Yunan hükümetinin yed'i zaptına geçtiğini tasdik eder ve (...) hilafı zuhurunda her türü mesuliyeti kanuniyeyi kabul eder olduğumuzu natık iş bu şahadetname ita kilindi.

³²⁵ BCA, 130..16.13.2/110.501.8.

Tablo 82: 110 501 8/5³²⁶

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Müstedinin İmza veya mührü Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 23 Ağustos 341

³²⁶ BCA, 130..16.13.2/110.501.8.

Tablo 83: 110 501 9/1³²⁷

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Mustafa Fafolaki bin Fafol Karalaki	
Memleketi	Sancağı	Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Gorna
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençber	

³²⁷ BCA, 130..16.13.2/110.501.9.

Tablo 84: 110 501 9/2³²⁸

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire												Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
	evlek	dönüm	zeytun	nar	armud	muşmula	kavak	badem	...	...	incir	elma	ayva	dut						aded
Hane (arşun murabbai 2500)											1				Gorna karyesinde	Haneyi kendim inşa ettirdim. Arsayı pederimden müntakil				280
Harab hane (3200)											2				" "	Satın aldım				50
Bağ hane			Dört hissede bir hissesi												" "	Yanını neyi kendim inşa ettirdim. Arsası pederimden müntakil				300
Tarla ve bağçe	2	3													" " Vurto mevkiinde	Pederimden müntakil				60
bağçe		3				3			2	1	2		3		" " Abanoye Ravoli	"				25
Tarla		7	2	(maa ağıl)							1				" " Kefalovirisi	"				20
Harman tarlası ve bağ		6	5	(derununda sekiz amelelik razaki bağı vardır.						1		5			" " Karavatana	"				300
Sebze bağçesi ve tarla		10		4			60			1		5			" " Sohero	Nısfı pederimden müntakil nısf-ı diğeri satın aldım				300
"		7		2		4			1	1		4		1	" " Katovirisi	Satın aldım				100
Bağ		6	10					14	30		4				" " "	Pederimden müntakil				120
Zeytunluk		2	12												" " ... "	Satın aldım				50
"		5	15												" " Zira	Pederimden müntakil				25
Tarla		5													" " Belayi "	"				10
"		25													" " Petrazesi	Satın aldım				25
"		4		(maa ağıl)											" " Madresi	"				10

³²⁸ BCA, 130..16.13.2/110.501.9.

Zeytunluk ve tarla		25	20												" "	Rimadya	Pederimden müntakil							100
Tarla		30		(maa ma-i cari)												" "	Livadya	"						"
Sebze bağçesi	2			2			2		3		1				" "	Pervolaki	"							10
"	2						15								" "	Mahmud Zapervoli	"							100
Bağ		5													" "	Petrazesi	"							15
"		1													" "	"	"							150
Zeytunluk		15	80	7											" "	Pelati Haraki	Satın aldım							25
Tarla		25													" "	Tarapeza	Pederimden müntakil							15
"		12													" "	Bayira	"							150
"		40													" "	Etetekif	Satın aldım							25
"		12													" "	Apanir	Pederimden müntakil							8
"		4													" "	Etetekif	Satın aldım							80
"		40									1				" "	Livazera	"							100
"		52													" "	Sopata	Pederimden müntakil							16
"		8													" "	Karadenana	"							40
"		25													" "	Sakala	Satın aldım							500
Sebze bahçesi ve tarla		350	Üç Ma-i cari										3		" "	Soro	"							40
Tarla		18													" "	Bayiresi	"							100
Zeytunluk		10	40												" "	Hodraharata	"							15
"		3	5												" "	Lofito	"							60
"		11	50												" "	"	Pederimden müntakil							125
"		13	10 0		5						4				" "	Sodalet	"							15
Tarla		6													" "	Azjironero	"							60
"		30													" "	Arami	"							25
"		18													" "	Baraksani Virisi	"							8

"		3		1										" " Amuzo Harako	"					100
Zeytunluk		16	10 0	3										" " Sohoro	"					40
Tarla		22												" " Volizmata	"					50
Tarla		25												" " Arab Horafya	Satın aldım					30
"		16												" " Ostavirisi	"					15
"		2	3				10							" " Mersiyesi	Pederimden müntakil					
														" " Kocinali	"					3735
	3	922	41 2	15	9	7	47	14	38	4	19	14	3	1						
Hududu üçüncü sayfada gösterir. (1) Şayet Müstedinin muhtelif şehirlerde emvali var ise her mahaldeki emvali için ayrı, ayrı beyanname itası lazımdır. (2) Tapu senedlerinin adem-i mevcudu halinde hukuk-u tasarrufiyenin ne suretle isbat edileceği izahı ve mülkün hududu tayin edilmelidir.																				

Tablo 85: 110 501 9/3³²⁹

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Halil Halilaki, Mustafa Bercaki, Cafer Kafolaki, Mehmed Fafolaki haneleri ve sokak.					
Mustafa Ağakaki, Caki Ağakaki, İbrahim Amolaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
İbrahim Fafolaki, Hüseyin Halilaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Hasan Fafolaki, Mehmed Fafolaki, Hasan Zılaki tarlası ile ve yol ile mahdud.					
Hasan Halilaki, Mehmed Fafolaki, Hasan Fafolaki bahçeleri ile mahdud.					
Üç tarafı Ali Fafolaki tarlaları bir tarafı yol ile mahdud.					
İki tarafı sokak bir tarafı Mustafa Ağaki, Hüseyin Fafolaki bahçesi ile mahdud.					
Hüseyin Fafolaki, Bayram Dervişaki, Halil Halilaki tarlaları ile ve yol ile "					
" , Ali Fafolaki bahçeleri ile ve yol ile mahdud.					
Mustafa Ağakaki, Hüseyin Fafolaki, Hacı Ağakaki ve Cafer Fafolaki Bahçeleri ile mahdud					
Ali Rıdvanaki, Mustafa Ağakaki zeytinlikleriyle ve yol ile mahdud.					
Mustafa Ağakaki tarlası, Hüseyin Halilaki zeytinlikleri, Mehmed Ahmedaki zeytinlikleri ve yol ile mahdud.					
Mehmed Fafolaki, Hüseyin Fafolaki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Fafolaki, Mehmed Fafolaki, İbrahim Recebaki tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Hasan Halilaki, İbrahim Recebaki tarlalarıyla mahdud					
Ali Rıdvanaki, Hüseyin Fafolaki tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Mehmed Ahmedaki, Hüseyin Molarhaki, İbrahim Halilaki ve ali Fafolaki tarlalarıyla mahdud					
Hasan Halilaki, Mehmed Ahmedaki, Hüseyin Reteknataki bahçeleriyle mahdud.					
İbrahim Recebaki, Hüseyin Halilaki, Mehmed Ahmedaki bahçeleriyle ve yol ile mahdud					
Hüseyin Fafolaki, Mehmed Fafolaki bağları ve Hüseyin Halilaki tarlasıyla					

³²⁹ BCA, 130..16.13.2/110.501.9.

Mehmed Befaki, İbrahim Recebaki, (...) Fafolaki bağlarıyla mahdud.					
Cafer Fafolaki, Mehmed Yekaki, Ali Rıdvanaki zeytinlikleriyle mahdud.					
Demir Viyatikaki, Mehmed Fafolaki, Hüseyin Fafolaki tarlaları ve yol ile "					
Hüseyin Halilaki, Mehmed Ahmedaki, Mehmed Fafolaki tarlalarıyla "					
İki tarafı derei diğer tarafı yol ile mahdud.					
Ağakaki Mustafa, Ahmed Recebaki, Mustafa Viyakitaki tarlaları ile mahdud.					
Ali Fafolaki tarlalarıyla üç tarafatan, bir taraftan Ahmed Recebaki tarlasıyla mahdud.					
Mehmet Bekaki, Hacaki Ağakaki, Hüseyin Fafolaki tarlalarıyla ve yol ilde "					
Hüseyin Halilaki, Halil Celbaki tarlalarıyla ve yol ile mahdud					
Hacaki Ağakaki, Mustafa Ağakaki "					
" " " "					
İki tarafı hendek ve bir tarafı sıra köprüsü ve Mustafa Ağakaki tarlasıyla ve yol ile mahdud.					
Hacaki Ağakaki, Hüseyin Retemkebotaki, Halil Celbaki ve Nikoli Manoraki tarlalarıyla mahdud.					
Hüseyin Fafolaki, Hüsein Retemnotaki, Hasan Halilaki ve nikolaki ve Manoraki "					
" " " zeytinlik, yol, Halilaki Hasan zeytinlik ile mahdud					
" " , Selim Dervişaki, Hasan Halilaki, zeytinlikleriyle mahdud.					
Hasan Halilaki, Hüseyin Fafolaki, Ahmed Ahmedaki "					
Halil Halilaki, Hüseyin Fafolaki zeytinlikleriyle ve hendek ile mahdud					
Selim dervişaki, Mehmed Fafolaki, Hasan Bakaki tarlalarıyla ve yol ile mahdud					
Vasiloyani, Ofata Andoki tarlalarıyla ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Dervişaki, Hüseyin Fafolaki "					
" " " "					
Hüseyin Recebaki tarlası ve üç tarafı yol ile mahdud					
Hüseyin Halilaki, Ahmed Ahmedaki, Hüseyin Fafolaki tarlalarıyla mahdud					
Hüseyin Bakaki, Hüseyin Halilaki, Mehmed Kabaraki tarlalarıyla mahdud.					
Ali Fafolaki, Mustafa Ağakaki, Mustafa Repyakitaki "					
" " " "					
Hüseyin Fafolaki, Ali Rıdvanaki, Ali recebaki, Mehmed Fafolaki tarlalarıyla mahdud.					
Ali Fafolaki, Hasan Hailiaki tarlalarıyla mahdud.					

Tablo 86: 110 501 9/4³³⁰

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	1-İstimlâk edilen emlakım yoktur. Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 11 Mayıs 341 Müstedinin İmza veya mührü

³³⁰ BCA, 130..16.13.2/110.501.9.

Tablo 87: 110 501 10³³¹

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Müteveffa Hüseyin Fafolaki bin İbrahimin, zevcesi Nesibe binti Rıdvan Rıdvanaki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Gorna
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı		

³³¹ BCA, 130..16.13.2/110.501.10.

Tablo 88: 110 501 10/2³³²

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
Arşun murabba hesabı ile	Evlek	Dönüm	Zeytun Ağacı	Armud Ağacı														aded
Hane (200)													Gorna karyesi dahilinde: Bir oda, bir matbah, bir avlu	Mal-ı Müşterasisır	Tapu senedatım ve evrak-ı nakdiyem Girit Rumları tarafından vuku bulan yağmada zayı olmuştur.			250
Sebze bağçesi	2												Amoryelesı karyesinde Pervola mevkiinde	Pederinden müntakıl				10
Harman tarlası		1											" " Aloni "	" "				5
Tarla		5		1									" " Harika "	" "				20
"		3											" " Trolidya "	" "				12
"		2											" " " "	" "				8
"		7											" " Agornani Halepa "	" "				28
"		6											" " " Ziyokafalya "	" "				24
"		8											" " Kavosi "	" "				32
"		10											" " " Elenika "	" "				50
"		4											" " Abasi "	" "				16
"		15											" " Megalivari "	" "				45
"		5											" " Kalonbahtiyar Haraki "	" "				20
"		1											" " Pervola "	" "				6
Zeytunluk		2	15										" " Elenika "	" "				75

³³² BCA, 130..16.13.2/110.501.10.

"	2	1	7									" " Rimadi "	" "				35
"		1	10									" " Perama "	" "				50
"		3	20	3								" " Ayandoni "	" "				80
"		2	12									" " Hosto Haraki "	" "				60
"		1	10									" " Perama "	" "				40
"		2	14	3								" " Hosto Haraki "	" "				55
"		3	14									" " Trolidya "					42
Yağhane		(Kırk hisse itibari ile şayan altı buçuk hissesi)										" " " "	" "				80
Tarla		10										" " Elenika mevkiinde	" "				30
		93	102	7								Yekün					1073

Tablo 89: 110 501 10/3³³³

Cedvel: B Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Mehmed Fafolaki, İbrahim Fafolaki, Hüseyin Fafolaki haneleri ve sokak ile mahdud.					
Timur Rıdvanaki, Timur Mala İbrahimaki, Halil Keçecaki bahçeleri ile mahdud.					
" " , Mustafa Keçecaki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
Cemali Keçecaki tarlası ve yol ile mahdud					
Hüseyin Çavuşaki tarlası ve yol ile mahdud.					
Hasan Dervişaki, Mehmed Müdüraki tarlaları ve yol ile mahdud.					
Arab Zeydiyanaki, Mehmed Rıdvanaki tarlası ve yol ile mahdud.					
İbrahim Recebaki, Ali Kademaki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Kokinoyenaki, Cafer Cemalaki, Süleyman Cemalaki tarlalarıyla mahdud.					
Ahmed Mavroyanaki, İbrahim Malazaki tarlaları ve dere ve yol ile "					
Timur Rıdvanaki, Ahmed Dervişaki, Halil Keçecaki tarlalarıyla ve yol ile "					
" " , Ömeraki Öçmer , Cafer Cemalaki tarlaları ile ve yol ile "					
" " , TimurMala İbrahimaki, Ahmed Mavroyanaki tarlaları ile "					
" " , Ahmed Dervişaki, Hüseyin Çavuşaki tarlaları ile mahdud.					
Cafer Keçecaki, Halil Keçecekicaki, zeytinlikler ve dere ile mahdud.					
Halil ve İbrahim Garipneyaki, " " "					

³³³ BCA, 130..16.13.2/110.501.10.

Timur Rıdvanaki, Halil Mala İbrahimaki, " ve yar ile "					
" " " " , Mustafa Ağakaki, zeytinlikler ile mahdud.					
" " " , zeytinlikle ve dere ile mahdud.					
" " " , Mustafa Keçecaki, zeytinlikleriyle ile mahdud.					
" " " " , Cafer " " " " "					
Halil Keçecaki, Hüseyin kokinoyenaki, "					
Timur Rıdvanaki, Cafer Keçecaki gübrelikleriyle ve sokak ile mahdud.					
Dere, yol, Halil Cıbagı tarlası ile mahdud.					

Tablo 90: 110 501 10/4³³⁴

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi Mayıs sene1341 Müstedinin İmza veya mührü Nesibe binti Rıdvan Rıdvanaki

³³⁴ BCA, 130..16.13.2/110.501.10.

Tablo 91: 110 501 11/1 (EK 5)³³⁵

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Bayram İbrahim Dervişaki bin Bilal	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Gorna
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

³³⁵ BCA, 130..16.13.2/110.501.11.

Tablo 92: 110 501 11/2 (EK 6)³³⁶

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Cedvel: A

Girit Kandiye Sancağının Monofaçi Kasabasında Gorna Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun			Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire									Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyeddır	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
...			Zeytun	Nar	Armud	Muşmula	Kavak	Badem	Erik	Limon	İncir	Elma	Ayva						aded
Hane (600)														Gorna karyesinde	Kırk sene mukaddem vefat eden pederinden müntakil.	Tapu senedleri ve evrak-ı tasfiye-i sairem Yunanlılar tarafından imha edilmiştir.			200
Harmanlık		1												"civarında Palalona mevkiinde	" " "				40
Zeytunluk		1												" " " Mortanana	" " "				50
Sebze bahçesi		2	1	2	1			2	1	1		15		" " " Kalodi	" " "				100
Tarla		4												" " " Anemomilo	" " "				20
"		6												" " " Mozoharako	" " "				30
"		4												" " " Armi	" " "				20
Zeytunluk		10									1			" " " Volizmata	" " "				100
"		3			6				3					" " " Mozarya	" " "				100
"		3							4					" " " "	" " "				50
"		1												" " " Lofito	" " "				20
Bağ		4			1									" " " Livadya	" " "				50
Tarla		1												" " " Lako	" " "				10

³³⁶ BCA, 130..16.13.2/110.501.11.

"		15											" " " Petrota	" " "				100
Zeytunluk		3			2		5				2		" " " Katovirisi	" " "				100
Hane (500) Arşun ve Mürebbiyan													Bazya karyesi dâhilinde	25 sene evvel vefat eden hemşiresi Fatma'dan				20
Samanlık		2											" " " civarında Sohoro	" " "				50
Zeytunluk		2	3										" " " Vasyezesi	" " "				50
Tarla		3											" " " Yalakora	" " "				20
"		10											" " " " "	" " "				30
"		4											" " " Neyinika	" " "				15
"		10											" " " Bakaryana	" " "				50
"		10											" " " Arkalasi	" " "				100
"		5											" " " Perasinik	" " "				50
Zeytunluk		2											" " " "	" " "				100
Bağ	2												" " " Mesambela	" " "				20
Tarla		6											" " " Ayyanni	" " "				30
	2	112	4	2	9	1	5		9		4		15					1525
(1) Şayet Müstedinin muhtelif şehirlerde emvali var ise her mahaldeki emvali için ayrı, ayrı beyanname itası lazımdır. Hududu üçüncü sayfada gösterir. (2) Tapu senedlerinin adem-i mevcudu halinde hukuk-u tasarrufiyenin ne suretle isbat edileceği izahı ve mülkün hududu tayin edilmelidir.																		

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

³³⁷ BCA, 130..16.13.2/110.501.11.

İbrahim Macaraki ve Halil Macaraki tarlaları ile mahdud.					
İbrahim Macaraki ve Halil Macaraki zeytinlikleri ile "					
Hasan Macaraki, Halil Macaraki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
Ali Osmanaki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
" " , Çelebi Çakaraki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Boşnaki, Mercan Macaraki tarlaları ile ve yar ile mahdud.					
Hüseyin Çaçarolaki, İbrahim Macaraki ve Hüseyin Celbaki tarlaları ile ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Boşnaki tarlası ve yol ve dere ile mahdud.					

Tablo 94: 110 501 11/4 (EK 8)³³⁸

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ile 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
1- Emvali Fi 12 Ağustos 1339 tarihinden itibaren müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin mezkûr senelerdeki varidat-ı senevîsi (160) yüz altmış altın Türk Lirası idi.	1- İstimlâk edilen emlakım yoktur. Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 11 Mayıs 341 Müstedinin İmza veya mührü İbrahim

³³⁸ BCA, 130..16.13.2/110.501.11.

Tablo 95: 110 501 12/1³³⁹

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Mercan Nasraddinaki bin Çelebi	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Menofaç
	Şehri	
	Karyesi	Kalohoryo
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Selçuk Nahiyesi
	Şehri	
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

³³⁹ BCA, 130..16.13.2/110.501.12.

Tablo 96: 110 501 12/2³⁴⁰

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Girit Kandiye Sancağının Monofaçi Kasabası Gorna Karyesinde kain müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Cedvel:A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytin	Kavak	Badem	Asma	İncir	Armut	Muşmula	Çınar	Nar	(...)						
Hane													Kalohoryo karyesi dâhilinde					250
"													" " "					50
Bağçe	2												" " "					20
Harman ve tarlası		2											" civarında Aloni mevkiinde					50
Zeytunluk		1	11										" Kapano					50
"		10	20										" "					120
"		5	40										" Safaka					100
Tarla		2											" Çahala					10
Zeytunluk		10	50										" Korakeres					150
Tarla		4											" Dışıda					10
"		6											" Vasiyeryaki					20
"		2											" Rakacı İlatano					10
"		3											" Amur					10
"		5											" Jofirya					20

³⁴⁰ BCA, 130..16.13.2/110.501.12.

Zeytunluk		1	11	5									" Komaraki					50
Tarla		1	5		1	1							" "					40
Zeytunluk		10	40										" Peraabela					200
Tarla		1	1	5			1						" Patitari					15
"		2											" Kinakaresi					15
Zeytunluk			3										" "					15
Enginar Tarlası		1					1	1					" Mornoyolası					20
Sebze Bağçesi		2							1				" Dorna					50
Bağ		1	1				11						" "					50
Tarla		3											" Vorlidy					10
Sebze Bağçesi		1								1	1		" Kılakori					30
Zeytunluk		1	12					1					" Merdakodya "					70
Tarla		2											" Moryenesi "					10
"		3											" Sefakoryako					10
Zeytunluk		5	20					3					" Lakosi					125
Tarla		8											" Katolo					40
"		2			5								" "					15
"		1						1					" "					5
Zeytunluk		1	5		1								" "					25
" maa- bağçe		30	200	5		3		5				1	" Katomadar "					350
Tarla		2	1										" Hadriyanoyarama "					15
Sebze Bağçesi	2												" Katahorafya "					5
Tarla		1											" Karavanenamoralu "					5
zeytunluk ve bağ		8	10		10		7	5	5				" Lako					200

Sebze Baęesi		2	1				5		2		4		" Karavatina "					80
"		1				2					4	1	" Mesaperovaki "					20
limon												1	" "					5
Enginar Tarlası		1											" Sohoraki "					20
"	2												" "					10
Hane													Hadro karyesi dahilinde					100
Harman Tarlası		4											" " Apano Aloni					30
Tarla		3											" " Aparnomadresi					12
zeytun maa-asma			1			1							" " Emiftalos					15
Çınar ağacı maa-asma						1				1			" Acıfyesi					10
Zeytunluk			1										" Seterna					5
"			1										" Melisesi					3
	2	149 ³⁴¹	474 ³⁴²	15	17	8	25	16	8	2	9	3	Yekûn					2550
(1) Şayet Müstedinin muhtelif şehirlerde emvali var ise her mahaldeki emvali için ayrı, ayrı beyanname itası lazımdır. Hududu üçüncü sayfada gösterir. (2) Tapu senedlerinin adem-i mevcudu halinde hukuk-u tasarrufiyenin ne suretle isbat edileceği izahı ve mülkûn hududu tayin edilmelidir.																		

³⁴¹ Toplama Hatası: Toplam 148 dönüm iken 149 olarak yazılmış.

³⁴² Toplama Hatası: Toplam 434 zeytin ağacı var iken 474 olarak yazılmış.

Tablo 97: 110 501 12/3³⁴³

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Mercan Kadımağı, Mustafa Osman haneleri ve sokak ile mahdud.					
Mehmet Çelyağı Haydar Çevrağı ve sokak ile mahdud.					
Mustafa Osmanaki, Mehmet Çelayağı, İsmail Kadımağı ve sokak ile mahdud.					
" " , İbrahim Solarağı, Çelebi Cemalaki ve yol ile mahdud					
Hüseyin Kafosağı, Hasan Nasreddinyağı ve Mustafa Osmanaki ile mahdud.					
Mustafa Osmanaki,yar, Hüseyin Solarağı ve Ali Çelperağı ile mahdud.					
" " " ve İbrahim Cemağı ile mahdud.					
Hasan Nasreddinyağı, Hüseyin Solarağı, Mehmet Çelpağı ve yar ile mahdud.					
" " , yar, İbrahim Solarağı ve Mehmet Çelpağı ile mahdud.					
Mustafa Osmanaki, İbrahim Solarağı ve yol ve set ile mahdud.					
Yol, Mustafa Osmanaki, Şermet Molla Ahmedağı ile mahdud.					
İbrahim Solarağı iki taraftan, Hasan Nasreddinyağı ve dere ile mahdud.					
Şermet Molla Ahmedağı, İsmail Seyhağı ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Fatorağı, İbrahim Cemağı, Ali Solarağı ve hasan Nasreddinyağı ile mahdud.					
Mustafa Osmanaki, Hüseyin Faforağı ve yar ile mahdud.					
Ali Çelpağı, Ali Zifağı ve Mustafa Osmanaki ile mahdud.					
Salih Kademaki, Hüseyin Solarağı ve yar ile mahdud.					
Hasan Nasreddinyağı, Mustafa Fafolağı vedere ile mahdud.					

³⁴³ BCA, 130..16.13.2/110.501.12.

Mustafa Osmanaki, Nafok Raşidaki ve hendek ile mahdud					
" " tarlası derununda					
" " Derviş Cemalaki ve İbrahim Solaraki ile mahdud.					
Arab İsmailaki, yol ve Mustafa Nevaraki ile mahdud.					
Şermet Molla Ahmedaki, Hasan Nasreddinyaki ve İbrahim Solaraki ile mahdud.					
Mustafa Osmanaki iki tarafı İbrahim Cemalaki ve dere ile mahdud.					
Hasan Nasreddinyaki, Hüseyin Solaraki, İsmail Kademaki ve Ali Solaraki ile mahdud.					
" " Hüseyin Dematiyano ve yar ile mahdud.					
Ekerkesandero Morcaki iki taraftan ve Hasan Nasreddinyaki ile mahdud.					
Hasan Nasreddinyaki, Ekerkesandero Morcaki ve Matyo Gazepaki ve yarile mahdud.					
Sait Zifaki, yar ile mahdud.					
İki taraf Ali Zifaki ve tepe ile ile mahdud.					
Mehmet Zifaki, Hasan Nasreddinyaki, Sait Zifaki ile mahdud.					
Hasan Nasreddinyaki ve iki taraf Mehmet Zifaki ile mahdud.					
Dere, yol Aziz Kapudanaki, Mercan Kademaki Ali Zifaki ile mahdud.					
Mustafa Kaforaki, Mustafa Noraki, Mevlüt Molla Ahmedaki ile mahdud.					
Etraf erbaası Sait Zifaki ile mahdud.					
Yol, yar, Arab Karavanaki ile mahdud.					
" , İbrahim Latifaki, Sait Zifaki ve Hasan Nasreddinyaki ile Mahdud.					
Hasan Nasreddinyaki, Yorgi Petrogaki, Hristofi Morcaki vesu mecrası ile mahdud.					
" Nikola Kaçoki ve iki taraf set ile mahdud.					
Sait Zifaki tarlası derununda.					
Hasan Nasreddinyaki, Mercan Kademaki ve yol ile mahdud.					

Mercan Kademaki ve sokak ile mahdud.					
Hasan Nasreddinyaki, İbrahim Latifaki, Sait Zifaki ve sokak ile mahdud.					
İki taraf yol, Mehmet Zifaki ve Hasan Nasreddinyaki ile mahdud.					
İbrahim Solaraki, Ali Zifaki ve Hasan Nasreddinyaki ile mahdud.					
Ali Zifaki tarlası derununda.					
" " "					
Hüseyin Sadıkaki tarlası derununda.					
Yuana Boyacaki tarlası derununda.					

Tablo 98: 110 501 12/4³⁴⁴

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

3- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 4- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	5- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 6- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Müstedinin İmza veya mührü Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 25 Temmuz 1341

³⁴⁴ BCA, 130..16.13.2/110.501.12.

Tablo 99: 112 512 8/1³⁴⁵

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Arab Boşnaki bin Hüseyin	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Larani
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Kasab ve Rençper	

³⁴⁵ BCA, 130..16.13.2/112.512.8.

Tablo 100: 112 512 8/2³⁴⁶

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabası Larani Karyesi kain müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Cedvel: A

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
	Evlek	Dönüm	Zeytun	İncir	Nar	Armud	Çınar	(...)	(...)									
Hane Maa-müştemilat									1				Larani Karyesi dâhilinde	Arab Boşnaki'nin müteveffa pederi Hüseyin Boşnaki'den irsen				500
Tarla		6											" Civarında Aksikefali mevkiinde	" " "				25
"		2							3				" " Kavrulivadi	" " "				6
"		9											" " Madaray	" " "				36
"		2							5				" " Ahlatya	" " "				10
"		2											" " Karima	" " "				8
"		1							7				" " Petradya	" " "				3
Bağçe		3											" " Sadeu	" " "				60
Tarla		1	1						9				" " Zarağumanana	" " "				4
"		1											" " Seklaveyana	" " "				3
"		5							11				" " Misyeli	müteveffiye validesi Emine Hanım binti Hüseyinden irsen				20
"		10											" " Fesnunika					50
"		4							13				" " Kalakipürme	Müteveffa pederi Hüseyin Boşnakiden irsen				20
"		15											" " Mavrikorfi					80

³⁴⁶ BCA, 130..16.13.2/112.512.8.

"		5						15		" " Livadavkomo					20
Zeytunluk		7	40	2			1			" " Harafa					170
Tarla		2						17		" " Patitri					10
Harman Tarlası		1								" " Katuveryano					10
Bağ		3				2		19		" " Urblivus					60
Bala Arazi			3							" " Esya					30
" "			8	1				21		" " Katuvreynu					90
Tarla		1	2							" " "					30
"		1						23		" " Kututu					10
"		1	3							" " Bunanu	"" " müteveffiye validesi Emine Hanım binti Hüseyin'den İrsen				30
Bala Arazi			2					25		" " Laka	" " "				20
Tarla	2									" " Bankunu	" " müteveffa pederi Hüseyin Boşnaki'den				5
Bağçe	2				1			27		" " Kipus	"" " "				15
Tarla		3								" " Misilli ve Kavalu	"" malı müşterasıdır.	Yunan hükümetinin Girit Kandiye Sancağının 1 no tahavvül ve tasrur defterinde mukayedir			15
"		15						29		" " Kupu, Kamniyaka, Petrukalyeves, Eayazeves, Kuçukludri Mevkilerinde	" "	" "			60
										" " Livazaka, Kavrulivadi,					
"		10						30		Mahmudzeti, Potistiri, Luryana, Ahladya ve	Malı müşterasıdır.	Yunan hükümetinin Girit Kandiye Sancağının 1 no tahavvül ve tasrur defterinde mukayedir			40

											Vasili Mevkilerinde					
											Larani Karyesi Amifdalukefalu					
"		6							31		Mahmudveryanu, Mahmudaluni, Amuzaresi,	" " malı müşterasıdır.				25
											Mesayan, Kutuşlufitu, Petrulaku,					
											Bilurika Mevkilerinde					
"		20	11						32		Larani Karyesi Apanulaka, Kasnuşika, Katulaka,	malı müşterasıdır.				130
											Vasilukopelayi Mesukefala Mevkilerinde					
Hane Maa- müştemilat									33		Larani Karyesi dâhilinde	" " malı müşterasıdır.				200
Ağıl									34		" " "					5
		137 ³⁴⁷	70	3	1	2	1				Yekûn					1800

(1) Şayet Müstedinin muhtelif şehirlerde emvali var ise her mahaldeki emvali için ayrı, ayrı beyanname itası lazımdır.
Hududu üçüncü sayfada gösterir. (2) Tapu senedlerinin adem-i mevcudu halinde hukuk-u tasarrufiyenin ne suretle isbat edileceği izahı ve mülkûn hududu tayin olunmalıdır.

³⁴⁷ Toplama Hatası: 1 dönüm fazla hesaplanmış.

Tablo 101: 112 512 8/3³⁴⁸

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Ali Boşnaki, Selim Cebecaki, Mustafa Cebecaki ve Sokak ile mahdud					
Selim Gonaraki iki taraftan, Bilalka ile mahdud					
Ali Sadıkaki, Mustafa Kadımaki ile mahdud					
Ahmed ve Ali Bilalaki, Haydar ve Cafer Boşnaki ile mahdud					
Cafer Boşnaki, Haydar Boşnaki ve Melavelaki ile mahdud					
Melavelaka ve yar ile mahdud					
" " ve Hasan İbaki ile mahdud					
Hüseyin Boşnaki ve Ali Bilalaki ve yol ile mahdud					
Ali ve Hüseyin Boşnaki ve yol ile mahdud					
Hüseyin ve Ali Yeniçaraki ve Ali Ağakaki ile mahdud					
Yorgi Baduvaki, (...) Vastaki ve Yorgi Selinito ile mahdud					
Mustafa Kadımaki ve Haydar Boşnaki ve yol ile mahdud					
Muharrem Berberaki ve Selim Cebecaki ve yol ile mahdud					
Arab Melalaki, Ali ve Haydar Boşnaki ve yol ile mahdud					
Mustafa Cebecaki, Ali ve Haydar Boşnaki, Arab ve Mehmed Melalaki ile mahdud					
Hüseyin ve Ali Boşnaki ile muhat ve mahduddur					
Hasan Nebaki, Hüseyin Gonaraki, Ali ve Hüseyin Boşnaki ile mahdud					
Hüseyin Boşnaki ve iki taraftan Hüseyin Velaki ile mahdud					
Ali ve Hüseyin Boşnaki, Selim ve Resim Gonaraki ile mahdud					
Mazlum Fafulaki tarlası derununda					
Üç zeytun Fatıma Boşnaki, iki zeytun Hüseyin Boşnaki üç zeytun ve bir incir Haydar Boşnaki tarlaları derununda					

³⁴⁸ BCA, 130..16.13.2/112.512.8.

Haydar Boşnaki, Hüseyin Boşnaki ve Mehmed Bilalaki ile mahduddur					
Ali Bilalaki, Mustafa Cebecaki ile mahdud					
Bilalaki tarlası derunundadır					
Mustafa Fafulaki, Ali ve Hüseyin Boşnaki ve yol ile mahdud					
Hüseyin ve Ali Boşnaki, Mstafa Gafuryanaki ile mahud					
Mazlum Fafulaki, Yorgi Baduvaki ve Ali Fafulaki ile mahdud					
Hasan Nebaki, Melalaki ile mahdud					
Mahmud , Sadıkaka ve Hasan Nebaki ile mahdud					
İki taraftan Hasan Nebaki ve Selim Cebecaki ile mahdud					
Mehmed Mulyanaki, Haydar Boşnaki ve Yorgi Baduva ile mahdud					
Mustafa Fafulaki, Mazlum Fafulaki ve Ali Nazifaki İle mahdud					
Cafer Sadıkaki, Melavelaka, Mehmed ve Ali Bilalaka ile mahdud					

Tablo 102: 112 512 8/4³⁴⁹

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ile 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 23 Ağustos 341 Müstedinin İmza veya mührü Arab Boşnaki

³⁴⁹ BCA, 130..16.13.2/112.512.8.

Tablo 103: 112 518 17/1³⁵⁰

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlışı veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Ali Bilalaki bin Ahmed ve zevcesi Melek Hanım binti Hasan Gonaraki	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaçi
	Şehri	
	Karyesi	Larani
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

³⁵⁰ BCA, 130..16.13.2/112.518.17.

Tablo 104: 112 518 17/2³⁵¹

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Cedvel: A

Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabası Karyesinde kâin müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir.

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
	evlek	dönüm	Zeytin	armud	Ayva	Badem	Nar	Asma	İncir	Kavak								aded
Hane maa-müştemilat					2		1	2				Larani karyesinde	Ali Bilalaki'ye müteveffa pederi Ahmed'den irsen					300
Tarla		2	6	1		1						Larani karyesi civarında Rakofya	Zevcesi Melek Hanım'a müteveffa pederi Hasan Gaznaraki'den irsen					200
Zeytinlik		2	17									" " Lolya mevkiinde	" "					200
Tarla		1	1									" " Lori	" "					50
Zeytinlik		1	7									" " Vorse	" "					150
"			2									" " ...	" "					30
"			2									" " "	" "					30
Bağ		1			2		2		1			" " Ayorzina	" "					150
Bahçe	2											" " "	" "					150
Tarla		20										...	" "					150
"		10										...	" "					100
Bağ		10	12		1				7	1		...	Ali Bilalaki'ye müteveffa pederi Ahmed'den irsen					300
Hane maa-müştemilat 4 / 24 hisse												Kandiye Kirçasçake mevkiinde	Zevcesi Melek Hanım'a müteveffa pederi Hasan Gaznaraki'den					20
	2	47	47	1	5	1	3	2	8	1		Yekûn						1830

³⁵¹ BCA, 130..16.13.2/112.518.17.

Tablo 105: 112 518 17/3³⁵²

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Ariff Berberaki, Mehmed Bilalaki ve sokak ile mahdud.	Kanepeler maa-minder ve yorgan 3				
Hüseyin Gonaraki, Selim Gonaraki ile mahdud.	Eşya sandığı 1	"	"	"	"
" " " "					
Mustafa Fafolaki ve dere ile mahdud.	200 Arpa 10				
Hanım " " , Selim Gonaraki ve " "	100 Yulaf 5				
Yusuf Cebecaki, Hüseyin Boşınaki ile mahdud	2500 Saman 20				
Mazlum Fafolaki tarlası derununda.	12 Bağ küpü 12				
Ali Karalaki, veresesi tarlaları derununda.	Matbah takımı 5				
Hüseyin Boşınaki ve Kibare Gonaropola ile mahdud	Av tüfeği 10				
" " " " , Selim Gonaraki ve Hüseyin Gonaraki ile mahdud.	Yekûn 66				
Arab Boşınaki, Selim Molaraki, Hasan Benaki ile mahdud.	Yalnız altmış altı eder				
Sadık Sadıkaki, Mehmed ve Hasan Muradaki ile mahdud.					
Hasan Bilalaki, Hasan Berberaki, Muharrem Berberaki ve Ali Bialaki bin Mustafa ile mahdud.					
Hanif Sadıkaki, Ali Sadıkaki ve sokak ile mahdud.					
	Bilalaki bin Ahmed ile zevcesi Malek Hanım'ın hanesinde mevcud olup Yunanlılar tarafından gasp ve garet edilen emval-i menkule esman-ı değeri balada ber müfredat gösterildiği veçhiyle altmış altı aded altın Türk Lirasından ibaret olduğunu tasdik ederiz. Fi 21 Eylül 341				

³⁵² BCA, 130..16.13.2/112.518.17.

Tablo 106: 112 518 17/4³⁵³

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Müstedinin İmza veya mührü Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 29 Eylül 1341

³⁵³ BCA, 130..16.13.2/112.518.17.

Tablo 107: 114 528 10/1³⁵⁴

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	İbrahim Kolacaki bin Derviş	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Monofaci
	Şehri	
	Karyesi	Ligortino
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençber	

³⁵⁴ BCA, 130..16.13.2/114.528.10.

Tablo 108: 114 528 10/2³⁵⁵

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz.

Cedvel: A

Girit Kandiye Sancağının Monofağı Kasabası Ligortino Karyesinde kain müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire										Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	Armud	İncir	Badem	Ayva	Asma	Nar									aded
Hane (1500)								1					Ligortino karyesi dâhilinde sekiz oda maa-avlu	İbrahim Kolacaki bin Derviş'in mal-ı müşterasıdır	Yunan hükümetinin tahavvül ve tasarruf defterinde mukayyedir			500
Bağçe	2												“ “ “	“ “ “	“ “ “			25
Tarla		8											“ “ Vajonesi mevkiinde	“ “ “	“ “ “			50
"		3	1										" " Lagoelya "	“ “ “	“ “ “			20
"		4											" " Sohora	“ “ “	“ “ “			30
Harman tarlası		10	2										" " "	“ “ “	“ “ “			80
Tarla		4											" " Vaytadesi	“ “ “	“ “ “			30
Zeytunluk		4	5			5							" " Arkalesi	“ “ “	“ “ “			50
"		4	6										" " Deri	“ “ “	“ “ “			60
"		12	52	4									" " Varidesi	“ “ “	“ “ “			250
"		13	90	2									" " Amudaresi	“ “ “	“ “ “			600
"		5	16	5	5								" " Abela	“ “ “	“ “ “			130

³⁵⁵ BCA, 130..16.13.2/114.528.10.

"		3	19									" " Firameno	" "	" "			100
"		1	7									" " Abenerini	" "	" "			30
Bağ		4										" " "	" "	" "			50
Zeytunluk		2	8			2						" " "	" "	" "			20
"		10	60	5								" Ayaltyados "	" "	" "			450
"		8	44									" " Kıdalıkayo	" "	" "			300
Bağçe		4	5		6		4	5	1			" " Mesayenesi	" "	" "			125
Zeytunluk ve Bağçe		4	12		3							" " "	" "	" "			130
Tarla		8										" " Tıfniya	" "	" "			50
"		15										...	" "	" "			125
"		8										" " Alazakesi	" "kinin validesi Nesibe binti (...) ırsen	" "			50
"		8										" " Akipolto	" mal-ı müşterasıdır.	Yunan hükümetinin tahavvül ve tasarruf defterinde mukayedir			40
"		4										" Kalekefalya "	" "	" "			20
"		2										" " Honosu	" "	" "			10
"		20										" " "	" "	" "			100
"		8										" " Kiyitresi	" "	" "			50
"		9										" " "	" "	" "			50
"		5										" Bayram Livadya "	" "	" "			40
"		25										" " Molyana	" mal-ı müşterasıdır.	Yunan hükümetinin tahavvül ve tasarruf defterinde mukayedir			150
(...) değirmeni												" Örüklesi " (Nısfı)	" "	" "			10
Tarla		4										" Belativola "	" (...)				30
	2	219	327	16	14	7	4	6	1								3755

Tablo 109: 114 528 10/3³⁵⁶

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiyе Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
İki tarafı Melek Emiraki versesi, Hasan Peçekepalaki ve sokak ile mahdud					
Hasan Kolaçaki veresesi, Melek Emiraki veresesi ve sokak ile mahdud.					
İki tarafı yar, Şatiyo Karataraki ve yol ile mahdud.					
Zehra Ronaki, Petro Karvanaki, yol ve Hüseyin Redavanaki veresesi ile mahdud.					
Hüseyin Emcakotaki, Nuri Ronaki, Zeynep Kolaçaki ve Vasili Fasolovi ile mahdud					
Hüseyin Metinaki, yol, Ali Gazaki veresesi ve Selim Molazaki ve Arab Cabezaki ile "					
Arab Yunusaki, Hüseyin Cenyalaki, İbrahim Cenyalaki ve Yorgi Sabirovalaki ile "					
Vasili Fasalovi, yol ve Âdem Kokuraki veresesi ile mahdud.					
Nuri Ronaki, Manoli Fasalovi ve Zafirastelyanaki ile mahdud.					
Zeynep Kolaçaki ve iki tarafı yar ve yol ile mahdud.					
Arab Cabezaki, Fatma Hayalaki veresesi					
Zeynep Kolaçaki, Statyo Karataraki, Selim Cenyalaki veresesi ile mahdud.					
Hüseyin Cenyalaki, yar ve yol ile Vasili Fasolovi ile mahdud					
Hasan Kolaçaki veresesi, Mustafa Etyanaki veresesi ve Zeynep Kolaçaki ile "					
Zeynep Kolaçaki, Hasan Kolaçaki veresesi, Mustafa Etyanaki veresesi ile "					
Statyo Karataraki, Hasan Kolaçaki veresesi ve Mustafa Etyanaki veresesi ile "					

³⁵⁶ BCA, 130..16.13.2/114.528.10.

Temik Aranovataki, Hasan Kolacaki veresesi ve Fatma Cebecaki ve yol ile mahdud.					
Zehra Ronaki, Statyo Karataraki, Vasili Fasolovi ve Huriye Molla Zopulo ile mahdud.					
Ahmed Babazade, Selim Çeyalaki, Nikola (...) yol ve yar ile mahdud.					
Arab Yunusaki, Ali Gazaraki veresesi ve yar ve yol ile mahdud					
Vasili Fasolovi (...) Melek Emiraki veresesi ve (...) ile mahdud.					
Zeynep Kolaçaki, Vasili Kaçsale, yar ile mahdud.					
"", Mustafa Etyanaki veresesi, Hanım Cenyalaki ve yol ile mahdud					
Selim Babadopolo, Naim Babadopolo, Afet tamiralaki ve Zehra Cebecaki ile mahdud.					
Bani Bıçakaki, Dimitri Kasanavi ve yar ile mahdud.					
Zeynel Abidin, Cenkderki, Meryani Fasolovi, Hasan Mollazaki veresesi yol ile					
İbrahim Cenyalaki, Demirarnavaraki, Vasili Fasalovi, Statyo Karataraki ile mahdud.					
Zeyneb Kolaçaki, Selim Mollaraki ve Hasan Mollaraki veresesi ve yar ile mahdud					
"", Ali Yedivaki zevcesi Zehra ve yol ile mahdud					
Dimitri Paçidereyato, Selim Ronaki veresesi, yar ve yol ile mahdud.					
Statyo Karataraki, Kastandinyo Kalombaki ve yol ile mahdud.					
Yol Ahmed Babazade ve Yorgi Bacakaki ile mahdud.					
Nikola Laşidpotaki, Adem Kokuraki veresesi, yol, Demirarnauraki ile mahdud.					

Tablo 110: 114 528 10/4³⁵⁷

Müsadere Edilen Envalin Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fî 11 Temmuz 341 (...) Müstedinin İmza veya mührü

³⁵⁷ BCA, 130..16.13.2/114.528.10.

Tablo 111: 117 549 9/1³⁵⁸

İHTAR

Ashab-ı müracaatın yanlış veya mübalağalı beyanname ita etmemesi ve aksi halde kendi zararını mucib olacağı ihtar olunur

TASFİYE TALEPNAMESİ

Zirde vaz'ül-imza bün fi 30 Kanun-ı Sani 1923 tarihli Mübadele Mukavelenamesi mucibince atide irae olunan emval-i menkule ve gayr-ı menkulenin muhtelit Mübadele Komisyonu marifetiyle menafiime muvafık surette tasfiye edilmesini rica ederim.

MÜSTED'İNİN HÜVİYİYETİ

İsim ve Pederinin İsmi	Hasan Faholaki bin Cemali	
Memleketi	Sancağı	Girit Kandiye
	Kazası	Pedye
	Şehri	
	Karyesi	Rosohorya
El-yevm Sakin Bulunduğu Mahal	Sancağı	İzmir Vilayeti
	Kazası	Kuşadası
	Şehri	Selçuk Nahiyesi
	Karyesi	Çirkince
Sanatı	Rençper	

³⁵⁸ BCA, 130..16.13.2/117.549.9.

Tablo 112: 117 549 9/2³⁵⁹

Hin-i hareketinizde emvalinizin vaziyetine dair atideki cetvel mucibince tafsilat veriniz

Cedvel: A

Girit Kandiye Sancağının Monofaçı Kasabası Ligortino Karyesinde kain müstediye ait emval-i gayr-i menkulenin cetvelidir

Emlâk ve Arazinin Cinsi ve Nevü: Hane, Mağaza, Orman, Tarla, Bağ, Bostan ve Mera ve Saire	Mesaha-i Sathıyye	Dönüm veya Arşun	Arazinin Yetiştirdiği Mahsulâtın Nev'i: Hububat, Tütün, Bağ, Bostan ve saire									Emlâk ve Arazinin Kâ'in Bulunduğu Mahal, Mahale, Mevki, Sokağın İsmi ve Numerosu	Emlâk ve Arazinin Suret-i Tasarrufu Ferağ, İntikal, Hibe	Tapu Senetlerinin veya Diğer Vesaik-i Tasarrufiyenin Tarih ve Numeroları (Suretleri rabt edilecektir)	Tapu Senedi Kimin Namına Mukayyedir	Emlâk ve Arazinin Tapu Senedinde Mukayyed Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)	Mutasarrıfı Tarafından Takdir Edilen Kıymeti (Altun Türk Lirası Hesabiyle)
			Zeytun	İncir	Armud	Badem	Çınar	Ayva									aded
Hane												Rosohorya karyesi dâhilinde dört oda maa-avlu			500		500
"												" " iki oda			150		150
Tarla		1										" civarında Foskamati mevkiinde			50		50
Zeytunluk		1	20									" " Lakosi			80		80
Tarla		2										" " Vanila			50		50
Zeytinlik maa-harab hane		7	35	10	2	2						" " Metoşi			500		500
Tarla		2	2									" " Şima			100		100
"		3										" " Laçenida			60		60
"		3										" " Perneyo			100		100
"		2	2									" " Kotorabyaki			50		50
Zeytunluk		4	25									" " Asfidalidya			400		400
Tarla		4										" " "			50		50
Zeytunluk		8	40		4	50						" " "			200		200
"		8	25									" " Rimza			150		150
"		4	16	2								" " Kalayara			100		100
Tarla		2					30					" " Pezolya			80		80
"		10										Petrokopya			150		150

³⁵⁹ BCA, 130..16.13.2/117.549.9.

"		1									Anovalosa			150		150
Zeytunluk		1	14			2					Koçarnaya			50		50
"		1		1		2					Varika			30		30
Zeytunluk		1	8								Filipya			40		40
"		3	12	3	2						"			30		30
"	2		8								Sepilya			150		150
Tarla		8									Moralaka			20		20
"		3									Horilakosi			150		150
"		3									Derakona			40		40
"		1									"			35		35
"		1									"			30		30
Zeytunluk		5	80								Kerratya			25		25
"		5	5								Apiro			200		200
Bağçe		1				1	2				Abeli			50		50
Tarla		1				20					Tusun Kavusi			200		200
Hane											Koçomilo			60		60
Tarla		3									Gasi karyesi dahilinde üç oda maa-avlu			250		250
"		10									Gasi karyesi civarında Karvitya mevkiinde			50		50
Zeytunluk		5	5								" " " Lakosi			50		50
"		2	15								Amarana mevkiinde			80		80
"		1	8								Cemil Riyaki			80		80
"		3	5								Yanilofito			45		45
Bağ	2		5								Zekirterna			50		50
Zeytunluk		10	100								Pasterikara			40		40
Harab hane maa-harum											" " Kazara			500		500
											Rosohorya karyesi dâhilinde			30		30

Tablo 113: 117 549 9/3³⁶⁰

Cedvel: B

Müsted'inin terk eylediği emval-i menkule

Hududu	Eşya-ı Betiye Altun Lira Üzerine Mecmu Kıymeti	Eşya-ı Ticariye Münhasıran ve Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymeti Mecmuası	Hayvanın		
			Adedi	Cinsi	Altın Türk Lirası Üzerinden Kıymet-i Mecmuası
Cemal Fasolaki, Mustafa Civaraki veresesi, Arab Kolazaki ve sokak ile mahdud					
Hüseyin Karalaki, Muharrem Hafavaki ve sokak ile mahdud					
" " , Yorgi Velanosi ve Musa Hasanaki ile mahdud					
Yani Velastosi, Kastandiyö Papoçaki ve Hüseyin Muradaki ile mahdud.					
" " , Hasan Sadıkaki, Hasan Roğdıyanaki ve yol ile mahdud					
Hüseyin Bayraktarakı, Hüseyin Karalaki, Vasili Papazaki, Hüseyin Fasolaki ve yol ile mahdud.					
Vasili Papazazaki, Nikola Zeroyanaki, Manoli Jeroyanaki ve yol ile mahdud.					
Mihali Pisilaki, Hüseyin Fasolaki, Hüseyin Tosunaki ve yol ile mahdud.					
" " ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Tosunaki ve Hüseyin Memaki ile mahdud.					
Hasan Kabzaki, Derviş Süleymanaki ve Hasan Fasolaki ile mahdud.					
Halil Kabzaki, Bayram Lorcaki, Kastandinyo Pazaraki, Nikoloi Pesilaki ve Hüseyin fasolaki ile mahdud.					
ikolo Hordaki ve Yani Velesto ile mahdud.					
Selim Kabzaki ve iki tarafı Hüseyin Fasolaki ile mahdud.					
Hüseyin Fasolaki ve Salih Roğdıyanaki ile mahdud.					
Hüseyin Muradaki, Hüseyimn Memaki, Süleyman Musazaki ve yol ile mahdud					
Vasili Papazaki, Hasan Sadıkaki dere ile mahdud.					

³⁶⁰ BCA, 130..16.13.2/117.549.9.

Yorgi Kalojeraki, Selim Kabazaki, Hüseyin Fasolaki ve yol ile mahdud.					
Hüseyin Muradaki, Hüseyin Memaki ve dere ile mahdud.					
Süleyman Musazaki ve yol ile mahdud.					
Vasili Papazaki, Hasan Sadıkaki dere ile mahdud.					
Hasan Roğdıyanaki, Hüseyin Muradaki ve dere ile mahdud.					
Selim Kabzaki, Hüseyin Memaki ve Hüseyin Tosunaki ile mahdud.					
Mustafa Çevraki veresesi, Hüseyin Muradaki ve hüseyin Memamki ile mahdud					
Hüseyin Karalaki, Yorgi Velasto, Hasan Roğdıyanosi, ve Hasan Muradaki ile mahdud.					
Mustafa Cevraki veresesi Hasan Muradaki ve Ali Manaraki ile mahdud.					
Salih Roğdıyanaki, Hüseyuin Memaki ve Süleyman Musazaki ile mahdud					
Hüseyin Muradaki , Hüseyin Memaki ve yol ile mahdud.					
Yani Velasto,Hüseyin Bedevaki ve Salih Roğfiyano ile mahdud.					
Halil Kabzaki ve Kastandiyo Teodoraki ile mahdud.					
Hüseyin Memaki,Hüseyin Bayrakdaraki ile mahdud.					
Nikolao Papazaki, İbrahim Çelpaki, Vasili Papazaki ve yol ile mahdud.					
Yorgi Kornaraki, Stilyano Falaki, ve Hüseyin Fasolaki ,ile mahdud					
Hüseyin Memaki ve Hüseyin Muradaki ile mahdud.					
Nikolao Kalojerosi, Hüseyin Fasolaki, dere ve yol ile mahdud					
Saadet İdrisi Sadıkaki ve Halime İdrisi Sadıkaki haneleri ile mahdud					
Ali Çelpaki veresesi, Mustafa Sadıkak ve Hatice Ayazaki ve yol ile mahdud.					
Mustafa Yakubaki veresesi, Halime İdrisi sadıkaki ve yol ile mahdud					

Tablo 114: 117 549 9/4³⁶¹

Müsadere Edilen Envalın Devamı

18 Teşrinievvel Sene 1912 Tarihinden Beri İstimlâk Edilmiş Emlak

1- Müstedinin hangi tarihten itibaren (A) ve (B) cetvellerinde irae olunan emvali tamamen veya kısmen müsadere edilmiştir. 2- Müsadere edilen emvalin 1909 ille 1914 seneleri zarfında varidatı senevîsi) miktarı ne idi? A Cetveli Mucibince	1- İstimlâk Edilen Emlakın Cinsi ve İstimlâk Tarihi 2- İstimlâk edilen emlakın takdîr edilen kıymeti, müstedi bu meblağı almıştır. Müstedinin istimlâk edilmiş bu emlak için kendisinin takdir ettiği kıymet nedir?
	Müstedinin İmza veya mührü Mahalli tanzim: Kuşadası'nın Çirkince karyesi Fi 20 Temmuz 341

³⁶¹ BCA, 130..16.13.2/117.549.9.

SONUÇ

Dünya siyasetini belirleyici bir güce sahip olan Osmanlı İmparatorluğu hegemonyası, Yeni Dünya'nın keşfi ile başlayan süreçle tersine dönmeye başlamıştı. Keşfin getirdiği iktisadi dönüşüm; Reform ve Rönesans'ın bilim, sanat ve düşünce alanında getirdiği değişim, süreç içinde Batı'yı güçlü hale getirmişti. Güçlü bir merkezi teşkilatlanma odaklı olan Osmanlı yapılanması, iktisadi ve siyasi alandaki bu evrilmeyi gerçekleştirebilecek mahiyette değildi. 17. yüzyılda bu değişimin olumsuzluklarını yaşamaya başlayan imparatorluk, 1686 yılında Avusturya'nın Budin'i ele geçirmesi ile kayıp topraklardan gelen göçlerle tanışmış oldu.

Tarih ve siyasal bilim literatüründe birçok nedene bağlanan *Osmanlı Gerilemesi* Fransız Devrimi'nin etkisi ile ivme kazandı. Geniş topraklara sahip bir imparatorluk olan Osmanlı'nın çok uluslu bir yapıda olması bu hızlanmada etkili oldu. Fransız Devrimi sonucunda ulusçuluk akımından etkilenen azınlıklar, bu dönem sonrasında Osmanlı'nın kronik sorunu haline geldi. 19. yüzyıl boyunca Rusya ile devam eden savaşlar silsilesi, Osmanlı İmparatorluğu'nun bu zayıf döneminde azınlıkların hak taleplerini sürekli hale getirdi.

1804 yılında başlayan Sırp Ayaklanması Osmanlı İmparatorluğu'ndaki ilk azınlık ayaklanmasıdır. İlk ayaklananların Sırlar olmasına karşılık bağımsız olan ilk azınlık Rumlar oldu. Sırp Ayaklanması, bölgedeki Osmanlı uygulamalarının düzeltilmesini ve özerkliği amaçlıyordu. 1821 yılında Mora'da başlayan Yunan Ayaklanması, Sırp Ayaklanması'ndan farklı olarak bağımsızlık amacıyla başlatılmıştı. Rumların denizcilik sayesinde Avrupa ile etkileşimlerinin olması, Osmanlı hâkimiyetinde olmalarına rağmen kendi okullarını açabilme serbestisi, oluşan Rum ticaret burjuvazisinin çocuklarının Avrupa'da eğitim görüp buradaki fikirlerden etkilenmesi bağımsızlık fikrinin oluşmasında etkili olmuştu.

19. ve 20. yüzyıllar, Avrupa devletlerinin Osmanlı azınlıklarının hamisi olduğu dönemdir. Osmanlı-Rus Savaşları, azınlıklara yeni hakların sağlanmasında etkili oldu. 1826 yılında Rusya ile yapılan Akkerman Sözleşmesi ile Sırlar özerk hale gelirken; 1829 yılında yine Rusya ile yapılan Edirne Antlaşması ile Yunan bağımsızlığı Osmanlı İmparatorluğu tarafından tanındı. Bu dönem sonrasında Osmanlı İmparatorluğu Avrupa ile ilişkilerinde sorun yaşamamak adına Tanzimat ile başlayıp Islahat ile devam eden süreçte azınlıklara yeni haklar tanıdı. Bu,

Osmanlıcılık ideolojisinin etkisi ile yapılmış olsa dahi ulusçuluk akımı karşısında etkili olamadı. Verilen haklar, yeni hak taleplerini beraberinde getirdi.

Yunan Ayaklanması, Girit Rumları üzerinde de etkili oldu. Yunanistan bağımsız olması sonrasında Enosis düşüncesini gerçekleştirmek için sınırlarına katmak istediği ilk yeri Girit. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Yunanistan'ın Girit ve diğer adalardaki kışkırtma faaliyetleri giderek Müslüman tebaaya uygulanan zulümlere dönüşmüştü. Amaç buralardaki Müslümanları, zulümlerle yıldırıp göç etmelerini sağlamaktı. Söz konusu dönemde Rusya ve diğer devletlerle olan gergin ilişkiler nedeniyle Osmanlı yönetimi Girit Adası'na gereken müdahaleyi yapamıyordu. Osmanlı İmparatorluğu'nun diğer devletlerle savaş halinde olduğu zamanlar Yunanistan kışkırtması ile Girit'te isyanların şiddetin arttığı zamanlar oldu.

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı Osmanlı'nın yenilgisi ile sonuçlanmıştı. Savaş sonrasında imzalan Berlin Antlaşması'na Girit ile ilgili hükümlerin olması Ada'yı Avrupalı devletlerin sorunu haline getirdi. Takip eden süreçte yapılan Halepa Sözleşmesi, Ada'daki Rumların bitmeyen talepleri ve 1895 İsyanı, 1897 yılında Türk-Yunan Savaşı'nı kaçınılmaz hale getirdi. Bu savaşı Osmanlı İmparatorluğu'nun kazanmasına rağmen Avrupalı devletlerin müdahalesi ile 1898 yılında Girit'e özerklik verildi.

Girit'e özerklik verilmesi sonrasında Ada'dan Osmanlı hâkimiyetindeki Ortadoğu topraklarına ve Anadolu'ya büyük göçler oldu. Hukuki olarak Ada özerk olsa da fiili olarak artık Yunanistan'ın bir parçası haline geldi. Balkan Savaşları sonrasında imzalanan Londra Antlaşması ile Girit Yunanistan'a bağlandı.

Girit gibi kaybedilen daha birçok yerden Anadolu'ya yoğun göçler yaşandı. Önceleri tek taraflı olan göçler, Balkan Savaşı sonrasında mübadele yöntemi ile karşılıklı hale geldi. Osmanlı İmparatorluğu'nun mübadele ile birincil amacı sınırları dışındaki Müslümanları zulümlerden kurtarmak idi. Tarafların ortak olan amacı ise nüfuslarını homojen hale getirmektir. Bu amaçla Bulgaristan ile bir mübadele gerçekleştirildi. Zorunlu olmayan bu mübadele her iki taraftan toplamda 100.000 kişinin mübadelesi gerçekleşti. Azınlıkları kendisi için ciddi bir tehlike olarak gören Osmanlı yönetimi aynı yöntem ile Rum azınlıkların nüfusunu azaltıp, sınırları dışındaki Müslümanları kendi nüfusuna dâhil etmek için Yunanistan ile de mübadele girişiminde bulundu. I. Dünya Savaşı'nın başlaması nedeniyle bu mübadele gerçekleşemedi. Yüzyılı aşkın süredir devam eden göçler savaş koşullarına ek olarak iskân problemlerini de beraberinde getirdi.

I. Dünya Savaşı'nda yenilen Osmanlı İmparatorluğu toprakları galip gelen devletler tarafından işgal edilmeye başlandı. Savaş sonrasında Yunanistan Adalar ve Batı Anadolu'daki hak iddiası nedeniyle 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'den işgale başladı. İşgalle birlikte Anadolu Rumlarının Yunan Ordusu'na yardımları, onlarla birlikte Türklere (Müslümanlara) yaptıkları zulümler nedeniyle iç bölgelere yoğun göçler başladı. Göç etmeyen Türkler aşağılanmaya, şiddete ve tecavüzlere maruz kaldı. Anadolu'da bulunan Rumların Yunan Ordusu'na yaptıkları yardımlar, Türklere yaptıkları zulümler savaş sonrasında azınlıklara olan tepkinin temel nedeni oldu. Bu durum mübadelenin yapılması için önemli bir neden oluşturdu.

Mustafa Kemal'in önderliğinde gerçekleşen Milli Mücadele ile Yunan Ordusu Anadolu'yu terk etmek zorunda kaldı. Bu durum Anadolu'daki Rum halkın bir kısmının Ege Sahilleri'ne, Yunanistan'a ve Adalara göç etmesine neden oldu. Daha mübadele öncesinde Yunanistan'da nüfus yığılmaları gerçekleşti. Yunanistan'a yığılan bu nüfus nedeniyle, mübadelenin sonuna kadar orada bulunan Türklere baskı uygulandı. Özellikle Girit'te Türklerin sahip olduğu mallar ciddi oranda müsadere edildi ya da rayicinin çok altında fiyatlara Rumlar tarafından satın alındı. Baskı uygulamalarının tek nedeni göç eden Rumların iskânı değildi. Giriştikleri Anadolu macerası Yunanistan açısından hüsrarla sonuçlanması nedeniyle Rum halkta Türklere karşı büyük bir hınç oluşmuştu. Bu durum Türklere yapılan baskı ve zulümlerde etkili oldu.

Kurtuluş Savaşı sonrasında Lozan'da yapılması kararlaştırılan barış görüşmelerinde ele alınan ilk konu savaş esirleri ve nüfus mübadelesi oldu. Bu iki konu yapılacak olan barış antlaşmasının ön koşulu niteliğinde idi. Görüşmeler sonrasında 30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan Mübadele Sözleşmesi ile Yunanistan'daki Türklerin ve Türkiye'deki Rumların mübadelesinin uygulama şartları belirlendi. İmzalanan sözleşmede din esasına göre bir değişim gerçekleştirildi. Yunanistan'dan yaklaşık 500.000 Müslüman Türk uyruğuna geçerken, mübadele öncesinde gidenlerle birlikte Türkiye'den yaklaşık 1.500.000 Ortodoks Yunan uyruğuna geçti.

Mübadele, Türk Heyeti'nin ısrarları sonucu kabul edildi. Uzun süren savaşlar neticesinde toprak kayıplarının yanında nüfus kayıplarının da olması; son yüz yılda azınlıklar konusunda yaşanan sorunlar ve dönemin siyasasına uygun olarak homojen bir nüfus oluşturma gayesi; gelecek olan nüfusu üretici konumuna geçirip ekonomik kalkınmayı sağlama düşüncesi ve Anadolu'nun Türk Yurdu olduğunu

nüfus yoğunluğunu sağlayarak sağlamlaştırma gibi düşünceler nüfus mübadelesini Türkiye açısından zorunlu kılan nedenlerdi.

İskân meselesi mübadele öncesinde ve sonrasında Türk Hükümeti'nin en büyük sorunlarından biri idi. Yunanistan'a göç edenlerin sayısının daha fazla olmasına rağmen Türkiye'nin iskân sorunu Yunanistan'a göre daha büyük olmuştur. Bunun nedeni Anadolu'dan ayrılan Rumlar ve Yunan Ordusu tarım arazilerine ve meskenlere büyük zararlar vermişlerdi. Oysa Yunanistan'dan Türkiye'ye gelenler ne konutlara ne tarım arazilerine zarar vermeden gelmişlerdi. Söz konusu durum daha mübadele öncesinde Türk Hükümeti'ni harikzede, felaketzede ve mülteci sorunlarıyla karşı karşıya bırakmıştı.

Mübadele için yapılan hazırlıklar her ne kadar ayrıntılı olarak ele alınsa da uygulama esnasında pek çok sorunla karşılaşmıştı. Anadolu'dan Yunanistan'a giden Rumların çoğu tüccar, esnaf ve sanatkâr olan kentli nüfus idi. Yunanistan'dan gelen Türkler ise genelde kırsal kesimden olan çiftçilerdi. Bu durum hem mesleki sınıflara bağlı üretimdeki dengesizliğe hem iskân işlemlerinin gerektiği gibi yapılmasına engel oldu. Birçok aile farklı yerlere yerleştirilmesi nedeniyle dağılmış, geldikleri yerlerdeki şartlara uygun olarak iskân edilememiş, mal dağıtımı konusunda hakkaniyet sağlanamamıştı. Bu ve benzeri nedenlerle mübadele sonrasında iç göçler yaşandı.

Mübadele ile Girit'ten gelenler diğer yerlerden gelen mübadillere göre daha çok sorun yaşamışlardı. İskân ve tevzi işlemlerindeki sıkıntılar ortak olmasına rağmen bunların çözümünde Giritlilerin mağduriyeti daha fazla olmuştu. Konuştıkları dil nedeniyle ne dertlerini tam olarak anlatabilmişler ne anlatılanları doğru bir şekilde kavrayabilmişlerdi. Konuştıkları dilin farklı olması yerleştikleri yerlerdeki halk tarafından dışlanmalarına ve uyum sorununu yaşamalarına neden olmuştu. Karşılaştıkları zorluklara rağmen Giritliler, yerleştirdikleri yerleri kendilerine yeni vatan olarak kabul edip uzun zamanda adaptasyonu sağlamışlardı. Girit'e muhtariyet verilmesi sonrasında yoğun göç alan bölgelere yerleşen Girit mübadilleri uyum sorununu daha az yaşadılar.

Mübadillerin geldikleri yerlerde bıraktıkları menkul ve gayrimenkul tüm mal varlıkları Tasfiye Talepnamesi olarak adlandırılan belgelere kaydedildi. Çalışmanın amacı olan Girit'ten Selçuk'a gelen mübaillerin mal varlıkları, söz konusu belgelerin tanskripsiyonu ile ortaya çıkarıldı. Bu belgeler mübadiller göç etmeden önce tanzim edilmesi gerekirken, Selçuk'a gelen Girit mübadillerinin belgeleri Selçuk'a yerleştikten sonra düzenlendiği açıktır. Selçuk'a ait mübadil tevzi defterine göre

Girit'ten gelen mübadil sayısı çok daha fazla iken çoğu ya firar etmiş ya başka yerlere yerleşmiş.³⁶² Arşiv kayıtlarında Girit'ten Selçuk'a yerleşen mübadillere ait 31 adet Tasfiye Talepnamesi olması, önce tevzi defterinin düzenlenip daha sonra Tasfiye Talepnamelerinin tanzim edildiğini göstermektedir.

Belgelere göre Girit'ten Selçuk'a gelen mübadillerin hepsi Kandiye'den gelmişlerdir. Çoğunluğu çiftçi olan mübadillerin sahip oldukları diğer meslekler, yapıcı, berber, kasap, tüccar ve yağhane işletmecisidir. Arazilerde genel olarak bahçe tarımı (Sebze ve meyve yetiştiriciliği, bağcılık) yapılmaktadır. Üretilen mahsüller dikkate alındığında büyük oranda zeytin üretimi yapılmaktadır. Bunu incir, bağ, sebze ve diğer meyve (Ayva, armut, erik, ayva, elma, ceviz, badem) yetiştiriciliği takip etmektedir. Şehir merkezlerinde oturanların arazilerinin pek olmaması zirai faaliyetlerin genel olarak köylerde oturanlar tarafından yapıldığını göstermektedir.

Bazı belgelerde dikkati çeken hisseli arazilerin oluşudur. Aynı arazinin başka bir belgede hisseli olarak görülmemesi verasetten ziyade, ortaklıktan doğan bir hisse olduğunun göstermektedir. Bu hisseler arazi üzerinde değil sadece ağaç üzerindedir. Bu gibi durumlar "*bila turab*" olarak belirtilmiştir. Ziraat ile uğraşanların normal zamanlarda ikamet ettikleri konutları haricinde genelde büyük arazilerinde bulunan bahçe evleri de bulunmaktadır. Bazı arazilerde akarsu üzerinde değirmenler olduğu gibi kendi arazilerinden geçen akarsuyun tasarrufunun da arazi sahibine ait olduğu anlaşılmaktadır. Belgelerde yer alan gayrimenkuller genel olarak aileden miras yoluyla intikal etmişlerdir.

Tasfiye Talepnamelerinde ağırlıklı olarak taşınmaz mallar yer almaktadır. Müsadere edilen mülkler de belirtilmiştir. Bunların yanı sıra bazı hayvanların, gıda maddelerinin, mutfak takımı ya da yatak takımı gibi ev eşyalarının, takım elbise, ayakkabı, ipek kuşak ve tüfek gibi kişisel eşyaların da bu belgelerde yer aldığı görülmektedir. Bu durum düşük ihtimalle nakliyedeki güçlük olarak düşünülebilir fakat söz konusu durum büyük ihtimalle Yunan baskı ve tecavüzleri nedeniyle hazırlık yapamadan ayrılmak zorunda kalan ailelerin olduğunun kanıtı olarak düşünülmelidir.

Tasfiye Talepnamelerinde dikkati çeken bir diğer durum arazi büyüklüklerinde, ağaç sayılarında ve para olarak karşılıklarında yapılan toplama hatalarıdır. Bazı belgelerde bariz olarak göze çarpan bu durum, yapılan hataların hepsinde artı değer yaratılması nedeniyle gayri ihtiyari olmadığı düşünülmektedir.

³⁶² **86 Numaralı Mübadil Tevzi Defteri.**

Mübadele öncesinde Yunanistan'ın Rumeli topraklarında pek yaygın olmayan bağcılık, mübadele sonrasında gelişme gösterip üretilen mahsüller arasında önemli paya sahip olmuştur. Bu dönüşümde Anadolu'dan giden mübadillerin bağcılık faaliyetleri önemli olmuştur. Günümüzde de bağcılık ve şarabıyla meşhur olan Şirince'nin, mübadele öncesindeki nüfusunun tamamına yakını Rum idi. Bu nüfusun söz konusu değişimdeki katkısı olduğu düşünülebilir. Rumeli'den Selçuk'a gelen mübadillerin uğraş alanında bağcılığın pek görülmemesi, Girit'ten gelen mübadillerin bağcılıkla uğraşması günümüzde Şirince'de bağcılığın devam ediyor olmasında etkili olduğu düşünülebilir.

Rumeli'den Selçuk'a gelen mübadillerin Tasfiye Talepnamelerine bakıldığında hububat ve tütün üretiminin yoğunlukta olduğu görülmektedir. Mübadele sonrasında Selçuk'un tarımsal üretimi dikkate alındığında tütün, zeytin ve incir üretimi önemli yer tutmakta idi. Tütün üretimi ağırlıklı olarak Rumeli'den gelen mübadiller tarafından; zeytin ve incir üretimi de Giritli mübadiller tarafından yapılmış olmalıdır.

Daha önce yapılmış olan mübadele konulu çalışmalarda, uygulamaların üzerinde durulmuş, aksaklıklara değinilmiş ve mübadelenin kültürel, sosyal ve ekonomik boyutunda değerlendirmeler yapılmıştı. Bu çalışma ile mübadillerin genelinden ziyade mübadillerin özelinde daha önceki mal varlıklarını ortaya koyacağı daha önce vurgulanmıştı. Ayrıntılı olarak bilgiler sunan söz konusu belgelerin içeriği üzerinden küçük bir değerlendirme yapıldı. Konunun hayli kapsamlı olması nedeni ile değerlendirme kısa tutuldu.

Tasfiye Talepnameleri kullanılarak hazırlanan bu çalışma bir ilk niteliğindedir. Mübadil tevzi ve tefviz işlemlerinin kaydedildiği defterler Köy Hizmetleri Arşivi'nden Cumhuriyet Arşivi'ne geçtiğimiz yıllarda gönderildi. Fakat bu defterler henüz araştırmacıların hizmetine sunulmadığından karşılaştırma yapılamadı. Bundan sonraki araştırmalarda söz konusu defterler de kullanılarak karşılaştırmalı bir araştırma yapılabilir. Bu sayede daha önce sahip olunan mal varlığı ile mübadele sonrasında yapılan dağıtım arasındaki farklar gözlenebilir.

Sonuç olarak mübadele, Türkiye'nin kültürel sosyal ve ekonomik dönüşümünde etkili olmuştur. Selçuk nüfusunun mübadele öncesinde tamamına yakınının Rum kökenli olması mübadele ile birlikte oluşan değişimin daha köklü olmasını beraberinde getirdi. Girit mübadilleri geldikleri yerlerdeki tarımsal faaliyetlerine uygun uğraş olarak bağcılık ve bahçe tarımında etkili oldular.

Günümüzde Selçuk'ta önemli yer tutan bahçe tarımında hala etkileri olmasa da mübadele sonrasında bu üretimde etkili olmuşlardır.

KAYNAKÇA

Adıyeke, Ayşe Nükhet. **Osmanlı İmparatorluğu Ve Girit Bunalımı (1896-1908)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2000.

Adıyeke, Ayşe Nükhet ve Nuri Adıyeke. **Fethinden Kaybına Girit**, Babıâli Kültür Yayıncılığı, İstanbul, 2007.

Ağanoğlu, H. Yıldırım. **Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Balkanlar'ın Makûs Talihi Göç**, Kum Saati Yayınları, İstanbul, 2001.

Akbayar, Nuri. **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2001.

Akçura, Yusuf. **Üç Tarz-ı Siyaset**, Lotus Yay., Ankara, 2005.

Akdağ, Mustafa. **Türk Halkının Dirlik Ve Düzenlik Kavgası Celali İsyanları**, Barış, Ankara, 1999.

Akdağ, Mustafa. **Türkiye'nin İktisadi Ve İçtimai Tarihi 2 (1453-1559)**, Cem Yayınevi, İstanbul, 1995.

Akgün, Seçil. "Birkaç Amerikan Kaynağından Türk-Yunan Mübadelesi Sorunu", **Üçüncü Askeri Tarih Semineri: Türk-Yunan İlişkileri**, Genel Kurmay Yay., Ankara, 1986, ss. 241-257.

Ahali Gazetesi

Ahenk Gazetesi

Akkayan, Taylan. **Göç ve Değişme**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979.

Arı, Kemal. **Büyük Mübadele Türkiye'ye Zorunlu Göç (1923-1925)**, İstanbul, 2003.

Armaoğlu, Fahir. **19. Yüzyıl Siyasi Tarih (1789-1914)**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1997.

Ateş, Toktamış. **Siyasal Tarih**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007.

Babuş Fikret. **Osmanlı'dan Günümüze Göç Ve İskân**, Ozan Yayıncılık, İstanbul, 2006.

Balkan Savaşları'nın 100. Yıldönümünde Balkan Tecrübeleri, TASAV, Ekim 2012.

Banoğlu, Niyazi Ahmet. **Tarihte Girit ve Osmanlılar Dönemi**, Kırmızı Beyaz, İstanbul, 2005.

Barutciski, Michael. "Lozan'a Yeniden Bakış: Uluslararası Hukuk ve Siyasette Nüfus Mübadeleleri", **Ege'yi Geçerken 1923 Türk-Yunan Zorunlu Nüfus Mübadelesi**, (Der. Renée Hirschon) çev. Müfide Pekin, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007, ss. 31-51.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, **Belgelerle Mustafa Kemal Atatürk ve Türk-Bulgar İlişkileri (1913-1938)**, Başbakanlık Yay.,Ankara, 2002.

BCA, 130..16.13.2/101.439..8.

BCA, 130..16.13.2/101.439..9.

BCA, 130..16.13.2/101.439..10.

BCA, 130..16.13.2/101.439..11.

BCA, 130..16.13.2/101.439..12.

BCA, 130..16.13.2/101.439..13.

BCA, 130..16.13.2/101.439..14.

BCA, 130..16.13.2/101.439..15.

BCA, 130..16.13.2/103.450..13.

BCA, 130..16.13.2/104.459..11.

BCA, 130..16.13.2/106.475..8.

BCA, 130..16.13.2/107.486..1.

BCA, 130..16.13.2/108.491..2.

BCA, 130..16.13.2/110.501..1.

BCA, 130..16.13.2/110.501..3.

BCA, 130..16.13.2/110.501..4.

BCA, 130..16.13.2/110.501..5.

BCA, 130..16.13.2/110.501..6.

BCA, 130..16.13.2/110.501..7.

BCA, 130..16.13.2/110.501..8.

BCA, 130..16.13.2/110.501..9.

BCA, 130..16.13.2/110.501..10.

BCA, 130..16.13.2/110.501..11.

BCA, 130..16.13.2/110.501..12.

BCA, 130..16.13.2/112.512..8.

BCA, 130..16.13.2/112.518..17.

BCA, 130..16.13.2/114.528..10.

BCA, 130..16.13.2/117.549..9.

Berber, Ferhat. “19. Yüzyılda Kafkasya’dan Anadolu’ya Yapılan Göçler”, **Karadeniz Araştırmaları**, Güz 2011, Sayı: 31, ss.17-49.

Berkes, Niyazi. **Türkiye’de Çağdaşlaşma**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2002.

BOA., DH. HMŞ., 30/108.

Çapa, Mesut. “Lozan’da Öngörülen Türk Ahali Mübadelesinin Uygulanmasında Türkiye Kızılay (Hilâl-i Ahmer) Cemiyeti’nin Katkıları”, **Atatürk Yolu**, Ankara Üniversitesi, İnkılâp Tarihi Enstitüsü Dergisi, Sayı:2, 1988, ss. 241-256.

Çelebi, Ercan. “Mübadillerin Yunanistan’daki Mal Kayıtları Ve Muhtelit Mübadele Komisyonu Tasfiye taleplerleri”, **Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi**, Cilt:5, Sayı:12,ss. 35-45.

Çelebi, Ercan. “Türk ve Rum Ahalinin Mübadelesine dair Oluşturulan Muhtelit Mübadele Komisyonu ve Faaliyetleri”, **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 1, 2006, ss. 107-120.

Çelebi, Ercan. **Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti (Kuruluşu, Teşkilat Yapısı Ve Faaliyetleri)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 2005.

Darkot, Besim. “Ayasuluk”, **İ.A.**, İstanbul, 1997, ss. 56-57.

Düstur, Cilt: V 3.Tertip, Ankara, 1969.

Eickhoff, Ekkehard. “Denizcilik Tarihinde Kandiye Muharebesi”, çev. Mihin Eren, **Atatürk Konferansları**, Cilt: II, Türk tarih Kurumu Yayınları, 1970, ss. 147-161.

Emecen, Feridun. “Ayasuluk”, **D.İ.A.**, Cilt: 4, İstanbul, 1991, ss. 225-227.

Emecen, Feridun. “XVI. Asrın İkinci Yarisında İstanbul ve Sarayın İaşesi İçin Batı Anadolu’dan Yapılan Sevkiyat”, **Tarih Boyunca İstanbul Semineri**, İstanbul Üniversitesi, 29 Mayıs-1 Haziran 1988.

Erdal, İbrahim. **Mübadele Uluslaşma Sürecinde Türkiye ve Yunanistan 1923-1925**, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 2006, ss.18-19.

Eren, A. Cevat. **Türkiye’de Göç ve Göçmen Meseleleri**, Nurgök Matbaası, İstanbul, 1966.

Erkan, Süleyman. **Kırım ve Kafkasya Göçleri (1878-1908)**, Karadeniz Teknik Üniversitesi Yayını, Trabzon, 1996.

Faroqhi, Suraiya. **Osmanlı Şehirleri ve Kırsal Hayatı**, çev. Emine Sonnur Özcan, Doğu Batı yay., Ankara, 2005.

Gencer, Ali İhsan. “Tanzimat Fermanı (1839)’dan 1876’ya Kadar Osmanlı İmparatorluğu” **Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi**, Cilt: XI, Çağ Yayını, İstanbul, 1989.

Geray, Cevat “Türkiye’de Göçmen Hareketleri Ve Göçmenlerin Yerleştirilmesi”, **Amme İdaresi Dergisi**, Aralık 1970, Cilt:3, Sayı:4, ss. 8-36.

Glenny, Misha. **Balkanlar 1804-1999: Milliyetçilik, Savaş ve Büyük Güçler**, çev. Mehmet Harmancı, Sabah Kitapları, İstanbul, 1999, ss. 24-25.

Gökdemir, Oktay. **Aydın Vilayetinde Tütün Rejisi**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İzmir, 1994.

Gregory, Timothy E. **Bizans Tarihi**, çev. Esra Ermert, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2008.

Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi

Halaçoğlu, Yusuf. **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 2006.

Halaçoğlu, Ahmet. **Balkan Harbi Sırasında Rumeli'de Türk Göçleri (1912-1913)**, T.T.K. Yay., Ankara, 1995.

Hülagü, Metin "1897 Türk-Yunan Harbine Kadar Osmanlı İdaresinde Girit", **CIEPO 14. Türk İncelemeleri Kongresi**, Ege Üniversitesi, 18-22 Eylül 2000, İzmir, <http://www.metinhulagu.com/icerikler.asp?id=153> ,(05.03.2013).

İpek, Nedim. **Mübadele ve Samsun**, T.T.K. Yay., Ankara, 2000.

İskân Tarihçesi, Hamit Matbaası, İstanbul, 1932.

Karabulut, Asuman. **İzmir Selçuk İlçesinin Seksen Altı Numaralı Mübadil Tevzi Defterinin Çevirisi**, (Lisans Bitirme Tezi), Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İzmir, 2009.

Karal, Enver Ziya. **Osmanlı Tarihi**, Cilt:V, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1947.

Karpat, Kemal. **Osmanlı'dan Günümüze Etnik yapılanma ve Göçler**, çev. Bahar Tırnakçı, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013.

Keyder, Çağlar. **Dünya Ekonomisi İçinde Türkiye (1923-1929)**, Yurt Yayınları, Ankara, 1982.

Kıracı, Mehmet. **Cumhuriyet Dönemi İlk Türk Göçü: Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 2006.

Kopasi, Andrea “Girid’in Ahvali Umumiyesi ve Tarihiyesi”, **Mecmua-yı Ebuzziya**, Cilt: VII, Sayı:63.

Kurat, Akdes Nimet. **Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917’ye Kadar**, Türk Tarih kurumu Yayınları, Ankara, 1987.

Mango, Cyril. **Bizans Yeni Roma İmparatorluğu**, çev. Gül Çağalı Güven, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2008.

Mansel, Arif Müfid. **Ege ve Yunan Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1988.

McCarthy, Justin. **Ölüm ve Sürgün**, çev. Bilge Umar, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1998.

McCarthy, Justin. **Osmanlı’ya Veda**, çev. Mehmet Tuncel, Etkileşim Yay., İstanbul, 2006.

McNeill, William H. **Dünya Tarihi**, çev. Alâeddin Şenel, İmge Kitabevi, Ankara, 2008.

Oran, Baskın. “Kalanların Öyküsü 1923 Mübadele Sözleşmesi’nin Birinci ve Özellikle de İkinci Maddelerinin Uygulanmasından Alınacak Dersler”, **Ege’yi Geçerken 1923 Türk-Yunan Zorunlu Nüfus Mübadelesi**, (Der. Renée Hirschon) çev. Müfide Pekin, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007, ss. 161-184.

Ortaylı, İlber “Osmanlı İmparatorluğunda Milliyetçilik (En kalıcı Miras), **XIII. Türk Tarih Kongresi Kongreye Sunulan Bildiriler**, Cilt: II, Türk Tarih Kurumu, Ankara 4-8 Ekim 1999, ss. 1-15.

Ortaylı, İlber. **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000.

Öksüz, Hikmet. “Atatürk Döeneminde Balkan Türkleri’nin Durumu”, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 107, 1997, ss. 91-120.

Önder, Selahattin. **Balkan Devletleri İle Türkiye Arasındaki Nüfus Mübadeleleri (1912-1930)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Eskişehir, 1990.

Özgür, Gülay. **Balkan Savaşları ve Sonrasında Bulgaristan ve Osmanlı Devleti Arasında Nüfus Göçü**, Dokuz Eylül Üniversitesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk İlkeleri Ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İzmir, 2008.

Palmer, Alan. **Osmanlı İmparatorluğu, Son Üç Yüz Yıl, Bir Çöküşün Yeni Tarihi**, çev. Belkıs Çorakçı Disbudak, Sabah Kitapları, İstanbul, 1995.

Parlak, Cengiz. **Girit'ten Çanakkale'ye Göçler**, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 2004.

Psomiades, Harry J.. **The Eastern Questions A Study in Greek-Turkish Diplomacy**, İnstitute for Balkan Studies, Thessalonike, 1968.

Sander, Oral. **Siyasi Tarih İlkçağlardan 1918'e**, İmge Kitabevi, Ankara, 2001.

Sarısır, Serdar. "1913 Türk-Bulgar Mübadele Sözleşmesi", **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, Genel Kurmay yay., Sayı:7, 2006, ss. 55-60.

Saydam, Abdullah. **Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1997.

Sepetçioğlu, Tuncay Ercan. **Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Girit'ten Söke'ye Mübadele Öyküleri**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, 2007, s. 21.

Sürgevil, Sabri. **Değişim Sürecinde Aydın**, Aydın Ticaret Odası Kültür Yay., Aydın, 2010.

Svoronos, Nikos. **Çağdaş Hellen Tarihine Bakış**, Çev: Panayot Abacı, Belge Yayınları, İstanbul 1988.

Şimşir, Bilal N. **Ege Sorunu-Belgeler**, Cilt:I, T.T.K. Yay., Ankara, 1976.

Tahmisci-zade Mehmed Macid, **Girit Hatıraları**, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul, 1977.

Tanin Gazetesi

Tekeli, İlhan. “Osmanlı İmparatorluğu’ndan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskân Sorunu”, **Toplum ve Bilim**, Sayı: 50, 1990, ss. 49-71.

Tekeli, İlhan. **Göç ve Ötesi**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2011.

Tekin, Oğuz “Girit ve Minos Uygarlığı” **Toplumsal Tarih**, Sayı: 112, 2003, ss. 66-69.

Telci, Cahit. **XV.-XVI. Yüzyıllarda Ayasuluğ Kazası**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi, S.B.E., İzmir, 1999.

Telci, Cahit. **Ayasuluğ**, Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları, İstanbul, 2010.

Tesal, Ömer Dürri. “Türk-Yunan İlişkilerinin Geçmişinden Bir Örnek: Azınlıkların Mübadelesi”, **Tarih ve Toplum**, Sayı: 53, 1988, ss. 46-52.

Toprak, Serap. **XIX. Yüzyılda Balkanlarda Ulusçuluk Hareketleri ve Avrupalı Devletlerin Balkanlar Politikası**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2011.

Tukin, Cemal “Girit Maddesi”, **D.İ.A.**, Cilt: 14, ss. 85-93.

Tukin, Cemal “Girit Maddesi”, **İ.A.**, Cilt:4, ss. 791-804.

Tül, Şükrü. “Efes’e Gitmek/Kartpostal Göndermek”, **Souvenir d’Ephése Eski Kartpostallarda Ayasuluğ/Efes**, (Ed. Ali Can), Selçuk Kent Belleği Yayınları, İzmir, 2012, ss. 11-15.

Urhan, Vahit Cemil. **1908-1913 Tarihlerinde Girit Olayları**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006.

Vatan Gazetesi

Yapucu, Olcay Pullukçuoğlu. **Aydın Sancağı 1845-1914 (Sosyal, Ekonomik, Kültürel, İdari Durum)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2006.

Yerasimos, Stefanos. **Az gelişmişlik sürecinde Türkiye**, çev: Babür Kuzucu, Belge Yayınları, İstanbul, 1987.

EKLER

[illegible]

[illegible]

[illegible]

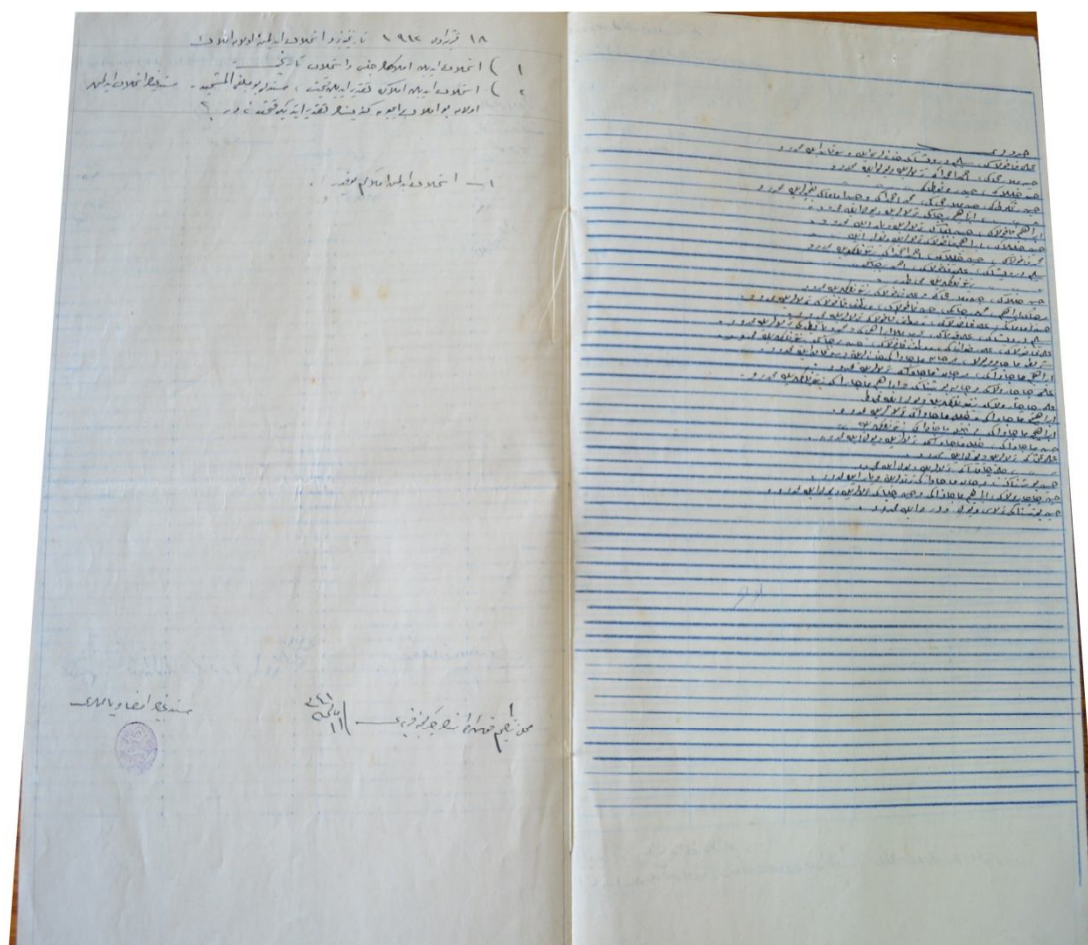
جدول اول در باره اعداد و ارقام و اشیاء
که در این کتاب مذکور است و در این جدول
نویسندگان و محققان این کتاب را
نویسندگان و محققان این کتاب را

ردیف	نام اشیاء و اعداد	تعداد	توضیحات
۱	یک	۱	
۲	دو	۲	
۳	سه	۳	
۴	چهار	۴	
۵	پنج	۵	
۶	شش	۶	
۷	هفت	۷	
۸	هشت	۸	
۹	نُه	۹	
۱۰	ده	۱۰	
۱۱	یازده	۱۱	
۱۲	دوازده	۱۲	
۱۳	سی و یک	۳۱	
۱۴	سی و دو	۳۲	
۱۵	سی و سه	۳۳	
۱۶	سی و چهار	۳۴	
۱۷	سی و پنج	۳۵	
۱۸	سی و شش	۳۶	
۱۹	سی و هفت	۳۷	
۲۰	سی و هشت	۳۸	
۲۱	سی و نه	۳۹	
۲۲	چهل	۴۰	
۲۳	چهل و یک	۴۱	
۲۴	چهل و دو	۴۲	
۲۵	چهل و سه	۴۳	
۲۶	چهل و چهار	۴۴	
۲۷	چهل و پنج	۴۵	
۲۸	چهل و شش	۴۶	
۲۹	چهل و هفت	۴۷	
۳۰	چهل و هشت	۴۸	
۳۱	چهل و نه	۴۹	
۳۲	پنجاه	۵۰	
۳۳	پنجاه و یک	۵۱	
۳۴	پنجاه و دو	۵۲	
۳۵	پنجاه و سه	۵۳	
۳۶	پنجاه و چهار	۵۴	
۳۷	پنجاه و پنج	۵۵	
۳۸	پنجاه و شش	۵۶	
۳۹	پنجاه و هفت	۵۷	
۴۰	پنجاه و هشت	۵۸	
۴۱	پنجاه و نه	۵۹	
۴۲	شصت	۶۰	
۴۳	شصت و یک	۶۱	
۴۴	شصت و دو	۶۲	
۴۵	شصت و سه	۶۳	
۴۶	شصت و چهار	۶۴	
۴۷	شصت و پنج	۶۵	
۴۸	شصت و شش	۶۶	
۴۹	شصت و هفت	۶۷	
۵۰	شصت و هشت	۶۸	
۵۱	شصت و نه	۶۹	
۵۲	هفتاد	۷۰	
۵۳	هفتاد و یک	۷۱	
۵۴	هفتاد و دو	۷۲	
۵۵	هفتاد و سه	۷۳	
۵۶	هفتاد و چهار	۷۴	
۵۷	هفتاد و پنج	۷۵	
۵۸	هفتاد و شش	۷۶	
۵۹	هفتاد و هفت	۷۷	
۶۰	هفتاد و هشت	۷۸	
۶۱	هفتاد و نه	۷۹	
۶۲	هشتاد	۸۰	
۶۳	هشتاد و یک	۸۱	
۶۴	هشتاد و دو	۸۲	
۶۵	هشتاد و سه	۸۳	
۶۶	هشتاد و چهار	۸۴	
۶۷	هشتاد و پنج	۸۵	
۶۸	هشتاد و شش	۸۶	
۶۹	هشتاد و هفت	۸۷	
۷۰	هشتاد و هشت	۸۸	
۷۱	هشتاد و نه	۸۹	
۷۲	نود	۹۰	
۷۳	نود و یک	۹۱	
۷۴	نود و دو	۹۲	
۷۵	نود و سه	۹۳	
۷۶	نود و چهار	۹۴	
۷۷	نود و پنج	۹۵	
۷۸	نود و شش	۹۶	
۷۹	نود و هفت	۹۷	
۸۰	نود و هشت	۹۸	
۸۱	نود و نه	۹۹	
۸۲	صد	۱۰۰	
۸۳	صد و یک	۱۰۱	
۸۴	صد و دو	۱۰۲	
۸۵	صد و سه	۱۰۳	
۸۶	صد و چهار	۱۰۴	
۸۷	صد و پنج	۱۰۵	
۸۸	صد و شش	۱۰۶	
۸۹	صد و هفت	۱۰۷	
۹۰	صد و هشت	۱۰۸	
۹۱	صد و نه	۱۰۹	
۹۲	صد و ده	۱۱۰	
۹۳	صد و یازده	۱۱۱	
۹۴	صد و بیست	۱۲۰	
۹۵	صد و بیست و یک	۱۲۱	
۹۶	صد و بیست و دو	۱۲۲	
۹۷	صد و بیست و سه	۱۲۳	
۹۸	صد و بیست و چهار	۱۲۴	
۹۹	صد و بیست و پنج	۱۲۵	
۱۰۰	صد و بیست و شش	۱۲۶	
۱۰۱	صد و بیست و هفت	۱۲۷	
۱۰۲	صد و بیست و هشت	۱۲۸	
۱۰۳	صد و بیست و نه	۱۲۹	
۱۰۴	صد و بیست و ده	۱۳۰	
۱۰۵	صد و بیست و یازده	۱۳۱	
۱۰۶	صد و بیست و بیست	۱۴۰	
۱۰۷	صد و بیست و بیست و یک	۱۴۱	
۱۰۸	صد و بیست و بیست و دو	۱۴۲	
۱۰۹	صد و بیست و بیست و سه	۱۴۳	
۱۱۰	صد و بیست و بیست و چهار	۱۴۴	
۱۱۱	صد و بیست و بیست و پنج	۱۴۵	
۱۱۲	صد و بیست و بیست و شش	۱۴۶	
۱۱۳	صد و بیست و بیست و هفت	۱۴۷	
۱۱۴	صد و بیست و بیست و هشت	۱۴۸	
۱۱۵	صد و بیست و بیست و نه	۱۴۹	
۱۱۶	صد و بیست و بیست و ده	۱۵۰	

این جدول در این کتاب مذکور است و در این جدول
نویسندگان و محققان این کتاب را
نویسندگان و محققان این کتاب را

(۱) سید محمد باقر در این کتاب مذکور است و در این جدول
نویسندگان و محققان این کتاب را
نویسندگان و محققان این کتاب را

(۲) سید محمد باقر در این کتاب مذکور است و در این جدول
نویسندگان و محققان این کتاب را
نویسندگان و محققان این کتاب را

۱ - مستعملان کے لئے اجناس (آ) درجہ (ج) درجہ کے اشیاء اور
اولیٰ کتا و ناقص مصادر اور اشیاء۔
۲ - مصادر اور اشیاء اور ۱۹۰۹ء تا ۱۹۱۶ء تک فرقہ داروں کے اشیاء
مصادر اور اشیاء۔
آج درجہ

۱. عالم ناس (اعداد) : برکتی بخدا و خدا را بکند

explaining

مسقط: ١١١

الشيء يتبع (أو يترك) الشيء بـ (فعل لا) أراد أن يتركه لم يتركه أراد أن يتركه لم يتركه فعل لا	هو	هو
الشيء يتبع (أو يترك) الشيء بـ (فعل لا) أراد أن يتركه لم يتركه أراد أن يتركه لم يتركه فعل لا	هو	هو

مجلسه

مذہب: مسلمان
۱۱/۱۱